Anitra Arkko-Saukkonen • Minttu Merivirta (toim.)

Creative Steps

Innovatiivinen polku kohti ideaa

Kansainvälisen innovointi-työpajan toteutusmalli

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja
Sarja B. Raportit ja selvitykset 25/2013

Creative Steps

Innovatiivinen polku kohti ideaa

Anitra Arkko-Saukkonen • Minttu Merivirta (toim.)

Creative Steps

Innovatiivinen polku kohti ideaa

Sarja B. Raportit ja selvitykset 25/2013

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Tornio 2013

© Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja tekijät

ISBN 978-952-5897-85-2 (nid.) eng
ISBN 978-952-5897-86-9 (pdf) eng
ISBN 978-952-5897-87-6 (pdf) suomi

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja B. Raportit ja selvitykset 25/2013

Rahoittajat: Northern Periphery Programme 2007–2013, Euroopan Unioni Euroopan aluekehitys rahasto, Vipuvoimaa EU:lta 2007–2013, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Whitaker Institute, Western Development Commission, South Eastern Economic Development, Film i Västerbotten

Kirjoittajat: Anitra Arkko-Saukkonen, Anna Koivukangas, Ella Käyhkö, Minttu Merivirta, Nina Tuomainen, Saila-Inkeri Puukko, Timo Puukko, Marika Saranne, Sanna Saukkoriipi

Toimittajat: Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

Kannen kuva: Anna Koivukangas
Kuvitus: Anna Koivukangas
Graafinen suunnittelu ja toteutus: Ella-Noora Käyhkö

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
PL 505
94101 Kemi
Puh. 010 353 50

www.tokem.fi/julkaisut

Lapin korkeakoulukonserni
LUC

Lapin korkeakoulukonserni LUC on yliopiston ja kahden ammattikorkeakoulun strateginen yhteenliittymä. Konserniin kuuluvat Lapin yliopisto, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu.

www.luc.fi

Sisällys

ESIPUHE 12

CHAPTER ONE 15

…Once Upon A Time In A Land Far Away
There Was A Courageous Little Creative Steps…

• Creative Steps -pilotin toteutus askel askeleelta •

TIEKARTTA CREATIVE STEPS -MATKALLE 16
Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

CREATIVE STEPS -TYÖPAJAN LÄHTÖKOHDAT JA TOTEUTUS. 18
Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

CREATIVE STEPS -TYÖPAJAN ETENEMINEN ASKELITTAIN 22
Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

CHAPTER TWO. 25

…Creative Steps Prepared To Embark On A Ground-breaking
And Memorable Journey Towards An Innovation…

• Creative Steps -pilotin lähtökohdat ja verkostomainen
yhteistyö toteutuksen taustalla •

TOIMEKSIANTOJEN ETSIMINEN 26
Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

OSALLISTUJIEN REKRYTOINTI 30
Anitra Arkko-Saukkonen

VERKOSTON VOIMA – KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ
CREATIVE STEPSIN TOTEUTUKSESSA 32
Anitra Arkko-Saukkonen

CREATIVE EDGE KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖKUMPPANIVERKOSTOA
VAHVISTAMASSA 36
Saila-Inkeri Puukko

CHAPTER THREE 39

…On The Way To The Innovation Creative Steps Faced Many Dangers and Difficulties But Its Creative Attitude Conquered All The Obstacles...

• Creative Steps -pilotin taustalla toimivat ideologiset metodit – luova ajattelu ja business-ajattelu •

LUOVUUS ON TOIMINTAA! 40
Anitra Arkko-Saukkonen

UUDEN AJAN BISNESTÄ: VUOROVAIKUTUKSEN, JOUKKOJEN
JA INTEGRAATION AIKAKAUSI 50
Marika Saranne

CHAPTER FOUR 57

…Little Courageous Creative Steps Tried All Things Possible To Reach The Goal And To Find The Best Innovation…

• Creative Steps -pilotissa käytettyjä ideointi- ja innovointi-menetelmiä sekä kokemuksia verkkotyöskentelyn käytännöistä •

TYÖKALUPAKKI IDEOINTIMENETELMIIN 58
Anitra Arkko-Saukkonen

TYÖN EDISTÄMINEN JA ESITYKSEEN VALMISTAUTUMINEN. 74
Anitra Arkko-Saukkonen

VERKKOTYÖSKENTELY CREATIVE STEPS -TYÖPAJASSA 83
Sanna Saukkoriipi ja Anitra Arkko-Saukkonen

CHAPTER FIVE 95

…Finally Creative Steps Realized That The Best Way Towards Innovation Is Joining Hands and Co-operating With Others…

• Järjestäjien ja osallistujien kokemuksia
Creative Steps -pilotin toteutuksesta •

YHTEISTOIMINTA PÄÄTAVOITETTA TUKEMASSA 96
Anitra Arkko-Saukkonen, Anna Koivukangas, Minttu Merivirta, & Nina Tuomainen

OTTEITA OPISKELIJOIDEN PÄIVÄKIRJASTA 103
Ella Käyhkö & Nina Tuomainen

CREATIVE STEPS -TYÖPAJAN VASTAANOTTO
– TOIMEKSIANTAJIEN JA OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA TOTEUTUKSESTA 112
Minttu Merivirta

TYÖPAJAN OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA 116
Minttu Merivirta

CHAPTER SIX 121

…So They Found The Innovation Together And Lived Happily Ever After…

• Ohjaavien opettajien näkemyksiä Creative Steps -pilotin toteutuksesta ja tulevaisuudesta •

ETÄTYÖSKENTELY ON TULEVAISUUTTA 122
Timo Puukko

CREATIVE STEPS -KONSEPTI KANSAINVÄLISEN YHTEISTYÖN FOORUMINA 126
Anitra Arkko-Saukkonen

KIRJOITTAJAT 131

ESIPUHE

Luova ala on jatkuvasti kasvava ja kehittyvä osaamisen alue. Luovan alan osaajien ja tulevien ammattilaisten on löydettävä alati uudenlaisia keinoja tehdä yhteistyötä ja rakentaa toimivia verkostoja, jotka hyödyttävät kaikkia osapuolia. Eräänlaisen kanavan tällaiseen monipuoliseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen tarjoaa Creative Edge.

Creative Edge on vuosina 2011–2013 toteutettu hanke, jonka rahoituksesta on vastannut Northern Periphery Programme. Pääasiallisena tavoitteena on ollut saada paikalliset luovan alan organisaatiot ja yritykset kansainvälisille markkinoille. Samalla on pyritty lisäämään nuorten, luovien alojen osaajien kilpailukykyisyyttä ja mahdollisuuksia tulevaisuuden työelämässä. (Creative Edge 2013.) Vuorovaikutteinen kohtaaminen on ollut avainasemassa yritysten ja luovan alan tekijöiden kesken.

Verkostoitumisen tukemisen ohella Creative Edge -hankkeen keskiössä on ollut yritysten ja alan osaajien tiedon sekä taidon kehittäminen metodien ja teknologian osalta. Hankkeessa on pyritty kehittämään sekä fyysisiä että virtuaalisia kohtaamispaikkoja, joissa nuoret osaajat kohtaavat yrityksiä sekä löytävät mahdollisuuksia toimia luovalla alalla – samalla yritykset saavat paremmin tuotteensa ja palvelunsa näkyviin.

Kansainvälisen Creative Edge -hankkeen toiminnassa on ollut mukana viisi eri organisaatiota (partneria) neljästä eri maasta. Irlannista mukana ovat National University of Ireland Galwayn Whitaker Institute ja Western Development Commission (WDC). Pohjois-Irlannista partnerina on toiminut South Eastern Economic Development (SEED). Pohjois-Suomesta mukana on ollut Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Ruotsista Film i Västerbotten. (Creative Edge 2013; The Creative Edge Project Partners 2013.)

Hankkeen tavoitteiksi määriteltiin kolme päätoimintoa: Ensinnäkin haluttiin yhdistää luovan alan osaajat luomalla ”työllistämispankki”, joka antaa mahdollisuuden luovan alan osaajille työllistymiseen ja toisaalta yrityksille luovan alan osaajien työllistämiseen niin reaali- kuin myös virtuaalimaailmassa. Toisena tavoitteena

oli luoda pohjoisen Euroopan osaamisen vientiä varten foorumi, joka tarjoaa mahdollisuuksia laajempaan kansainvälistymiseen. Kolmas tavoite oli perustaa luovan alan osaajille osaajille konkreettisia tiloja harjoittaa ja esitellä luovuuttaan ja töitään. (Creative Edge 2012.)

Yhtenä hankkeen toteutuksena järjestettiin kansainvälinen Creative Steps -innovointityöpaja, jonka koordinoinnista vastasi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Creative Stepsissä pyrittiin yhdistämään kaikki hankkeen päätavoitteet. Mukaan valittiin nuoria, kehittyviä osaajia, jotka innovoivat olemassa olevien yritysten haasteita ja kehittivät ideoita, joista voisi syntyä uusia tuotteita tai palveluita. Työpajan osallistujat osoittivat luovan alan osaamisen tarpeellisuuden myös muiden kuin luovan alan yritysten käytössä. Lisäksi he saivat väylän näyttää ja kasvattaa omaa osaamistaan, verkostoitua kansainvälisesti sekä oppia muilta tiedon, taidon ja esimerkin kautta. Creative Steps -työpajan osallistujille tarjottiin muun muassa uusia menetelmiä ideointiin ja innovointiin, teknisen osaaminen kehittämiskeinoja ja uudenlaisia näkemyksiä benchmarkkauskohteisiin tutustumalla.

Tämä julkaisu kertoo kattavasti, miten kansainvälinen Creative Steps -työpaja toteutettiin neljän partnerimaan yhteistyötä ja verkostoja hyödyntämällä. Suunnitteluvastuu oli Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun toimijoilla, mutta yhteistyöpartnereilta saatiin korvaamatonta apua työpajan käytännön järjestelyjen osalta.

Julkaisu toimii tiekarttana vastaavanlaisten kansainvälisten yhteistyötoteutusten järjestämiseen. Haluamme toimia inspiraationa ja näyttää, että luovan alan osaajat tarvitsevat ja ennen kaikkea ansaitsevat uudenlaisia keinoja maailmanlaajuisten verkkojen laskemiseen. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Innomaraton-konsepti (2012) on saavuttanut menestystä Suomessa jo vuosien ajan. Oli vain ajan kysymys, milloin tätä toimivaa konseptia aletaan toteuttaa myös kansainvälisesti.

Tämä teos sisältää niin Creative Stepsin järjestäjien ja osallistujien kokemuksia pilottitoteutuksesta kuin myös ihan konkreettisia neuvoja ja vinkkejä kaikille, jotka haluaisivat vastaavanlaisia työpajoja tulevaisuudessa järjestää.

Tervetuloa mukaan innovatiivisuuden satumaiselle matkalle!

Torniossa 8.11.2013,
Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

LÄHTEET:

Creative Edge 2012. Newsletter No. 1. November 2012. Hakupäivä 2.11.2013. <http://www.creative-edge.eu/wp-content/uploads/2012/07/Creative-Edge-Newsletter-issue-12.pdf>

Creative Edge 2013. Hankkeen kotisivu. Hakupäivä 7.11.2013. <http://www.creative-edge.eu>

Innomaraton 2012. Hakupäivä 7.11.2013. <http://www.innomaraton.fi>

The Creative Edge Project Partners 2013. Hakupäivä 7.11.2013. <http://www.creative-edge.eu/partners-2/>

CHAPTER ONE

…Once Upon A Time In A Land Far Away
There Was A Courageous Little Venture Called
Creative Steps…

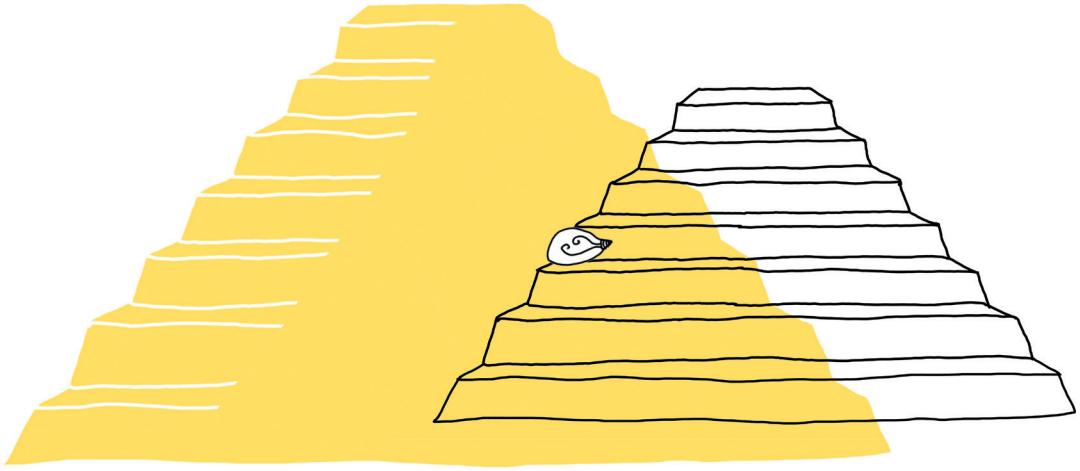

• Creative Steps -pilotin toteutus askel askeleelta •

TIEKARTTA CREATIVE STEPS -MATKALLE

Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

7.
Esitys
ja palaute
ideation
FEEDBACK!
presentation
6.
Esityksen valmistelu

CREATIVE STEPS -TYÖPAJAN LÄHTÖKOHDAT JA TOTEUTUS

Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

Creative Steps -pilotin tarkoituksena oli avata luovien alojen nuorille osaajille ovet työelämään ja auttaa heitä verkostoitumaan kansainvälisten toimijoiden kanssa. Mukaan valittiin opiskelijoita neljästä eri maasta: Suomesta, Ruotsista, Irlannista ja Pohjois-Irlannista. Työpajan osallistujat saivat ainutlaatuisen tilaisuuden päästä näyttämään omaa osaamistaan innovoimalla yrityksille uusia tuotteita tai palveluita toimeksiantojen pohjalta.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun luotsaama Creative Steps -pilotti toteutettiin osana Creative Edge -projektia, jonka tarkoituksena on saada paikalliset luovien alojen organisaatiot ja yritykset kansainvälisille markkinoille.

Creative Steps -pilotin avulla kansainväliset yritykset ja organisaatiot pääsivät hyödyntämään luovien alojen opiskelijoiden osaamista ja luovaa näkemystä. Pilottitoteutus oli erityisesti sen nuorille osallistujille oiva mahdollisuus näyttää kyntensä. Ennen kaikkea tavoitteena oli luoda nuorille osaajille ja yrittäjille tilaisuus löytää ja kohdata toisensa. Samalla edistettiin kansainvälisen osaamisen, tiedon ja taidon vaihtoa.

Creative Steps polkaistiin käyntiin tiistaina 15. tammikuuta, kun koko kansainvälinen ryhmä kokoontui Torniossa. Ensimmäinen viikko innovoitiin toimeksiantojen pohjalta kansainvälisissä pienryhmissä Suomessa, ja tämän jälkeen ryhmä matkusti Pohjois-Irlantiin viikoksi jatkamaan toimeksiantojen ideointia ja syventämistä. Lopuksi innovointia jatkettiin kahden viikon ajan verkkotyöskentelynä, jonka päätteeksi pienryhmät esittelivät tuloksensa toimeksiantajille, joita oli yhteensä neljä, yksi kustakin maasta.

Innomaratonin jalanjäljillä

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu on järjestänyt vuodesta 2005 lähtien InnoMaraton-nimistä, kilpailuluonteista tapahtumaa, jossa keskeisenä tarkoituksena on luoda vuorovaikutusta yritysmaailman ja opiskelijoiden välille. Toimeksiantojen kautta opiskelijaryhmät

auttavat alueen pk-yrityksiä kehittämään uusia liiketoimintamahdollisuuksia, kasvuprosessia ja kansainvälistymistä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun Innomaraton-konseptilla tuetaan osaamisen, innovoinnin ja yrittäjyyden ymmärrystä sekä hallintaa käytännön tekemisen kautta. (Ks. Innomaraton 2013.)

Tapahtuma on laajentunut Lapin InnoMaraton-tapahtumaksi, jossa muodostetaan moniosaajatiimejä ammattikorkeakoulun ja yliopiston opiskelijoista. He tuottavat toimeksiantajina toimivien yritysten haasteisiin tuote- ja palveluideoita. InnoMaraton-konseptista on versioitu kulttuurin alan opiskelijoille oma Kulttuurimaraton, tietojenkäsittelyn opiskelijoille IT-Maraton sekä muotoiluun keskittyvä Arctic Design Maraton.

Creative Steps -toteutus pohjautuu InnoMaratonin perusajatukseen toimia yritysmaailman ja eri toimijoiden sekä luovien alojen osaajien kohtaamispaikkana, jossa vastataan toimeksiantajan haasteeseen ja kehitellään ideoita alati muuttuville markkinoille. Sen keskeisenä tavoitteena oli luoda vastaavanlainen kansainvälinen konsepti, jossa luovan alan osaajat kohtaavat toisiaan ja pääsevät yhdessä ideoimaan yritysten ja organisaatioiden asettamiin haasteisiin sisältöjä. Samalla heille tarjoutui mahdollisuus näyttää kansainvälisesti omaa osaamistaan työskentelyn kautta.

Creative Steps -konsepti toimii uusien luovien kykyjen ja vakiintuneiden yritysten yhteistyön pohjalta. Liiketoiminnassa uudet ideat ovat elintärkeitä innovatiivisuudelle, joka kumpuaa ihmisten luovuudesta. Creative Steps yhdistää osallistujiensa luovan lahjakkuuden nykyisten yritysten tarpeisiin ja auttaa luovia kykyjä saamaan paljon kaivattua kokemusta liike-elämässä. Tämän lisäksi se auttaa yrityksiä löytämään yhteyden opiskelijoihin ja vastavalmistuneisiin osaajiin sekä hyödyntämään heidän asiantuntijuuttaan. (Creative Edge 2013.)

Työpajan toteutuksessa opiskelijat muodostavat kansainvälisiä moniosaajatiimejä. He harjaannuttavat liiketoiminnallista osaamista ja auttavat yrityksiä kehittämään uusia tuote- ja palveluideoita sekä olemassa olevia käytäntöjä tai vastaavat haasteeseen, johon tarvitaan luovan osaajan näkökulmaa. Creative Steps -pilotissa pyrittiin tukemaan verkostoitumista ja elämyksellisyyden kautta osoittamaan mahdollisuuksia eri alojen osalta yhdistää luovan alan osaamista erilaisiin tarpeisiin (benchmarking, matchmaking). Lisäksi yhtenä tärkeimmistä tavoitteista oli luoda mahdollisuus työllistymiseen.

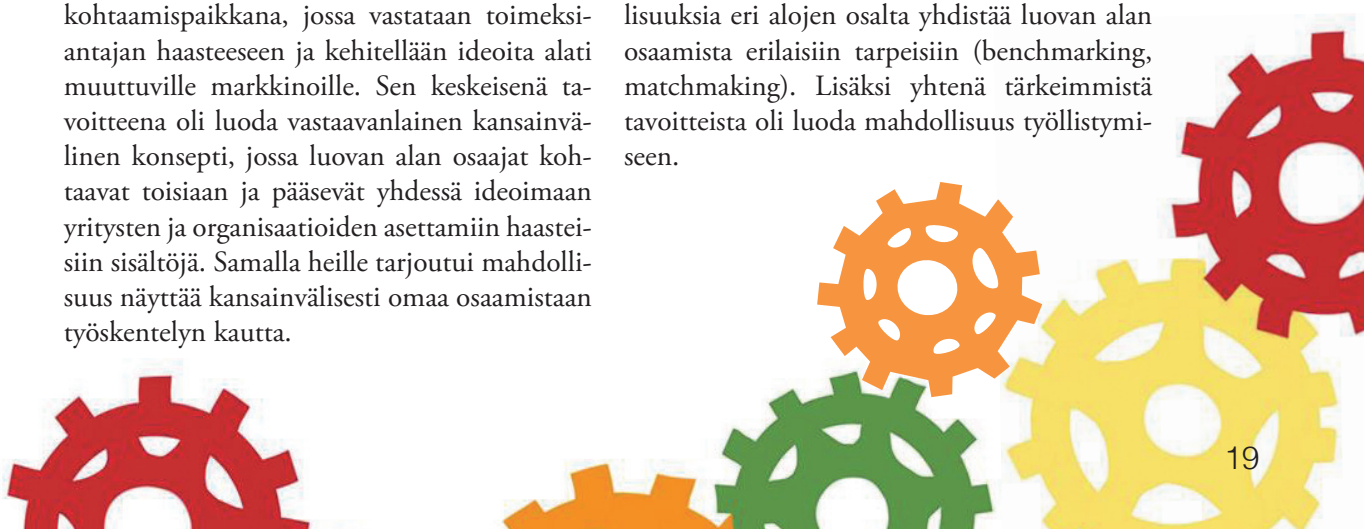

Osallistujan kommentti:

Viimeiset neljä viikkoa ovat olleet erittäin kiireisiä mutta samalla elämäni hauskinta aikaa. Olen saanut erittäin paljon arvokasta kokemusta ja lisäksi tietämystä luovasta alasta ja yrityselämästä.

-Jason

LÄHTEET:

Creative Edge 2013. Creative Edge Newsletter No. 3. June 2013. Hakupäivä 9.11.2013. <http://www.creative-edge.eu/wp-content/uploads/2013/05/Creative-Edge-Newsletter-June-2013.pdf>

Innomaraton 2012. Innomaraton-tapahtuman kotisivu. Hakupäivä 28.10.2013. <http://www.innomaraton.fi>

CREATIVE STEPS -TYÖPAJAN ETENEMINEN ASKELITTAIN

Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

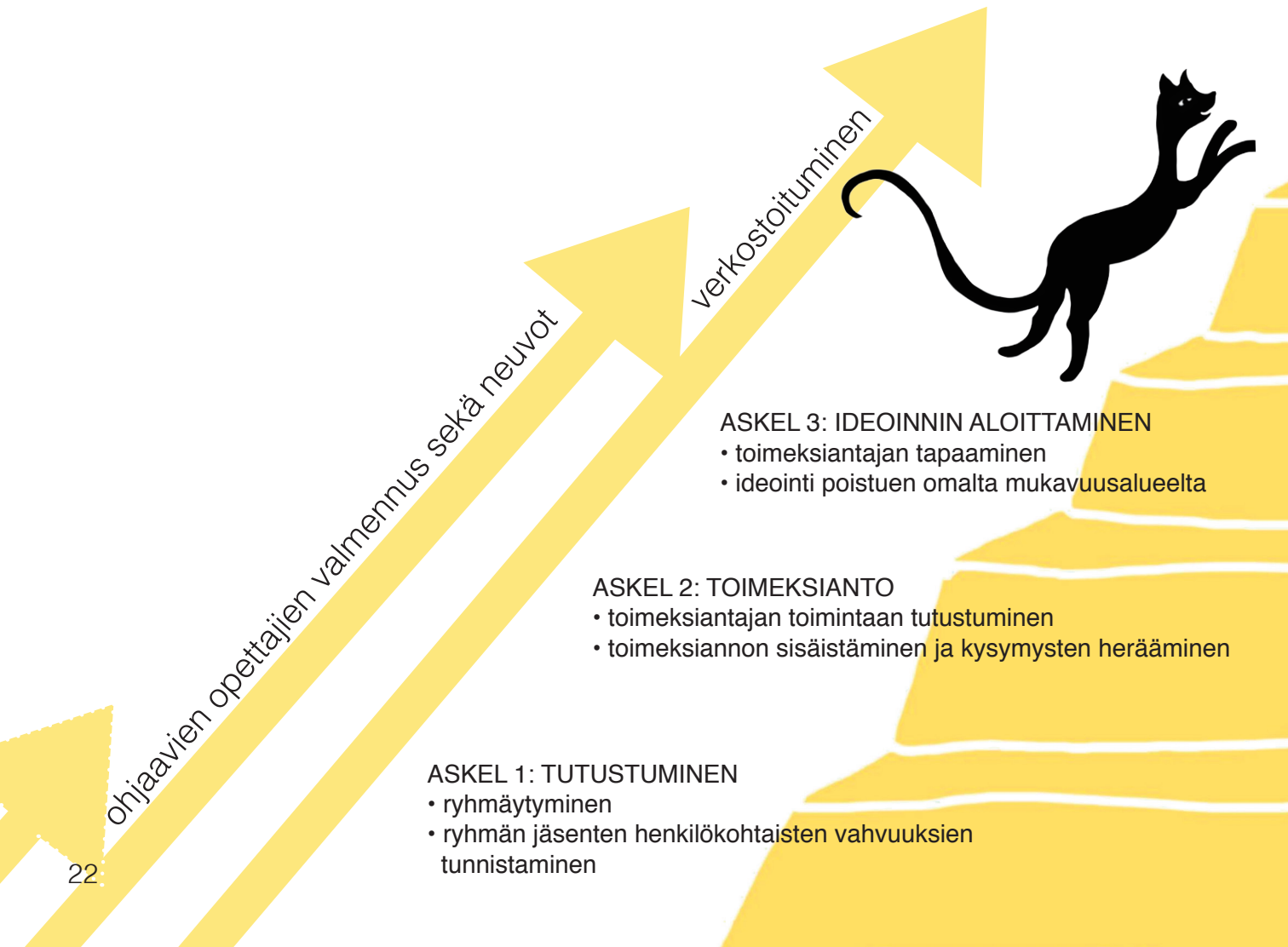

ASKEL 7: ESITYS JA PALAUTE
- tulosten esittely toimeksiantajille
- mahdollisuus yhteistyön jatkamiseen toimeksiantajan kanssa

ASKEL 6: ESITYKSEN VALMISTELU
- erilaisiin esitysvälineisiin tutustuminen
- havainnollistamismateriaalin valmistaminen ja esityksen harjoittelu

ASKEL 5: IDEAN TYÖSTÄMINEN
- idean pitsaus muille työryhmille
- idean eteenpäin työstäminen palautteen mukaan

ASKEL 4: LUOVAA IDEOINTIA TUKEVA TOIMINTA
- vierailut benchmarking-kohteissa
- inspiraatiopaneeli ja business-seminaari

CHAPTER TWO

…Creative Steps Prepared To Embark On A Ground-breaking And Memorable Journey Towards An Innovation…

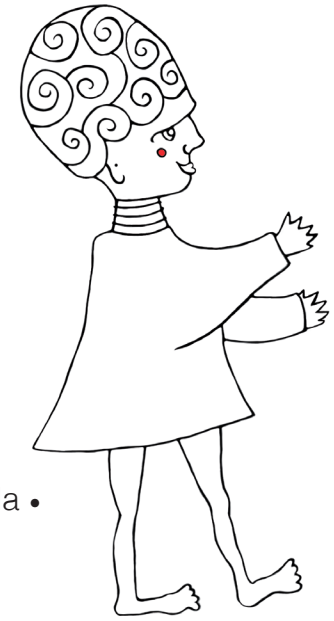

• Creative Steps -pilotin lähtökohdat ja verkostomainen yhteistyö toteutuksen taustalla •

TOIMEKSIANTOJEN ETSIMINEN

Anitra Arkko-Saukkonen & Minttu Merivirta

Creative Steps -innovointityöpajassa toimittiin luovan alan osaajien ja laajan toimijakentän rajapinnalla. Keskiössä oli luovan alan tekijöiden mahdollisuudet löytää liiketoiminnallisia yhteyksiä yritysmaailman muiden toimijoiden kanssa sekä harjaannuttaa liiketoiminnallista osaamista ja uusien tuote- ja palveluinnovaatioiden kehittämistä kannattavaksi liiketoiminnaksi.

Kansainväliset tiimit työstivät ideoita toimeksiantajien haasteisiin. Toimeksiantajalla Creative Stepsissä tarkoitetaan erilaisia toimijoita aina tapahtumanjärjestäjistä yrityksiin ja organisaatioihin, jotka toimeksiantojen kautta haastavat luovan alan joukkoa löytämään erilaisia ratkaisuja tarpeisiinsa.

Toimeksiantajien rekrytointi

Etsimme mahdollisimman monipuolisesti erilaisia sisältöjä työstettäväksi työpajaan monialaisille tiimeille, jotta työryhmän jäsenet voivat käyttää ja vahvistaa myös omaa substanssiosaamistaan. Lähtökohtana oli, että toimeksiantojen tulisi olla lähellä kulttuurin, luovan alan, mediatuotannon, digitaalisen median, viestinnän tai soveltavan kuvataiteen osaamiskenttää.

Toimeksiantojen sisällön osalta esitimme, että ne voisivat olla viestinnällistä, kuvallista ja digitaalista uudelleen tarkastelua jonkin tietyn idean tai toimintakonseptin ympärillä. Korostimme, että aiheisiin voi liittyä mahdollisesti sosiaalisen median hyödyntämistä, vaihtoehtoisten mediaratkaisujen, mainonnan, muun luovan ilmaisun osia tai keskeisesti kulttuuriin viittaavien kohteiden parissa työskentelyä.

Kartoitimme jokaisesta Creative Edge -hankkeessa mukana olevasta maasta toimeksiantajan, jotta kansainvälinen tekeminen näkyisi myös tällä rintamalla. Toimeksiantajat olivat Suomesta, Ruotsista, Irlannista ja Pohjois-Irlannista.

Toimeksiantajan puolelta sitoutumisen merkiksi pyysimme kontaktihenkilön, jotta tiimi saa lisätietoja työskentelyn avuksi. Mahdollisuuksien mukaan järjestimme myös yritysvie-

railun ja toivotimme asiakkaan edustajan tervetulleeksi mukaan ideoinnin aloittamiseen. Luonnollisesti toimeksiantajat kutsuttiin mukaan myös työpajan lopputulosten esittelyyn.

Työpajan lopputuloksena syntyi idea tai ideoita toimeksiantajan asettamaan haasteeseen. Jos innovoinnin tulos oli toimeksiantajasta mielenkiintoinen ja kehityskykyinen, tarjosimme mahdollisuuden neuvotella jatkosta ja idean siirtämisestä varsinaiseksi toimeksiannoksi tiimin jäsenille.

Toimeksiantajilla oli mahdollisuus löytää myös potentiaalisia harjoittelijoita, jotka voivat olla toteuttamassa ideaa käytännössä tai saisivat muunlaisen mahdollisuuden toimeksiantajalta. Verkostoituminen ja kontaktipinnan löytyminen olivat työpajan toteutuksessa keskeisessä ja arvokkaassa roolissa.

Toimeksiantojen kuvaukset

Suomen osalta toimeksiannosta vastasi oululainen SPINFY, joka tuottaa satukirja-applikaatioita lapsille. Satukirjoista tekee ainutlaatuisia niiden interaktiivisuus; jokainen sovelluksen käyttäjä voi vaikuttaa tarinan kulkuun ja näin luoda lukuisia erilaisia satuja yhden sovelluksen sisällä. Lastensadut voi nähdä aivan uudenlaisesta näkökulmasta, kun sivut ikään kuin heräävät eloon vuorovaikutuksellisuuden ja esimerkiksi hauskojen ääniefektien välityksellä. Spinfyn tuotteiden kohderyhmänä ovat lapset ja nuoret, mutta satukirjoista voivat nauttia aivan kaiken ikäiset. Tutuista hahmoista Spinfyn saduissa seikkailee muun muassa Muumi-hahmot.

Spinfyn toimeksiantona Creative Steps -toteutuksessa työryhmän toivottiin suunnittelevan uusi ja innovatiivinen tarinaidea ja siihen liittyviä satuhahmoja. Suunniteltavaan tarinaan haluttiin erityisesti seikkailullista aspektia.

Osallistujan kommentti:

Koen, että minulla on nyt parempi käsitys yritysmaailmasta ja oikeiden toimeksiantojen ja toimeksiantajien kanssa työskentelystä. Ymmärsin myös, kuinka paljon luovuus voi antaa ja saada aikaan. Sitä voi ammattimielessä käyttää työkaluna kehittäessään tai luodessaan melkein mitä tahansa.

-Laura

Valmis tuote sai sisältää kaikenlaista mediaa ja elementtejä, joita lapset voivat hyödyntää tarinaa lukiessaan, esimerkiksi kuvaa, videota, ääntä, animaatiota, kosketustoimintoja, laitteen heiluttamista tai kääntämistä ja niin edelleen. Tarina sai myös sisältää useampia pieniä tarinasovelluksia.

Lisätietoja:
www.spinfy.com
www.twitter.com/spinfy
www.facebook.com/spinfy

Ruotsista toimeksiantajaksi lähti CREATIVE SUMMIT, joka on vuosittain Skellefteåssa järjestettävä luovien alojen ja viestinnän alan konferenssi. Tapahtuman konseptina on kerätä luovien alojen osaajat ympäri maailman yhteen keskustelemaan, verkostoitumaan ja jakamaan kokemuksiaan. Viimeisten viiden vuoden aikana tapahtumaan on osallistunut yli 1000 henkilöä. Tavoitteena on kehittää ideaa edelleen ja laajentaa vuorovaikutusta niiden ihmisten kesken, jotka ovat osallistuneet Creative Summitin projekteihin ja konsepteihin.

Creative Summit -konferenssin luonteeseen kuuluu, että varsinaisen ohjelman lisäksi osallistujilla ja luennoitsijoilla on runsaasti aikaa myös keskustella ja verkostoitua keskenään. Tämän vuoksi Creative Summit haluaakin kehittää viestintää sekä osallistujien kesken että osallistujien ja luennoitsijoiden välillä niin ennen ja jälkeen konferenssin kuin myös sen aikana. Toimeksiantona oli suunnitella laitteisto tai ohjelmisto tämänlaiseen monensuuntaiseen kommunikointiin. Suunniteltavaa ohjelmistoa voisi mahdollisesti käyttää myös työkaluna esitettäessä konferenssin osallistujille kysymyksiä ja kerättäessä palautetta. Toimeksiannossa kannustettiin työryhmää hyödyntämään ideoinnissa uudenlaisia ja innovatiivisia näkökulmia.

Lisätietoja:
http://www.creativesummit.org

Osallistujan kommentti:

Ryhmätyöskentely luovassa prosessissa ei kehitä pelkästään suunniteltavaa tuotetta vaan myös ryhmän jäseniä.

-David

Irlannista toimeksiantajaksi tuli maan suurin tutkimuslaitos WHITAKER INSTITUTE for Innovation and Societal Change (National University of Ireland). Galwayssa sijaitsevalla Whitaker Institutella on yli 200 jäsentä, ja tutkimuksen keskiössä ovat nykyaikaiset ja ajankohtaiset liiketoiminnalliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset kysymykset. Tiedekunta koostuu kahdestatoista tutkimuskeskittymästä, jotka on jaettu kuuteen pääasialliseen tutkimusteemaan.

Whitaker Instituten toimeksiantona oli luoda visuaalinen ilme tutkimuslaitoksen kuudelle eri tutkimusteemalle. Visualisoinnin suhteen oltiin avoimin mielin, ja suunnitelma sai sisältää muun muassa animaatiota, valokuvia tai abstraktia taidetta. Toiveena oli, että tutkimustyön visualisointisuunnitelma olisi esitettävissä sekä sisäisesti tiedeyhteisölle, tutkimustoimistolle ja yliopiston johtoryhmälle että ulkoisille sidosryhmille, esimerkiksi rahoittajille, kansainvälisille tutkijoille, päättäjille ja suurelle yleisölle.

Lisätietoja:
http://www.cisc.ie

Toimeksiantajaksi saatiin myös Pohjois-Irlannista R4 LIMITED, joka kierrättää ja uudelleen hyödyntää ajoneuvojen rengasjätettä. Yritys on tuottanut rengaspaaleja jo usean vuoden ajan, ja niitä on käytetty lukuisissa rakennuskohteissa ympäri Britannian ja Yhdysvalloissa. Tällä hetkellä rengaspaaleja käytetään niiden luonnollisessa asussa, jolloin renkaiden koostumus tulee esille. R4 Limited näkee kuitenkin tulevaisuudessa potentiaalia käyttää rengaspaaleja monissa uudenlaisissa funktioissa, esimerkiksi tilanjakajina ja liikuteltavina seininä kierrätyskeskuksissa, kompostointilaitoksissa tai siiloissa.

Suurten rengaspaalien luonnollinen ja karu ilme ei kuitenkaan houkuttele asiakkaita kokeilemaan tällaisia uudenlaisia käyttötapoja. Tämän vuoksi R4 Limited toivoikin saavansa ideoita siihen, miten rengaspaalien materiaalia voisi mahdollisesti kääriä ja naamioida, jotta paalien markkinointi helpottuisi ja heräisi uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Toimeksiannossa toivottiin, että työryhmä tuottaisi yritykselle ehdotuksia sekä rengaspaalien estetisöinnin ja naamiointimetodien osalta että kyseisten rengaspaalien käyttötapojen ja -paikkojen suhteen.

Lisätietoja:
http://www.greentyre.net

OSALLISTUJIEN REKRYTOINTI

Anitra Arkko-Saukkonen

Creative Steps -työpajaan toivottiin laaja-alaista luovan alan osaajajoukkoa, josta voidaan muodostaa monialaisia tiimejä. Osallistujiksi haettiin opiskelevia ja vastikään valmistuneita henkilöitä, tulevaisuuden ammattilaisia.

Osallistujien valinnassa saatiin hankkeen partnerimaiden apua, jotta löydetään oikeat tahot, mihin levitetään tietoa kansainvälisestä innovointityöpajasta. Partnerimaiden vastuuhenkilöt auttoivat opiskelijavalinnoissa.

Hakuprosessi oli avoin päähankkeen partneriverkoston sisällä. Partnerit, joihin kuului koulutusta järjestäviä tahoja sekä alueen organisaatioita, jotka huolehtivat osaltaan luovien alojen verkostosta, kohdistivat hakuprosessin omiin yhteistyöverkostoihin ensisijaiselle kohderyhmälle.

Hakemuksessa opiskelijat kuvasivat omaa taustaansa ja taitojaan sekä motivaatiotaan osallistua työpajaan. Valinnassa pidettiin mielessä perustavoite löytää monipuolinen osaajajoukko eri maista, jotta saadaan tehtyä kansainväliset monialaiset ryhmät. Ryhmätyötaidot, aiempi kokemus ja halukkuus yrittäjyyteen katsottiin eduksi. Osallistujilta täytyi löytyä myös motivaatiota kehittää itseään sekä avointa mieltä työskennellä toimeksiantojen parissa.

Työpajaan valittiin yhteensä 15 osallistujaa: viisi Suomesta, kolme Ruotsista, kolme Irlannista ja neljä Pohjois-Irlannista. Työpajan toteutuksessa osallistujat jaettiin neljään kansainväliseen moniosaajatiimiin, joihin pyrittiin ottamaan jokaisesta yhteistyökumppanimaasta yksi jäsen.

Osallistujan kommentti:

Creative Steps on näyttänyt minulle, kuinka muodostaa kansainvälisiä suhteita muiden ihmisten kanssa.

-Klaudia

APPLICATION

What do the words Ideation, Innovation, Matchmaking, Benchmarking and Networking mean to you?

CREATIVE STEPS workshop offers an environment where you become familiar with these concepts by working in an innovation project in international teams. The workshop contains Creative Thinking, Business Thinking, an Ideation Toolkit, Performance Training, Traveling, Practical Working, Experiences and hopefully lots of snow in Lapland/Finland in January.

INTERESTED?
Four (4) international teams work with four international assignments for one month. During the first week the whole group is working in Finland, during the second week in Ireland and after that studying happens via internet. The Creative Edge -project covers all the travelling, living and eating expenses for participants.

WHY?
By participating in Creative Steps workshop You'll have an excellent chance to improve Your knowledge of innovating, network with other student and working life, get a better understanding of corporate life and be a part of an international workgroup and atmosphere. And who knows— if Your group is successful and the client is convinced then You may get an apprenticeship or even an employment!

WHEN?
From January 15th to February 8th 2013.
Are you ready to take a STEP with us?

Leave your application by November 16th 2012 at the latest.

VERKOSTON VOIMA – KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ CREATIVE STEPSIN TOTEUTUKSESSA

Anitra Arkko-Saukkonen

Hankemaailma kutoo verkostoja, joiden toimintakenttä muotoutuu sisältöjä eteenpäin vieviksi punoksiksi. Yhteistyö avaa polkuja sellaisille väylille, jonne yksittäisen tekijän on vaikeampi löytää. Verkosto kasvaa laajemmaksi verkostoksi toimijaosapuolten olemassa olevien verkostojen kautta.

Creative Steps -kokonaisuuden osalta tarvittiin partnerimaiden osallistumista toteutuksen eri vaiheissa. Eri partnerimaissa prosessiin osallistuivat seuraavat organisaatiot ja tahot:

Irlanti - *National University of Ireland Galway ja Western Development Commission*
Pohjois-Irlanti - *South Eastern Economic Development*
Ruotsi - *Region Västerbotten/ Film i Västerbotten*
Suomi - *Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.*

Kemi-Tornion ammattikorkeakoululla oli päävastuu Creative Steps -toteutuksesta, mutta tukiverkoksi tarvittiin vastuuhenkilöt jokaisesta maasta.

Kaikki verkostot käyttöön

Yhteistyö konkretisoituu kohtaamisissa, jotka toteutuvat yhteisen toiminnan kautta. Tärkeässä roolissa on avoin yhteydenpito, jossa asiat tulevat kaikkien näkyviin ja ovat helposti saatavilla. Koordinointiin ja kommunikointiin vaikuttaa selkeästi keskeinen tavoite. Verkoston on mietittävä, mitkä toimintatavat ja työkalut ovat perusteltuja ja käyttökelpoisimpia tukemaan yhteistä toimintaa sekä miten projektin tilannetta seurataan ja edistetään.

Yhteistyössä jäsenten kesken on sovittava roolit ja vastuut. Nämä ovat huomionarvoisia asioita, jotta tekeminen ja ajankäyttö olisi mahdollisimman hallittua sekä päämäärätietoista. Creative Stepsissä koordinoinnin osalta haasteena oli sisällön riittävän selvä kuvaus yhteistyötahoille, jotta kaikki ymmärtävät tavoitteen ja vievät tahoillaan tietoa eteenpäin. Avoin ja vuorovaikutteinen yhteydenpito on oleellista.

Apua tarvittiin yhteistyökumppaneiden löytämisessä, jotta saatiin monipuolisia toimek-

siantoja työpajan osallistujien innovoitavaksi. Partnerimaiden vastuuhenkilöt huolehtivatkin Creative Stepsin sisällön tiedottamisesta omille yhteistyökumppaneilleen. Osallistujien rekrytoinnissa vastuuhenkilöillä oli kontaktipintaa oppilaitoksiin, joten opiskelijahaku helpottui tätä kautta.

Keskinäinen luottamus luo hyvän verkoston

Creative Steps haluttiin viedä myös käytännössä kansainväliselle kentälle. Kaksi lähiviikkoa jaettiin kahteen eri maahan. Työpajaviikko Suomessa oli järjestelyn osalta tietysti vastuutaholle helpompi, koska toimittiin kotikentällä. Pohjois-Irlannissa toteutetun sisällön suunnitteluun ja järjestelyyn tarvittiin vastuuhenkilö, joka auttoi majoitusten, ruokailujen sekä kuljetusten järjestämisessä.

Benchmarking-kohteita oli etsittävä. Tarvittiin myös tiloja työpajan työskentelyn ajaksi. Lisäksi haluttiin mahdollistaa osallistujille yhteinen vapaa-ajanvietto, joka vaati oman suunnittelunsa. Vapaa-ajalla tapahtuvat kohtaamiset avaavat usein raja-aitoja osallistujien kesken ja verkostoituminen on vilkkaampaa juuri näinä hetkinä.

Verkostoituminen oli keskeistä myös Creative Steps -työpajan osallistujille, joten Pohjois-Irlannissa järjestetyn Business-seminaarin yhteyteen suunniteltiin sisältöä, jossa luovan alan osaajat pääsevät kohtaamaan toisiaan. Seminaarin ohjelman suunnittelu sekä järjestely olivat partnerimaan vastuulla, vaikka sisällön tavoite tuli pääkoordinaattorilta.

Haasteena tällaisissa järjestelyissä on aktiivinen yhteydenpito ja tiedonvaihto. Tällöin luottamus nousee tärkeään rooliin. Kun päävastuullisena ei pysty sopimaan, keskustelemaan, valitsemaan ja järjestelemään asioita paikan päällä, on osattava antaa vastuu toiselle ja luotettava, että järjestelyt ovat kunnossa, kun saavutaan paikalle.

Yhteisesti sovittiin, että jokaisesta maasta lähtee työpajaan mukaan henkilö, joka huolehtii kyseisen maan osallistujien käytännön asioista matkan aikana. Tällainen järjestely olisi todella haastavaa vain yhden tahon osalta. Verkostona ja yhteistyöllä työ helpottuu ja hyöty laajenee myös varsinaiselle kohderyhmälle, joka oli Creative Steps -työpajan osallistujat. Verkosto on parhaimmillaan kumppanuutta, jossa on voimakas vastavuoroisuuden periaate ja yhteisiä motivoituja tavoitteita (Helakorpi 2005, 48).

Verkostossa ihminen kohtaa ihmisen

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun toiminnasta kumpuaa elinvoimaisuutta alueelle ja kansainvälisiin verkostoihin pitkän linjan hanketoimintojen myötä.

Kansainvälinen työ onkin tuottanut laajat yhteistyöverkostot, jotka avaavat ovia toiminnan näkymiseen eri kentillä ja samalla olemassa olevien menetelmien soveltamiseen. Työskentelyn peruspilari on yhteistyö verkostojen kesken työelämän ja oppimisen rajapinnalla. Uusiutumiskyky vahvistuu hyödyntämällä yhteisiä voimavaroja. Jokaisen panos on tärkeä.

Vaikka verkoston jäsenet edustavat usein jotakin tahoa tai organisaatiota, on verkostossa toimiessa tärkeää muistaa, että ollaan ihmisinä läsnä, työskenneltiin sitten etä- tai lähitapaamisissa. Ihminen kohtaa ihmisen. Tämä on kaiken perusta – luottamus ja yhteinen motivointi yhteistä tavoitetta varten. Mielestäni Creative Stepsissä tämä toteutui onnistuneella tavalla.

LÄHTEET:

Helakorpi, Seppo 2005. Kohti verkostoituvaa ja verkottuvaa koulutusta. HAMK Ammatillisen opettajakorkeakoulun julkaisuja 9/2005. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

CREATIVE EDGE KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖKUMPPANIVERKOSTOA VAHVISTAMASSA

Saila-Inkeri Puukko

Creative steps -pilottiprojekti oli osa Creative Edge -hanketta, jonka tavoitteena oli luovien alojen tulevaisuuden ja nykyisten osaajien ja yrittäjien kansainvälinen verkottaminen sekä osaamisen myynti ja markkinointi pohjoisen periferian alueella. Hankkeen keskeiset toimenpiteet kiteytyivät viiteen työpakettiin: 1) Hallinnointiin, 2) Tutkimus- ja kartoitustyöhön, 3) Vientialustan (Export platform) ja 4) Työllisyyspankin rakentamiseen (Employment bank) sekä 5) Luoviin tiloihin (Creative places).

Hankkeen hallinnointia ja tutkimustyötä koordinoi hankkeen Lead Partner eli NUI Galway/ Whitaker Institute. Western Development commission (WDC) vastasi luovien alojen yritysten ja osaajien vientialustaksi tarkoitetun MyCreativeEdge-verkkosivuston luomisesta. Verkkosivusto palvelee osaltaan myös työllisyyspankkina vastavalmistuneille. South Eastern Economic development (SEED) vastasi luovien tilojen kehittämisestä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Film i Västerbotten jakoivat vastuun työllisyyspankin osalta, johon kuului muun muassa mentorointiohjelman toteuttaminen.

Creative Steps -pilottiprojekti edesauttoi osaltaan työpakettien toteutumista toimien luovana tilana sekä näyteikkunana luovien alojen opiskelijoiden ja yrittäjien kansainväliseen verkottamiseen. Idea tähän syntyi tarpeesta kehittää konkreettinen työkalu alan opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden kansainväliseen verkottamiseen Learning by doing -menetelmää käyttäen. Tavoitteena oli myös osaamisen myynti kansainvälisille markkinoille täydentäen Creative Edge -hankkeen muita luovan alan verkottamistoimenpiteitä, kuten MyCreativeEdge-verkkosivustoa (ks. Creative Edge 2013).

Kansainvälisyyden haasteet ja mahdollisuudet yhteistyössä

Creative Steps toimi verkottajana myös hankeyhteistyön näkökulmasta, ja se oli ensimmäinen konkreettinen projekti ja työnäyte kumppaniyhteistyöstä. Kiireinen toteutusaikataulu,

erilaiset kumppaniorganisaatiot, alueelliset erot ja maantieteelliset etäisyydet toivat oman haasteensa kansainväliselle yhteistyölle. Haasteista selviydyttiin; jokainen yhteistyökumppani sai alueeltaan toimeksiannon sekä riittävän määrän motivoituneita ja innostuneita nuoria luovan alan osaajia mukaan projektiin.

Lähitapaamisen aikana niin opiskelijoiden kuin yhteistyökumppaneiden välinen yhteistyö tiivistyi. Osallistuminen työpajatyöskentelyyn ja yritysvierailuihin lisäsi ymmärrystä kumppanimaiden alueellista eroista ja mahdollisuuksista sekä siellä asuvista luovien alojen osaajista ja yrittäjistä.

Kilpailukyky, tunnettavuus ja vetovoima

Kansainvälisen yhteistyökumppaniverkoston vahvistaminen ja laajentaminen TKI- ja opetustoiminnassa on tärkeää kansallisen ja kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta. Elinkeinoelämäyhteistyö tuo opetusta ja oppilaitosta lähemmäs työelämää, ja kansainvälinen yhteistyö tuo yhteen erilaisia kulttuureita ja osaamista. Työelämäläheiset projektit, kuten Creative Steps, todennäköisesti lisäävät opiskelijoiden motivaatiota, vuorovaikutustaitoja ja yhteistyötaitoja sekä tuovat esille työelämän tarpeet ja vaatimukset, puhumattakaan kielitaidon kehittymisestä.

Kansainvälinen yhteistyö tuo osaamisen esille rikkoen samalla mahdollisia ennakkoluuloja puolin ja toisin. Luovien alojen monipuolisen ja monikansallisen osaamisen yhdistäminen voi luoda myös uusia tuotteita ja palveluita, joita myös Creative Stepsissä ideoitiin. Kansainväliset työelämäläheiset projektit mahdollistavat jatkossa uusien yhteistyöprojektien toteutumisen sekä vaihto- ja työharjoittelumahdollisuuksia opiskelijoille ja opettajille. Yhteistyöverkoston säilyttäminen on hyvien virtuaalityövälineiden ja sosiaalisen median kautta yhä helpompaa, ja luovat tilat ovat enemmän verkossa kuin fyysisessä tilassa.

Jatkossa nuorelle tulevaisuuden osaajalle kansainvälinen kontaktiverkosto, monipuolinen osaaminen (= oman osaamisen myynti) ja hyvä kielitaito ovat erinomainen kilpailuvaltti. Oppilaitoksen ja alueen näkökulmasta puolestaan kansainväliset yhteistyöprojektit tuovat aina uutta pöhinää ja laajentavat verkostoja.

LÄHTEET:

Creative Edge 2013. Hankkeen kotisivu.
Hakupäivä 7.11.2013.
<http://www.creative-edge.eu>

CHAPTER THREE

…On The Way To The Innovation Creative Steps Faced Many Dangers and Difficulties But Its Creative Attitude Conquered All The Obstacles...

• Creative Steps -pilotin taustalla toimivat ideologiset metodit – luova ajattelu ja business-ajattelu •

LUOVUUS ON TOIMINTAA!

Anitra Arkko-Saukkonen

Luova ajattelu on sisäinen voimavara, joka auttaa havainnoimaan tarkemmin ja tuottamaan uusia ajatuksia, ideoita ja tapoja toimia.

Luovuus on myös dynaamista valmiutta, ja ideointi on prosessi, jossa tuotetaan luovia ajatuksia tiettyä tarkoitusta varten. Joillekin se on luonnollinen tapa toimia, ajatella, ilman mitään suurempia ponnisteluja ja pakottamista, kuten Nik Mahon (2011, 9) asian esittää. Toisten kohdalla luova ajattelu helpottuu tiettyjen toimintojen kautta, jotka voivat liittyä asennoitumiseen, tutkimiseen, tarkasteluun tai tiettyjen tekniikoiden hyödyntämiseen.

Inspiroituminen ja ajatusten herääminen tuottavat hyvää, aikaansaavaa energiaa. Jotkut kokevat olevansa päivän eri aikoina enemmän tai vähemmän luovia. Toimimme hyvin erilailla eri tilanteissa oman persoonamme mukaan. Tämän takia toiset inspiroituvat tehdessään tiettyjä asioita tai ollessaan jossain tietyssä ympäristössä.

Mahonin (2011, 9) mukaan ideoinnin osalta yksi asia on meille kaikille yhteinen: emme voi tietää, milloin on juuri se hetki, kun joku loistava ajatus pulpahtaa pinnalle, mieleemme. Aivan erinomainen idea! Tuo hetki voi olla milloin vain, kun ajatukset saavat kipinää ympäriltä. Toisilla herää ideoita, kun ajatukset saavat hetken levätä. Lepo antaa tilaa uudelle, ja ideoita syntyy.

Ryhmätyöskentelyllä on etunsa, sillä sen kautta syntyy vastavuoroisuutta, kaikua, ajatusten pallottelua ja yhteistä toimintaa. Se on kuin ratas, jonka osaset pyörittävät kokonaisuutta.

Työskentelyä aloitettaessa tarvitaan askelia, joilla edetään kohti päämäärää, maalia. Askel voi olla myös ensimmäinen uhkarohkea hyppy epämukavuusalueelle. Yksi toiminnallinen tapa edetä ja lähteä tuottamaan ideoita on kysymys-

ten esittäminen. Ensin on kuitenkin täsmennettävä toimeksiannon sisältöä ja tavoitetta.

Kysy kysymyksiä!

Yksi tärkeimmistä asioista ideoinnissa on kysyminen. On tärkeää kysyä kysymyksiä, jotta ymmärtäisi paremmin toimeksiantoa ja niitä haasteita, joita se tekijöilleen asettaa.

Ideoitaessa on esitettävä itselleen kysymyksiä kuten lapset, jotka luonnostaan ovat luovia ja idearikkaita eivätkä aseta mitään asioita raameihin tai kyseenalaista liian aikaisin. Kysymällä kysymyksiä voidaan avata uusia mahdollisuuksia ja löytää onnistuneita ratkaisuja. (Ks. Mahon 2011, 19; Liedtka & Ogilvie, 2011.)

Kysymysten kautta selvitetään suunta, jotta työskentelyprosessi olisi helpompaa. Vastausten avulla voidaan ymmärtää paremmin käsillä olevaa haastetta, jolloin eteneminen maalia kohti sujuu jo lähtötelineistä lähtien helpommin.

Jeanne Liedtka ja Tim Ogilvie (2011, 81) muistuttavat, että prosessin eteenpäin viemiseksi olisi aloitettava mitä on -kysymyksellä (what is). Se avaa oven todellisuudelle, ja tutkimalla olemassa olevaa nähdään, mitä on ja mitä puuttuu. Tämän jälkeen voidaan ideointiprosessia edistää kysymyksellä mitä jos (what if). Ne toimivat tuloksellisimpina kysymyksinä, jotka puskevat ideoita eteenpäin. Liedtka ja Ogilvie johtavat prosessin vielä mitä nyt -osion (what now) kautta mikä toimii -osioon (what works), joka on design-ajatteluprosessin kulminaatiopiste. Kokonaisuuden huolellinen edistäminen osoittaa, ovatko ajatukset lopputuloksen kannalta tarkkaan läpikäytyjä. (Liedtka & Ogilvie 2011, 81, 99.)

Voidaan myös aloittaa haasteella, jossa joko henkilökohtaisesti tai ryhmässä tuotetaan lyhyt lista, joka alkaa mitä jos -kysymyksillä. Ensin valitaan yksi idea ja katsotaan, mihin päädytään vastaamalla mitä jos -kysymykseen. Vastauksen jälkeen esitetään yhä uudelleen mitä jos -kysymyksiä ja katsotaan, mihin ne johtavat. Aloit-

tamalla pähkähulluista ideoista voidaan niiden kautta päätyä aivan uuteen, mullistavaan lopputulokseen ja jopa innovaatioon.

Myös miksi-kysymykset ovat ajatusprosesseja aktivoivia kysymyksiä. MIKSI on loistava aloituskysymys, lähtölaukaus ideoinnille. Kun saadaan vastaus ensimmäiseen miksi-kysymykseen, edetään jälleen kysymällä yhä uusia miksi-kysymyksiä.

Kiplingin tarkistuslista puolestaan esittelee kuusi kysymyssanaa, joita järjestelmällisesti käyttämällä voidaan kokeilla ja tutkia toimeksiantoa eri näkökulmista. Nämä kysymykset ovat mitä, miksi, milloin, miten, mihin ja kuka. Kohderyhmän määrittelyssä kysymyksiä voidaan tarkastella esimerkiksi brändin viestin näkökulmasta tai asiakkaan näkökulmasta. (Ks. Mahon 2011, 92.)

Ongelmavyyhti lähtee kulkemaan kysymysten ja vastausten avulla omaa polkuaan ja saattaa herättää matkalla mielenkiintoisia näkökulmia. Esittämällä monipuolisesti kysymyksiä olemassa olevasta ongelmasta voidaan löytää uusia näkökulmia sen ratkaisuun.

I keep six honest
serving-men
(They taught me all I knew);
Their names are What and
Why and When
And How and Where and
Who.

(Kipling 1902.)

Kysymykset johtavat sinut löytämään uudenlaisen ratkaisun!

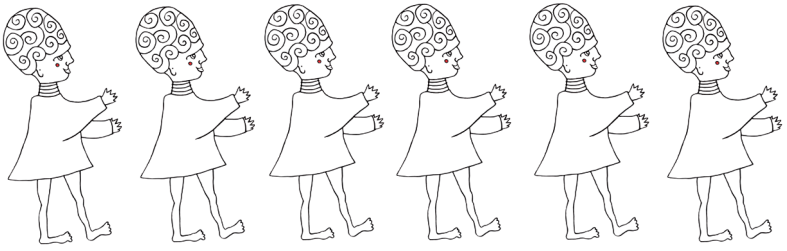

Kartoita polkusi!

Askel askeleelta etenevä toimintasuunnitelma omasta projektista on askel kohti suunnittelua ja toteutusta. Sen avulla voidaan saavuttaa konkreettinen päämäärä. Toimintasuunnitelma on hyvä laatia työprosessin tueksi varmistamaan käytettävän ajan järkevä käyttö.

Työskentelyn aika on usein rajallinen, ja deadline on tiedossa. Tällöin ei ole aikaa odotella, milloin ideat ja ajatukset syntyvät. On etsittävä ideoita mielestä ja ympäristöstä sekä oltava valppaita ja aktiivisia, jotta saadaan synnytettyä ideoita. Ei voida vain odotella. Myös työelämässä toiminta saattaa olla välillä hyvin hektistä, mutta uusia ideoita ja ajatuksia on jatkuvasti synnytettävä, jotta saadaan vastattua asiakkaiden tarpeisiin - siksihän he kääntyvät luovien ihmisten puoleen.

Joskus ongelmanratkaisu ja prosessi ajautuu umpikujaan tai tyhjään tilaan ja tulee tunne, etteivät ajatukset liiku eikä ideoita synny. Tällöin on hyvä pitää pieni tauko ideointityöstä. Kun omalle mielelle antaa hetkeksi rauhan, se usein käynnistää ajatukset uuteen suuntaan - johonkin sellaiseen, mitä ei aiemmin havainnut. Kun palaa takaisin haasteen ääreen, ohjautuu yleensä uusien yhdistelmien luokse ja näkee sisällön uudessa valossa, ehkä jopa uutena mallina.

Luovuutta täytyy ruokkia!

Luovuus tarvitsee toimintaa, ja luovuutta täytyy myös ruokkia, jotta saadaan aikaan toimintaa ja tuloksia. Kun lähdetään työskentelemään ideoinnin parissa, valmistetaan samalla itseä myös inspiraatiolle. On erilaisia tapoja inspiroitua, ja tämän vuoksi olisi hyvä kulkea kaikki aistit auki, etsiä, vertailla ja yhdistellä, koska ratkaisu saattaa tulla aivan ainutlaatuisella tai yllättävällä tavalla.

Valmistautumiseen kuuluu siis monenlaista aktiivista toimintaa. Usein toimitaan tiettyjen rutiinien mukaan, mutta perinteinen rutiininomainen toiminta ei ole tuottavaa tai johda meitä eteenpäin luovaa ajattelua vaativan haasteen kanssa. Rutiinien rikkominen voi auttaa alkuun. Vaihda vaikka reitti, jota kuljet aamuisin. Samalla koet, tunnet ja näet ympäristönkin eri tavoin. Löytyisikö sieltä virike? (Mahon 2011, 42–43.)

Avaa mielesi ja aistisi havaitsemaan asioita!

On avattava mieli ja aistit havaitsemaan asioita sekä katseltava uusin silmin ympärilleen, jotta näkisi myös tutut asiat eri tavalla. Olisi hyvä nähdä maailma laajemmin ja kerätä sieltä vaikutteita. On katseltava hieman korkeammalta ja avarammin sekä kuunneltava ja kuultava avoimemmin, herkistyttävä äänille. Kontaktit erilaisten ihmisten kanssa muodostavat vain pienen osan siitä, mikä jokapäiväisessä toiminnassa voi herättää ajatukset ja inspiraation sekä auttaa eteenpäin haasteen kanssa.

On myös uskallettava hypätä ulos omalta mukavuusalueelta ja astuttava rohkeasti epämukavuusalueelle.

Suunnittelun ja luovan prosessin alkuvaiheessa oleellisessa osassa ovat taustatutkimus, kartoitus, tosiasioiden löytäminen ja ongelmaan perehtyminen. Mitä enemmän saadaan asioita selville, esimerkiksi brändin tai palvelun osalta, sitä helpompi on jatkaa päämäärän tarkentamista. Asioista on hyvä saada ennakkotietoa riittävästi, mutta toisaalta se saattaa turhan helposti johtaa lateraaliseen ajatteluun.

On hyvä valmistaa ajan puitteissa myös demomateriaalia, jolla pystytään paremmin kuvantamaan, mikä on oman työn sisältö. Materiaali toimii keskustelun välineenä. Kun asiakas saa konkreettisemman käsityksen siitä, mitä idealla tarkoitetaan, hän on valmiimpi ostamaan ajatuksen. Ideoinnin prosessi on toiminnan prosessi, jossa demomateriaalin valmistaminen on myös yksi tapa toimia.

Uskalla astua pois mukavuus-alueelta!

Erota luovuus innovaatiosta!

Loistavien ideoiden ja käyttökelpoisten ajatusten tuottaminen vaatii ryhmältä ahkeruutta, itsepintaista paneutumista ja sitoutumista. Jos saadaan loistava idea, ei kyseessä ole vielä innovaatio. Se on vasta askel kohti innovaatiota. Everett M. Rogersin (2003) mukaan innovaatio voidaan ymmärtää ideana, käytäntönä tai esineenä, jonka yksilö voi kokea uutena, vaikkei se olisikaan aivan upouusi. Innovaatio syntyy aktiivisen ja dynaamisen prosessin myötä. Usein innovaatio onkin kehittelyn tulos. Ajat-

telemalla esimerkiksi uusia ja erilaisia mahdollisuuksia, joita käsillä olevan haasteen osalta voisi tehdä, voidaan prosessoida tuoreempia vaihtoehtoja.

Paul Sloanen (2006) mukaan ihmiset hämmentyvät luovuuden ja innovaation äärellä. Hänen mukaansa asiaa voidaan kuitenkin ajatella yksinkertaisesti: Luovuus on uusien ideoiden keksimistä ja innovaatio puolestaan sitä, että nämä ideat toteutetaan.

Innovaatiota näkyy hyvin erilaisilla alueilla: tuotteissa, palveluissa, toimintatavoissa, prosesseissa, väylissä markkinoida, yhteistyökumppanuuksissa ja tavoissa kehittää yritysmuotoja itsessään. Nykyään osallistetaan myös asiakkaita mukaan innovointiprosessiin. Tällöin puhutaan palvelumuotoilusta ja käyttäjälähtöisestä innovoinnista, josta esimerkkinä mainittakoon Living Lab -menetelmä, jonka avulla kehitetään palveluita tai tuotteita käyttäjälähtöisesti. (Ks. esim. Heikkanen & Österberg 2012; Living Lab -käsikirja 2010; Merivirta 2013.)

Käytä apuvälineitä ideoiden tuottamiseen!

Innovaatioprosessi tarvitsee ja vaatiikin ideoiden tuottamista ja kehittämistä, johon voidaan käyttää erilaisia menetelmiä. Sitä kautta pystytään muotoilemaan ajatukset käyttökelpoisemmiksi. Näin voidaan saavuttaa paremmin asiakkaan tavoite, joka voi johtaa tunnettuuden lisääntymiseen, parempaan voittoon, vaikuttavuuteen tai kokonaan uuden tuotteen tai palvelumallin syntymiseen.

Yleensä luovassa prosessissa vaikeinta on aloittaminen. Kun ollaan haasteen äärellä, voidaan kulkea erilaisia reittejä kohti ratkaisua, erityisesti silloin, kun aikataulu on tiukka. Käyttämällä eri tekniikoita voidaan johdattaa ideointiprosessia ripeästi lateraalisesta ajattelusta (joka aina tulee ensimmäiseksi) kohti luovempia ja tuottoisampia ideoita. Sattumanvaraisen tai villin ajattelun kautta voidaan yleensä käynnistää parhaat ideat.

Lineaariseksi ajatteluksi kutsutaan ajattelutapaa, joka kulkee suoraa reittiä ajatuksesta päätelmään helpoimmin mieleen tulevan vaihtoehdon kautta. Valitettavan harvoin tämä johtaa mihinkään uuteen, luovaan ratkaisuun vaan on usein aiemman mallinnusta, kuten Mahon (2011, 10–11) asian esittää.

Paras tapa lähteä etsimään uusia ideoita olisi lähestyä ongelmaa tai haastetta hyödyntämällä divergenttistä ajattelua. Divergenttinen ajattelu on prosessi, jossa katsotaan haastetta eri kul-

mista ja eri suunnista. Divergenttistä ajattelua voidaan pitää ideointiprosessin luovana vaiheena, jossa ennakkoluulottomasti lähdetään ideoimaan. Vaihtoehtoisia ideoita etsitään ajattelemalla laatikon ulkopuolelta. (Mahon 2011, 10–11; ks. Kantojärvi 2012, 25.)

Konvergenttinen ajattelu puolestaan ohjaa silloin, kun luova ongelma fokusoidaan uudelleen ja kriittisesti arvioidaan ne ajatukset, jotka divergenttinen ajattelu on synnyttänyt. Konvergenttisen ajattelun kautta suodatetaan ideat ja tehdään valinnat käyttökelpoisista vaihtoehdoista, joiden parissa työskentelyä jatketaan. Rohkealla ideointiprosessilla voidaan synnyttää omaperäisiä ja käyttökelpoisia ratkaisuja. (Mahon 2011, 10–11; ks. Kantojärvi 2012, 25.)

Uskalla ajatella villisti!

Villi ajattelu on sallittua ja jopa kannattavaa. On tärkeää nostaa esiin myös sellaisia ajatuksia ja näkökulmia, jotka tuntuvat ensin hulluilta. Ehdotuksia ei kannata arvottaa ideoinnin aikana vaan antaa lupa kaikenlaisille ajatuksille, joita voidaan lähteä sattumanvaraisesti yhdistelemään. Ideointivaiheessa kannattaa huomioida kaikki ehdotukset eikä vain hyviltä ja järkeviltä kuulostavia. Kaikkein hulluimmista ideoista saattaa syntyä kipinä johonkin parempaan, joka kehittyy tai vie ideointia uuteen suuntaan.

On tärkeää, ettei tuomita ajatuksia liian varhain. Sen ehtii tehdä myöhemmin ja mieluiten valinnan kautta, johon kannattaa valita joku

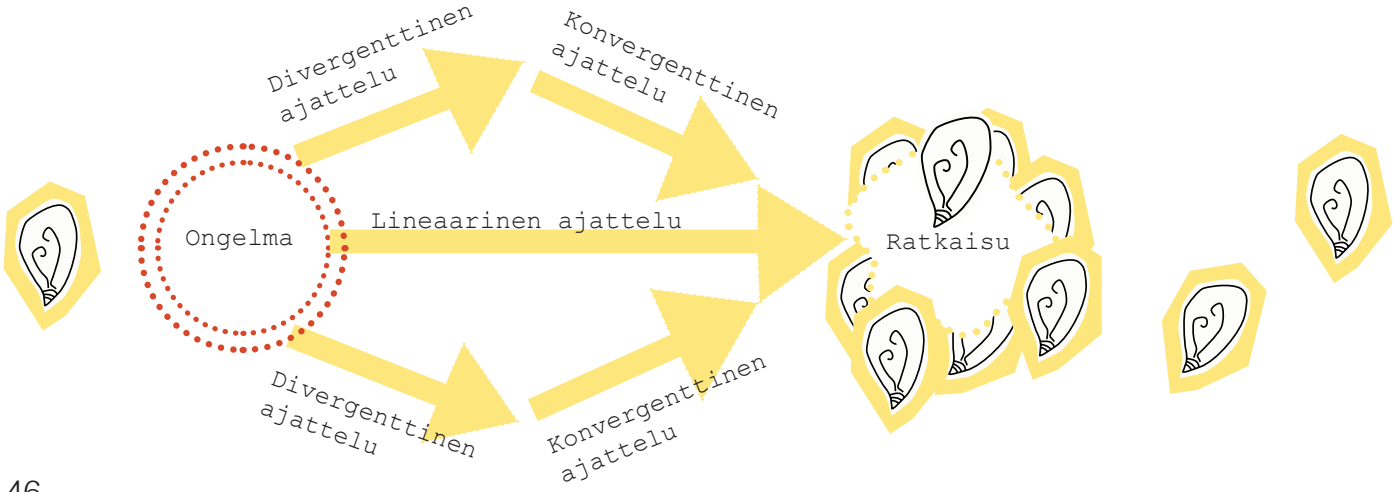

käyttökelpoinen tapa. Esimerkkinä voisi olla pisteytys, jossa jokaisella ryhmäläisellä on tietty pistemäärä, jonka saa jakaa haluamallaan tavalla ehdotetuille ideoille. Pisteytyksen perusteella tehdään valinnat ideoista, joita lähdetään kehittelemään eteenpäin.

Alussa kannattaa siis poimia kaikki ideat talteen eikä vain sellaisia, jotka ovat selkeästi johtamassa oletettuun päämäärään. Näin annetaan mahdollisuus jopa hulluimmillekin ideoille, koska ne saattavat kehittyä ideoinnin myötä jopa hyviksi vaihtoehdoiksi ja lopulta arvokkaiksi ideoiksi. Prosessoinnin avulla suunta voi muuttua, ja sitä kautta idea saa mielenkiintoisemman lopullisen muodon kuin alussa olisi voinut odottaa.

Innovaatioprosessi tarvitsee ideoiden kehittelyä ja tehtävään paneutumista, jotta lopputulos olisi ideoitu, jopa villisti, sekä huolellisesti suunniteltu, tarkasteltu ja samalla kehityskelpoinen. Hauskat ja hullut ajatukset voivat johtaa johonkin uudenlaiseen innovaatioon, aloitukseen tai ilmiöön. Asioita voi yhdistellä uusilla tavoilla.

Ota rohkeasti askel kohti innovointia ja nauti työskentelystä!

Osallistujan kommentti:

Tärkein asia, jonka tänään opin ja ymmärsin oli, että mitä hullumpi, tyhmempi ja mahdottomampi idea on, sitä parempi se voi olla.

-Anna

Osallistujan kommentti:

Minulle luovuus on eräänlaista vapautta, jonka avulla voi erottua joukosta. Luovuus on jotain merkityksellistä.

-Klaudia

Osallistujan kommentti:

Mielestäni tiimityöskentelystä voi todellakin olla apua luovassa prosessissa. Tiimi voi auttaa löytämään uusia näkökulmia asioihin ja laajentaa näkemyksiä. Tiimin jäsenten erilaiset kulttuuriset ja koulutukselliset lähtökohdat rikastuttavat yhdessä luotuja ideoita.

-Ella

LÄHTEET:

Heikkanen, Sakariina & Österberg, Mari (toim.) 2012. Living Lab ammattikorkeakoulussa 2012. Ammattikorkeakoulujen neloskierre -hanke / HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. Helsinki. Hakupäivä 2.6.2013. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-6619-17-0>

Kantojärvi, Piritta 2012. Fasilitointi luo uutta. Menesty ryhmän vetäjänä. Helsinki: Talentum.

Kipling, Rudyard 1902. The Elephant's Child. Teoksessa Just So Stories. Hakupäivä 3.11.2013. <http://www.boop.org/jan/justso/elephant.htm>

Liedtka, Jeanne & Ogilvie, Tim 2011. Designing for Growth: A Design Thinking Tool Kit for Managers. Columbia University Press c2011. New York: Columbia Business School Publishing.

Living Lab -käsikirja 2010. Innovaatiot ja osaaminen -verkosto. Seinäjoen Teknologiakeskus Oy.

Mahon, Nik 2011. Ideation. Basics advertising 03. Lausanne: AVA.

Merivirta, Minttu (toim.) 2013. Tee-se-itse-YHDESSÄ. Käyttäjälähtöisyydellä ja Living Lab -toiminnalla kohti Elävää Lappia. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportit ja selvitykset 4/2013. Tornio: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Rogers, Everett M. 2003. Diffusion of Innovations. 5. painos. New York: Free Press.

Sloane, Paul 2006. The leader's guide to lateral thinking skills. Unlocking the creativity and innovation in you and your team. 2. painos. London: Kogan Page.

UUDEN AJAN BISNESTÄ: VUOROVAIKUTUKSEN, JOUKKOJEN JA INTEGRAATION AIKAKAUSI

Marika Saranne

Muutoksen rytmi maailmassa on nopeutunut. Saamme muutoksista tehokkaammin tietoa joka suunnasta, halusimme tai emme. Huomioitavaa on se, että muutoksiin osallistuvien ihmisten määrä on suurempi kuin koskaan ja ihmisten keskinäinen kommunikointi on helpompaa ja laajempaa kuin koskaan aiemmin. Muuttuvassa toiminta- ja kilpailuympäristössä vaatimus nopeudesta kasvaa koko ajan, ja uusien tuotteiden/palveluiden kiihtyvä kiertonopeus, teknologian kehittyminen ja maailman ”pienentyminen” muuttavat markkinoita.

Liiketoiminta on kilpailua, kulutusta, tuotantoa, tuottavuutta, taloudellista kasvua ja niin edelleen, mutta ennen kaikkea se on luovaa ajattelua. Bisnesmaailma tarvitsee luovuutta, ja luovuus synnyttää uusia bisnesmahdollisuuksia.

Osallistujan kommentti:

Ryhmä voi saada aikaan enemmän samassa ajassa kuin mihin yksilö yksin pystyisi. Ryhmässä voi olla enemmän ideoita ja taitoja, jotka auttavat ideointiprosessissa.

-Laura

Verkostoituminen on haaste ja mahdollisuus

Mistä menestyskonseptit oikein tulevat? Menestystekijöitä voi löytää omalta alalta, tai ne voivat olla niin arkipäiväisiä, ettemme osaa edes huomioida niitä. Toisaalta, menestystekijät voivat olla sellaisia, joita emme edes näe. Joskus bisnesmahdollisuudet kukkivat rajoitteiden ja sanktioiden rajamaastossa tai niin sanotusti harmailla vyöhykkeillä. Se, että emme huomaa mahdollisuuksia, tulee meidän oman näkökulmamme rajoitteista, sillä olemme omien ajatusmalliemme vankeja.

Kanadalaisen tulevaisuuden tutkija Ruben Nelsonin (ks. Hautamäki 2008) mukaan aikamme peruskysymys on, kuinka kykenemme muuttamaan tietoisuuttamme vastaamaan uuden vuosisadan haasteita. Olemme perineet ajatusmallimme 1900-luvun teollisesta yhteiskunnasta. Todellisena vaarana on, ettemme oivalla, että maailma kulkee nyt eri suuntaan kuin viime vuosisadalla. Tämän vuoksi tarvitsemme

uudelleenajattelua ja vuorovaikutusta eri toimijoiden kesken. Amerikkalainen tulevaisuustutkija George Friedman on todennut, että paras tapa ennustaa tulevaisuutta on pureutua todennäköiseen – mutta vain jos sen kääntää päinvastoin. ”Käytännöllisin tapa kuvitella tulevaisuutta on kyseenalaistaa odotettavissa oleva”. (Ks. Tuominen & Lindroos, 2011, 58.)

Muutokseen vastaamiseen ei enää riitä perusasioiden hallinta, vaan on kyettävä luomaan, omaksumaan ja yhdistelemään nopeasti tietoa. Ongelmia on kyettävä ratkaisemaan ennen kaikkea uusilla tavoilla. Nykyaikana verkostot ovat tulleet merkittäviksi, sillä jatkuva uudistuminen tapahtuu verkostoissa.

Elämme verkostoyhteiskunnassa työskennellen verkosto-organisaatioissa, ja asiat tapahtuvat verkostoissa. Luovuus ja innovatiivisuus ovat verkostoissa. Työtä tehdään hyödyntäen erilaisia verkostoja. Joukot toimivat verkostoissa, ja näiden yhteydessä puhutaan nykyään muun muassa joukkoälystä, joukkotuotannosta, joukkorahoituksesta, joukkoistamisesta ja yhdessä tekemisestä. Tähän kaikkeen liittyy ajatus mosaiikkimaisista verkostoista, joissa yhdistyy virtuaali- ja reaalimaailma, luovuus, kulttuuri, taide, julkaiseminen ja julkisuus eli niin sanottu mainetalous. Verkostoon ja bisnekseen liittyy uudenlaisia kombinaatioita kuten transmediaa, joka yhdistää visuaalista materiaalia, tarinankerrontaa ja käyttäjäkokemuksia.

Bisneksen näkökulmasta tämä kaikki edellyttää sitä, että tulee keksiä erilaisia tapoja tuottaa lisäarvoa kuluttajalle. Tähän kaikkeen liittyy lisäksi läpinäkyvyys, osallisuus ja osallistuminen. Asiakkaille on annettava mahdollisuus osallistua ja toimia yhteisöllisesti yhdessä.

Innovointi, yhteiskehittäminen ja luovat verkostot

Verkostojen ja joukkojen avulla verkostoissa tapahtuu jatkuvaa uudistumista. Liiketoiminnan näkökulmasta on oltava utelias, osattava luoda uusia yhteyksiä ja solmukohtia tai aktivoida olemassa olevia, jotta syntyy jotain uutta ja innovatiivista. Rohkeasti yhdistellen uusia asioita, ajatuksia, teorioita ja ihmisiä rajapinnoilla, luomme uusia ratkaisua tai haemme uusia mahdollisuuksia oman asiantuntija-alueemme reunoilla.

Hyvä esimerkki avoimesta yhteiskehittämisen virtuaalisesta innovaatioympäristöstä on esimerkiksi Avainklubi (2013), jossa kuluttajat osallistuvat innovointi- ja kehitysprojekteihin. Yhteiskehittämisen näkökulmasta kuluttajat ovat asiantuntijoita ja ovat mukana ideoinnis-

sa, tuotekonseptien arvioinnissa ja palvelujen testauksessa.

Yritysten näkökulmasta niiden kilpailukyky riippuu siitä, kuinka ne osaavat ottaa asiakkaan mukaan tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä kytkeytyä asiakkaaseen. Asiakkaat viestivät tarpeista, toiveista ja antavat parannuskommentteja tuotteisiin ja palveluihin liittyen. Niin teollisten tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä kuin julkisten peruspalveluiden tuottamisessa käyttäjälähtöisyys on noussut merkittävään arvoon. Näkökulmat käyttäjälähtöisyyteen ja käyttäjälähtöiseen toimintaan voidaan ymmärtää monin eri tavoin, mutta laajasti ymmärrettynä käyttäjälähtöisyys on eritasoista ja eri tavalla ilmenevää integroitumista asiakkaaseen.

Käyttäjälähtöisyydellä vastataan asiakkaan tai loppukäyttäjän tarpeisiin tai tunnistetaan uusia tarpeita. Asiakkaasta kumpuavia tarpeita voivat olla tuotteiden tai palveluiden helppokäyttöisyys, edullisuus, muunneltavuus, personoitavuus, ekologisuus, esteettisyys ja niin edelleen. Käyttäjiä hyödynnetään erilaisissa tuotteiden ja palveluiden innovointiprosesseissa sen vuoksi, että heillä on siihen liittyvää käyttäjätietoa tai -taitoa. Käyttäjätiedon merkitys vaihtelee toimi- ja tuotealoittain sekä innovaatioprosessin eri vaiheissa.

Käyttäjien tuntemus ja palvelukokemus ovat merkittäviä tekijöitä uusien palveluiden ja tuotteiden liiketoimintamallien suunnittelussa. Käyttäjälähtöiset palvelut voivat johtaa koko tuote- ja palvelutoiminnan radikaaleihin muutoksiin ja innovaatioihin. Yritysten on tärkeää ymmärtää erilaisia käyttäjiä tai vaikkapa ei-käyttäjiä, ammattilaisia, harrastajia tai muita erilaisia tuotteen tai palvelun kannalta oleellisia asiakkaita ja luoda verkosto, joka tukee innovaatioprosessia eri toimijoiden välillä.

Hyviä esimerkkejä innovoinnista ja luovista verkostoista ovat esimerkiksi arjen löytöretkeilijät ja heidän agenttinsa. Tässä toimintakentässä agentit ovat erilaisia yhteisöjä, ryhmiä ja vapaaehtoisia, jotka haluavat olla mukana luomassa uudentyyppistä osallistuvaa kulttuuria ja kaupunkitaidetta. Lisäksi reaalimaailman innovaatioympäristöistä voi mainita Betahausin (2013) ja lukuisat muut start-up-yhteisöt Berliinissä. Luonteenomaista näille on niin sanottu coworking-tila, joka tarjoaa yhteistä työskentelytilaa eri toimijoille. Lisäksi toimintaan kuuluu erilaiset järjestetyt tapahtumat, workshopit ja koulutukset. Alhaalta ylöspäin nousseet verkostot tukevat ja kehittävät liiketoimintaa näissä inspiroivissa ja mahdollistavissa ympäristöissä. Alhaalta ylöspäin kehittynyt -verkosto (bottom up) tarkoittaa toimintaa, joka on lähtenyt muutaman aktiivisen yksi-

lön aloitteesta parantaa huomattua epäkohtaa. Merkityksellistä yksittäisen yrittäjän näkökulmasta on mahdollisuus verkostoitumiseen ja ideoiden jakamiseen.

Liiketalouden ja bisneksen näkökulmasta todellinen testi on nähdä oman kapean osaamisalan yli, mahdollisimman laajalle, oman toimialan, teknologian ja jopa maan ulkopuolelle etsittäessä uusia näkökulmia ja innoituksen lähteitä, joita voi soveltaa omaan toimintaan. Esimerkkinä erilaisista toimintatavoista julkisten tilojen hyödyntämisessä voi mainita Istanbulin toivenauhat, jotka on ripustettu käppyräisiin puihin, rakkauden merkiksi ripustetut lukot Riian silloilla sekä toivomuskivikasat tai toivomuskivien heittämisen lähteeseen. Perinteitä, vanhoja tapoja tai traditioita voi ja tulisi voida soveltaa erilaisiin toimintaympäristöihin. Toisinaan jotkut rutiininomaiset ideat tai toimintatavat joltain toiselta alalta voivat olla jollekin toiselle alalle täysin uusia, jopa radikaaleja ideoita, jotka avaavat uudenlaisen toimintakulttuurin.

Osallistujan kommentti:

Luova prosessi hyötyy ryhmätyöskentelystä, koska se tuo yhteen ihmisiä, joilla on erilaisia ajatuksia. Tämä antaa mahdollisuuden etsiä enemmän uusia ratkaisuja käsillä olevaan ongelmaan.

-Alastair

LÄHTEET JA LISÄTIETOJA:

Adverblog 2011. The digital marketing and advertising blog. Hakupäivä 4.11.2013. <http://www.adverblog.com/>

Andersson, Cristina & Kaivo-oja, Jari 2012. Boho-Business – ihmiskunnan voitto koneesta. Helsinki: Talentum.

Arjen löytöretkeilijät 2011. Vuosi arjen löytöretkeilyä. Turku365. Hakupäivä 11.11.2013. <http://arjenloytoretkeilijat.fi/>

Avainklubi 2013. Suomalaisen Työn Liitto. Hakupäivä 4.11.2013. <https://www.avainklubi.fi>

Betahaus 2013. Berlin. Hakupäivä 4.11.2013. <http://betahaus.de/>

Hautamäki, Antti (toim.) 2008. Oppimisen muuttuva maasto. Taloudellisesta taantumasta nousuun oppimista kehittämällä. Oppiminen ja koulutus tulevaisuustyöryhmän raportti. Helsinki: Kansallinen ennakointiverkosto. Hakupäivä 14.11.2013. <http://www.foresight.fi/wp-content/uploads/2009/08/Oppimisen-muuttuva-maasto-Taloudellisesta-taantumasta-nousuun-oppimista-kehittamalla.pdf>

Kukkuru, Manjunatha 2011. Co-creation Is Today's Most Accepted Model For innovation. CEO Network. Forbes BrandVoice. Hakupäivä 4.11.2013. <http://www.forbes.com/sites/infosys/2011/12/20/co-creation-innovation-bte/>

Lappalainen, Inka & Apilo, Tiina & Eerola, Annele & Konttinen, Jari & Pelkonen, Antti 2010. Monimuotoinen käyttäjälähtöisyys yritysten uudistuvassa innovaatiotoiminnassa. Huomioita käyttäjälähtöisen innovaatiopolitiikan kehittämiseen. VTT tiedotteita 2536. Helsinki: Edita Prima Oy. Hakupäivä 11.11.2013. <http://www.vtt.fi/inf/pdf/tiedotteet/2010/T2536.pdf>

Merivirta, Minttu (toim.) 2013. Tee-se-itse- YHDESSÄ. Käyttäjälähtöisyydellä ja Living Lab -toiminnalla kohti Elävää Lappia. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportit ja selvitykset 4/2013. Tornio: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Niskala, Meiju 2010. Kalenteri arjen löytöretkeilijälle 2011. Helsinki: Like Kustannus Oy.

Social-Creature 2013. BRIGHT, Inc. Hakupäivä 4.11.2013. <http://social-creature.com/>

Sydänmaanlakka, Pentti 2009. Jatkuva uudistuminen. Luovuuden ja innovatiivisuuden johtaminen. Helsinki: Talentum.

Tuominen, Saku & Lindroos, Katja 2011. Ravistettava, omskakas. Toisinajattelijan käsikirja. 3. painos. Helsinki: Tammi.

CHAPTER FOUR

…Little Courageous Creative Steps Tried All Things Possible To Reach The Goal And To Find The Best Innovation…

• Creative Steps -pilotissa käytettyjä ideointi- ja innovointi-menetelmiä sekä kokemuksia verkkotyöskentelyn käytännöistä •

TYÖKALUPAKKI IDEOINTIMENETELMIIN

Anitra Arkko-Saukkonen

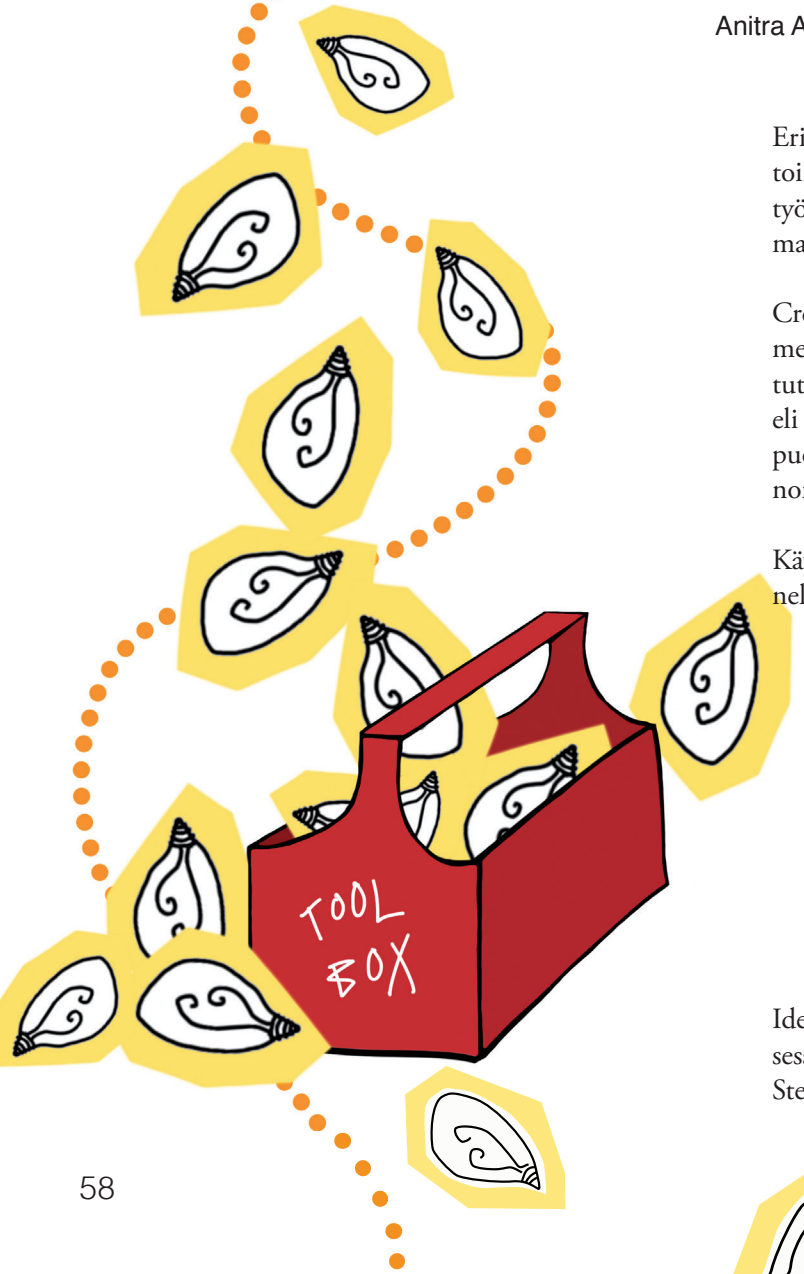

Erilaisten ideointimenetelmien työkalupakki toimi apuvälineenä työskentelyprosessissa ja työpajan ohjaamisessa heti lähtölaukauksesta maaliin asti.

Creative Steps -työpajassa käytimme erilaisia menetelmiä, joiden avulla autoimme tiimejä tutustumaan toisiinsa sekä toimeksiantoihin eli käsillä oleviin haasteisiin. Tietyt menetelmät puolestaan tukivat ideointia sekä toimeksiannon sisällön rakentamista ja suunnittelua.

Käytetyt ideointimenetelmät voidaan jakaa neljänlaiseen kategoriaan:

1. jäänmurtajat
2. ryhmähengen luojat
3. energian nostattajat
4. ideoinnin tukijat

Ideointimenetelmät esitellään siinä järjestyksessä, missä niitä hyödynnettiin osana Creative Steps -työpajan toteutusta.

Kuvasarja

Työskentelyaika:
Ennakkotehtävä

Tehtävä:

Esittele itsesi kuvien avulla (3–5 valokuvaa tai muuta kuvaa). Kerro kuvien kautta: Kuka sinä olet? Mistä tulet? Mitkä asiat ovat tärkeitä elämässäsi? Mitä muuta haluat kertoa itsestäsi (esim. jokin kiinnostava detalji)?

Tarkoitus:

Toisilleen vieraat osallistujat saavat mahdollisuuden tutustua toisiinsa kuvien avulla. Tässä vaiheessa ei tarvitse vielä miettiä sanoin, mitä itsestä haluaa kertoa. Kuten sanotaan, yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Kuvin kertominen ylittää myös kielirajat ja on kaikkien ymmärrettävissä ja tulkittavissa. Toisilla osallistujilla on mahdollisuus tutustua kuviin sekä halutessaan kommentoida niitä. Tämän jälkeen kuvat voivat toimia myös keskustelun avaajina.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Mahdollisuus kertoa itsestä ja viestiä itselle tärkeistä asioista muille.
Yhteistyön kannalta: Mahdollisuus tutustua ennakolta muihin mukana oleviin osallistujiin. Kuvat toimivat myös keskustelun avaajina yhteistyön alkaessa.
Yleiseltä kannalta: Ennakkotiedon saaminen kaikista muista osallistujista ja siitä, mitä odottaa työpajalta.

Tarvikkeet:

Jokaisen osallistujan omat kuva-arkistot.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Oli mukava, kun sai jo mielikuvaa osallistujista ja kontaktin ennen työpajan alkua. Seurasin mielenkiinnolla, minkälaisilla asioilla itse kukanenkin kertoi itsestään. Usein tärkeimmät asiat tuodaan kuvien välityksellä esille. Näin ainakin itse tein.

-Anitra

Yhteinen rytmi – mistä maasta tulen?

Työskentelyaika:
15 min

Tehtävä:

Valitse joku mukaansatempaava kappale, joka soi Rytmi-tehtävän taustalla. Jokaiselle maalle annetaan omanlainen taputusrytmi ja kappaleen edetessä kannustetaan kyseisestä maasta olevat henkilöt nousemaan ylös ja taputtamaan rytmiä. Kokonaisuus rakentuu jokaisen osallistuessa taputukseen tuottaen yhteisen taputuskuoron.

Tarkoitus:

Rytmi-tehtävän avulla voidaan esitellä eri maista tulevat henkilöt. Se on hyvä tapa testata, ovatko osallistujat samassa rytmissä jo ensimmäisestä tapaamista lähtien. Lisäksi tehtävän avulla nähdään nopeasti, keitä on saapunut paikalle ja mistä maista.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Vapaus osallistua yhdessä, ei heti joudu yksin esittelemään itseään.
Yhteistyön kannalta: Helpottaa tutustumista ja keskittymistä käsillä olevaan hetkeen.
Yleiseltä kannalta: Tunnelman rentouttaja, työskentelyyn virittäjä.

Tarvikkeet:

Mukaansatempaava kappale esimerkiksi Manhattan Transfer - On the Sunny Side Of The Street, soitin ja kaiuttimet sekä hyvä ja kannustava mieli.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Aluksi toisiaan pälyilevä ja toisaalta kiinnostuneena kurkkiva joukko ensi ihmetykseltä lähti mukaan taputtamaan, ja lopulta rytmittely sai ihmiset hymyilemään sekä rentoutumaan. Löydettiin yhteinen rytmi ensimmäisen minuutin aikana! Tästä oli hyvä jatkaa työskentelyn pariin.

- Anitra

Koordinaatit – minkälainen olen?

Työskentelyaika:
20 min

Tehtävä:

Valitse avainsanat/luonteenpiirteet, jotka toimivat koordinaatistossa ohjeina. Koordinaatisto "piirretään" maalarinteipillä lattiaan. Jokainen sijoittaa itsensä koordinaatistolle sen mukaan, minkälaisena kokee itsensä annettujen käsitteiden kautta. Mitä enemmän osallistuja mielestään omaa annettua piirrettä, sitä kauemmaksi hän asettuu koordinaatiston keskikohdasta. Avainsanoiksi voi valita sellaisia sanoja, joiden kautta tulee tarpeellista lisätietoa osallistujista. Esimerkiksi: uninen - virkeä / jännittynyt - rento / sisällä viihtyvä henkilö - ulkoilmaihminen / introvertti - extrovertti.

Tarkoitus:

Tehtävä toimii tutustumisleikkinä, jossa viestitään omia luonteenpiirteitä. Kun kukin on löytänyt paikkansa koordinaatistossa, osallistujat keskustelevat lähellä olevien ihmisten kanssa siitä, miksi he ovat sijoittuneet juuri kyseiseen paikkaan ja miksi nämä piirteet ovat itselle ominaisia.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Omien piirteiden viestiminen muille sijoittumalla koordinaatistolle.
Yhteistyön kannalta: Saadaan mielikuvaa muista osallistujista.
Yleiseltä kannalta: On hyvä, että on erilaisia ihmisiä työryhmissä. Tämän harjoituksen avulla saadaan jo mielikuvaa, miten samanlaisia piirteitä eri osallistujista löytyy.

Tarvikkeet:

Maalarinteippiä lattian koordinaattimerkkejä varten, tusseja ja fläppitaulu, johon avainsanat kirjataan.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Porina ja pulputus kuului heti vaeltavien ihmisten löydettyä paikkansa koordinaatistolla. Ruuhkaa oli toisissa paikoissa enemmän ja toisissa vähemmän. Tällainen toiminnallinen tehtävä sai ihmiset todella liikkeelle ja antoi heti alussa luvan tutustumiseen ja keskusteluun. Työpajan valmentajana sain myös hyvän yleiskuvan osallistujista.

- Anitra

Lotus Flower -menetelmä mukaillen

Työskentelyaika:
10–15 min / työpiste

Tehtävä:

Tilassa on toimeksiantojen verran työpisteitä, joissa on toimeksiannon kuvaus, iso paperi sekä muistilappuja ja tusseja. Paperille on jaoteltu neljä kenttää: kysymykset/haasteet/ideat/ehdotukset (questions/challenges/ideas/suggestions). Jokainen osallistuja kiertää valitsemassaan järjestyksessä eri työpisteissä. Osallistujat keskustelevat toimeksiantojen sisällöistä sekä kirjoittavat omia ajatuksiaan ja ehdotuksiaan muistilapuille paperissa näkyviin eri kenttiin.

Tarkoitus:

Toimeksiantojen esittelyn jälkeen kaikille työpajan osallistujille annetaan mahdollisuus vaikuttaa jokaisen toimeksiannon toteutuksen ensimmäiseen ideointiin. Samalla tutustutaan toimeksiantojen sisältöön tarkemmin ja saadaan kokonaiskuva siitä, minkälaisten haasteiden ääressä työpaja tullaan viettämään.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Mahdollisuus ilmaista oma mielipide ja antaa ideoita eri toimeksiantoihin.

Yhteistyön kannalta: Osallistujat voivat vaikuttaa muidenkin toimeksiantojen sisällön ideointiin ja auttaa kyseistä toimeksiantoa työstävää ryhmää alkuun ideointiprosessissa.

Yleiseltä kannalta: Eri toimeksiantojen sisältöihin tutustumisen kautta osallistujat saavat näkymän erilaisiin luovan alan haasteisiin.

Tarvikkeet:

Fläppi-paperia tai isoa paperia, tusseja, Post-it-lappuja.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Ajatukset käynnistyivät heti yhteisen työskentelyn osalta, ja opiskelijat kokivat hyvänä mahdollisuutena päästä tutustumaan jokaiseen toimeksiantoon, vaikka varsinaisesti työstivät vain yhtä toimeksiantoa.

- Anitra

Folioveistos

Työskentelyaika:
10–15 min / työpiste

Tehtävä:

Suunnitelkaa tulevaisuuden alus tai kulkuneuvo, johon liitätte valitsemanne eläimen ominaispiirteitä. Rakentakaa alus foliopaperista.

Tarkoitus:

Tehtävä helpottaa ryhmän jäsenten tutustumista toisiinsa sekä opettaa ottamaan yhteistä vastuuta ideoinnista, suunnittelusta, toteutuksesta ja esittelystä. Kun toisilleen vieraat ihmiset tutustuvat toisiinsa ja lähtevät työskentelemään yhdessä, voidaan hyödyntää erilaisia tapoja helpottaa työskentelyn aloittamista. Sisältö voi olla näennäisesti irrallinen lopullisesta työpajan tavoitteesta, mutta annettuun tehtävään kannattaa sijoittaa asioita, joiden kautta osallistujat harjoittelevat jo tarpeellisia taitoja.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Mahdollisuus itsensä ilmaisemiseen, motivoituminen ja vastuunotto ryhmän jäsenenä.
Yhteistyön kannalta: Vuorovaikutus- ja ryhmätyöskentelytaitojen kehittäminen.
Yleiseltä kannalta: Ideointi, innovointi, suunnittelu (design), rakentaminen, pitsaus/markkinointipuhe ja yleisön vakuuttaminen.

Tarvikkeet:

Foliopaperirulla per ryhmä.

Osallistujan kommentti:

Kun meidät jaettiin ryhmiin, niin folioveistostehtävä oli loistava. Mielestäni se oli mahtava tapa murtaa jää ryhmässämme ja näyttää, kuinka luovia voimme olla. Se oli hyvä tapa ryhmäytyä sen sijaan, että olisimme suoraan alkaneet ideoida toimeksiantoamme.

-Fiona

Ohjaavan opettajan kommentti:

Toteutimme folioveistoksen alkulämmittelynä heti ryhmien jaon jälkeen. Halusimme antaa ennen varsinaista toimeksiantoa erillisen tehtävän, jonka kautta ryhmien jäsenet voisivat tutustua toisiinsa ja saisivat mielikuvan toisistaan osallistumalla ja ottamalla roolin ryhmätyössä sekä vastuun yhteisestä tavoitteesta. Tekeminen pyörähti heti käyntiin, ja osallistuminen oli ihmettelevän innokasta. Esittelyvaiheessa ryhmät pitsasivat ideansa muille mitä erilaisimpia ominaisuuksia sisältävistä aluksista. Tunnelma oli hersyvä ja hyväntuulinen.

- Anitra

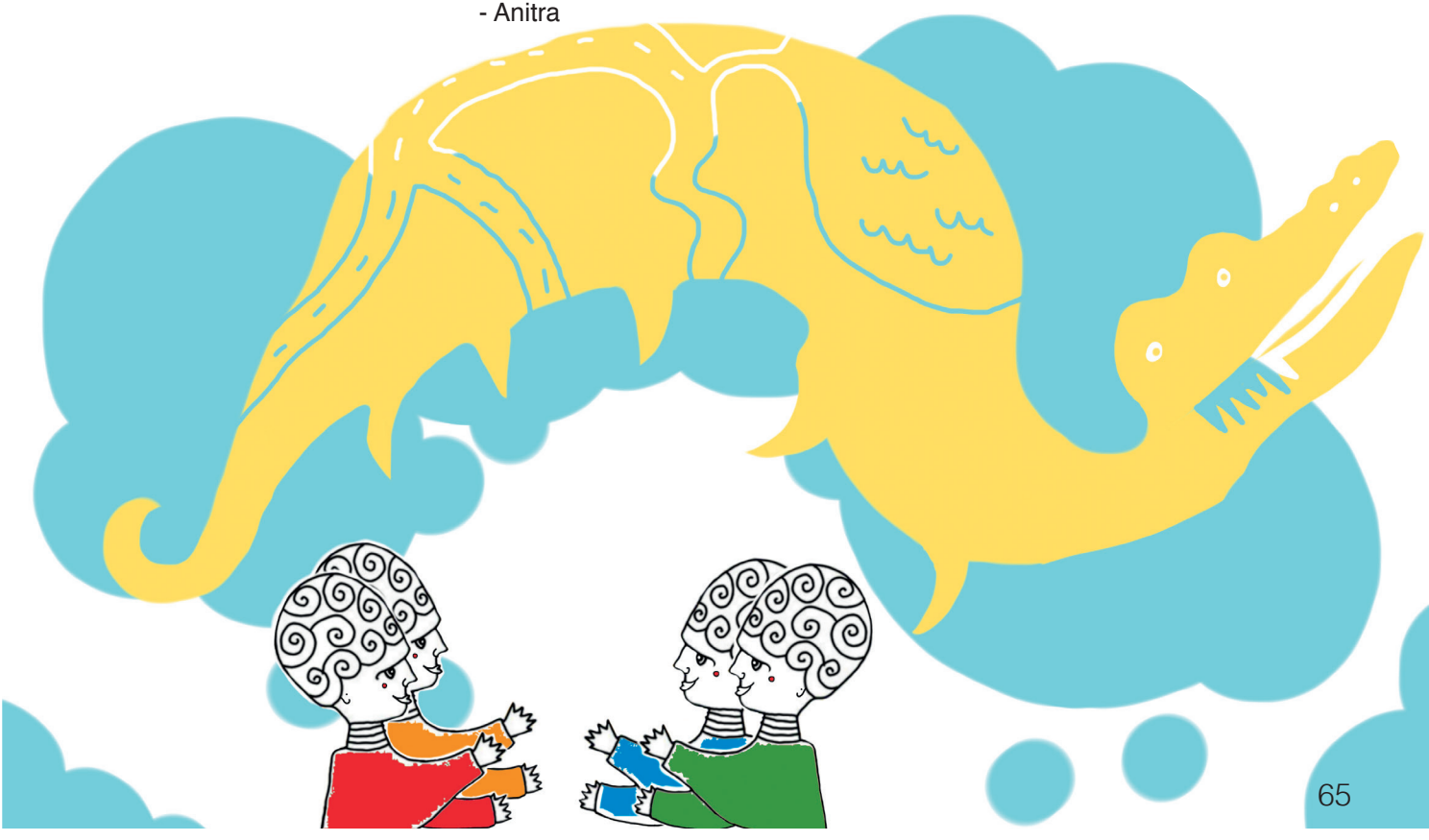

Askeleet toimintaan – Action Steps

Työskentelyaika:
15–20 min

Tehtävä:

Laadi työryhmäsi kanssa aikataulu, vastuun- ja työnjako sekä kiintopisteet prosessin eri vaiheille. Tee sisältö taulukkoon, aikajanalle tai piirrä se tiekartaksi.

Tarkoitus:

Työskentelylle on tarpeellista laatia suunnitelma, eli askeleet työnkululle, jotta pysytään aikataulussa ja saadaan tarpeelliset vaiheet työstettyä. Tehtävä toimii ryhmän työprosessin ohjaamisen työkaluna.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Oman työprosessin ohjaaminen ja aikataulunhallinta sekä oman tehtävänkuvan ja vastuun selkiytyminen.
Yhteistyön kannalta: Yhteisen prosessin kantaminen yhdessä, vastuunjako ja luottamuksen rakentaminen. Suuntaviivojen määrittäminen työskentelylle.
Yleiseltä kannalta: Yhteisten kiintopisteiden määrittely ja työprosessin helpottaminen suuntaviivojen kautta.

Tarvikkeet:

Valmis taulukkopohja tai materiaalia tiekartan rakentamiseen.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Innovaatioprosessin palapelin kokoaminen on haastavaa. Työprosessin aikatauluttaminen ja vastuunjako on yksi tärkeä yhteinen tehtävä, jota ei kannata jättää tekemättä. Työsuunnitelma helpottaa työskentelyä, ja jokainen tietää roolinsa ja oman työpanoksen tarpeellisuuden yhteisen lopputuloksen kannalta. Ryhmä kiinteytyy, ja tämä lisää myös ryhmän sitoutumista prosessiin.

- Anitra

Pitsaus eli myyntipuheen harjoitus

Työskentelyaika:
Idean esittely 3–5 min + kommentit,
kokonaisaika 15 min

Tehtävä:

Tee tilannekatsaus pitsaamalla. Kerro ideasi sisältö tiivistetysti ja ole valmis perustelemaan valintasi. Esityksen kuulijoina ovat muut ryhmät sekä valmentajat, jotka kommentoivat sisältöä esittelyn jälkeen.

Tarkoitus:

Pitsaaminen eli myyntipuheen pitäminen auttaa selkiyttämään toimeksiannon sisältöä, sillä esitystä varten se on muotoiltava helposti ymmärrettävään muotoon. Toisten osallistujien ja valmentajien kommenttien perusteella ryhmillä on helpompaa lähteä jatkotyöstämään sisältöä.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Pitsaamisen eli myyntipuheen harjoittelu. Oman esiintymisrohkeuden ja itsevarmuuden lisääntyminen.
Yhteistyön kannalta: Ryhmän työskentelyn tilannetieto konkretisoituu ja selkiytyy ryhmälle itselleen, kun sisältöä esitellään muille.
Yleiseltä kannalta: Muut kuulevat eri toimeksiantojen sisältöjen innnovointiprosessin vaiheita ja sisällön suuntaa. Jokaisella on mahdollisuus kommentoida ja samalla vaikuttaa sisällön kehittämiseen.

Tarvikkeet:

Ryhmä käyttää valitsemaansa luonnosmateriaalia esittelyn yhteydessä.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Asian ja ideoiden tiivistäminen ja konkretisoiminen on aina haaste. Pitsaustilanteessa esiin tullut vuorovaikutus myös auttaa analysoimaan sekä muiden ryhmien sisältöä että oman ryhmän työskentelyntilannetta. Oli mielenkiintoista seurata luovaa prosessia ja kuulla, miten ideamyllytyksen jälkeen sisältöihin oli löytynyt jo suunta. Luonnosmateriaaliakin oli kertynyt hyvä kasa eri ryhmiltä.

- Anitra

Kokemukset jakoon

Työskentelyaika:
10–15 min

Tehtävä:
Esittele kokemuksesi asiakastapaamisesta ja anna ohjeita sekä neuvoja toisille ryhmille, miten kannattaa valmistautua omaan asiakastapaamiseen.

Tarkoitus:
Tehtävä antaa eväitä asiakastapaamiseen valmistautumiseen. Ryhmät, jotka ovat jo tavanneet omat asiakkaansa, kertovat kokemuksensa asiakastapaamisestaan toisille ryhmille. Samalla he tuovat esille näkökulmia, miten muiden ryhmien kannattaisi valmistautua asiakkaan kohtaamiseen ja minkälaisia asioita olisi hyvä tapaamisessa käydä läpi, jotta toimeksianto edistyisi tehokkaasti. Kokemusten jakaminen auttaa aina valmistautumaan paremmin eri tilanteisiin.

Hyöty:
Henkilökohtaisesti: Kokemusten reflektoiminen kertojalla. Vinkkien saaminen vastaanottajalla.
Yhteistyön kannalta: Ryhmän työskentelyn tarpeellisuus muiden auttamisen näkökulmasta. Lisää luottamusta ja toimintatapaa kaikkien kesken.
Yleiseltä kannalta: Vuorovaikutteinen työskentely ja yhteinen jakaminen.

Tarvikkeet:
Hyvät vinkit takataskusta.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Ohjaajien kautta tullut tiedonjako ei ole aina kaikkein paras väylä. Ryhmien kokemusten jakaminen antaa usein paremman lähtökohdan uuteen tilanteeseen valmistautumisessa ja on vuorovaikutteisempi tiedonjakokeino. Ryhmien osuuden jälkeen ohjaajat kommentoivat asiakastapaamiseen valmistautumista, jos katsoivat, että lisätieto olisi vielä tarpeen. Kokemusten jakamisessa tulleet tiedot kattoivat todella hyvin niitä kohtia, joihin on hyvä kiinnittää huomiota valmistautumisen yhteydessä. Opiskelijat kokivat tämän erittäin hyödyllisenä tilaisuutena.

- Anitra

Kiplingin kysymyslista

Työskentelyaika:
Tarpeelliseksi katsottu aika työprosessin eri vaiheissa

Tehtävä:

Käy Kiplingin kysymyslistan kautta läpi toimeksiantoon ideoitua sisältöä. Pyri vastaamaan jokaiseen kysymykseen: mitä, miksi, milloin, kuinka, missä ja kuka.

Tarkoitus:

Työskentelyvaiheessa on tarpeellista testata tuotettua sisältöä erilaisten kysymysten kautta. Rudyard Kipling on runon muodossa esittänyt tärkeitä kysymyksiä, jotka auttavat sisällön tarkastelua useasta eri näkökulmasta. Kysymykset toimivat työskentelyn apuvälineitä työprosessin eri vaiheiden edistämisessä ja arvioinnissa. Toisaalta ne voivat toimia innovointityön alkuvaiheessa suunnannäyttäjinä.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Muistuttaa eri näkökulmien huomioimisesta, jotka on hyvä pitää mielessä koko työprosessin ajan.
Yhteistyön kannalta: Yksi työkalu yhteisen prosessin edistämiseen ja omaan työkalupakkiin.
Yleiseltä kannalta: Toimeksiannossa määritellyn sisällön laaja-alainen tarkastelu, jossa ryhmä yhdessä käy läpi kohdat ja saa päivitetyn tiedon, ovatko he huomioineet sisällön eri osa-alueet idean toimivuudesta kohderyhmäajatteluun asti.

Tarvikkeet:

Kyky vastata erilaisiin kysymyksiin lapsen tavoin avoimesti ja kyseenalaistamatta.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Kysymysten kysyminen ja niihin vastaaminen auttaa näkemään sisältöä paremmin. Annoimme nämä kysymykset osallistujille mutta jätimme heidän itsensä päätettäväksi, miten he hyödyntävät kysymyslistan käyttöä omassa työssään. Halusimme antaa kurssilla mahdollisimman paljon työkaluja tekemisen avuksi myös tulevaisuutta varten; kaikkea ei ollut tarpeen käyttää käsillä olevassa haasteessa. Luovan alan osaajalle tulee jatkossakin eteen uusia, luovuutta vaativia haasteita, jonka vuoksi on hyvä saada itselle myös työkalupakkia, josta kaivaa tarvittavat työkalut käyttöön.

- Anitra

Energisoiva harjoitus

Työskentelyaika:
15 min

Tehtävä:

Muodostakaa kolmen hengen ryhmiä ja asettukaa riviin. Keskellä seisovalla on kasvot ohjaajaan päin. Kummallakin puolella olevat ihmiset kääntävät katseensa keskimmäistä kohden. Keskellä oleva seuraa ohjaajan tekemiä liikkeitä. Molemmilla puolilla olevat osallistujat kysyvät kysymyksiä. Vasemmalla puolella oleva osallistuja kysyy yksinkertaisia yhteenlaskuja (esim. 4 + 2, 1 + 3). Oikealla puolella oleva kysyy värejä (esim. minkä värinen on taivas, omena, ruoho). Kysymyksiä kysytään aina vain yksi kerrallaan ja vuoron perään oikealta ja vasemmalta. Kysyjä vaatii vastauksen ennen kuin vuoro siirtyy toiselle kysyjälle. Kysyjä siis kysyy ja painostaa, vaatii vastausta tehokkaalla tahdilla. Keskellä oleva ihminen pyrkii seuraamaan ohjaajan näyttämiä liikkeitä ja vastaamaan kysymyksiin.

Tarkoitus:

Energisoivan tehtävän kautta pyritään siirtämään ajatukset hetkeksi toisaalle, jotta saadaan työskentelyyn uutta tehokkuutta harjoitusten jälkeen. Ideointiprosessin työstäminen on aktiivista ja jopa uuvuttavaa puuhaa. Pitkä yhtäjaksoinen työrupeama saa helposti osallistujat väsymään, vaikka työ olisikin mielenkiintoista. Välillä on hyvä keskeyttää työskentely jonkin totaalisesti muun tehtävän kautta sellaisessa vaiheessa, jossa työn tekemisen tahti näyttää hiipuvan.

Hyöty:

Henkilökohtaisesti: Virkistäytyminen ja hetkeksi aivan toisenlaisen asian tekeminen, aivojen nollaus.
Yhteistyön kannalta: Vuorovaikutus ja hauska yhdessä tekeminen lisää osallistujien yhteenkuuluvuutta.
Yleiseltä kannalta: Ryhmien työskentelyn keskeyttäminen saa hetkeksi ajatukset aivan muualle, jonka jälkeen työskentelyn jatkaminen on helpompaa. Ajatukset lähtevät rullaamaan uudella tavalla ja tehokkaammin.

Tarvikkeet:

Hullutteleva mieli osallistujilta ja selkeä ohjeistus tehtävän vetäjältä.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Voi riemu mikä tunnelma oli tehtävän jälkeen. Kaikki puhua pulputtivat kilvan, miten tehtävä oli mennyt ja kuinka haastavaa on useamman asian tekeminen yhtä aikaa. Ensin kyllä ihmeteltiin tällaista "järjettömältä" tuntuvaa tehtävää, mutta jälkeenpäin huomattiin kuinka se oli virkistänyt nuutunutta väkeä ja ajatusten jumittumista. Kyllä oli hauskaa.

- Anitra

Muita hyödyllisiä ideointimenetelmiä

- *Braindrawing (ks. 2012)*
- *Brainwriting (ks. Michalko 2011)*
- *Me-We-Us (ks. Kantojärvi 2012)*
- *Morphological analysis (ks. Mahon 2011)*
- *Wall of ideas (ks. Michalko 2011)*
- *Second Guessing the Idea (ks. Mahon 2011)*
- *Stimulating Ideas (ks. Mahon 2011)*
- *Random Stimulus (ks. Mahon 2011)*
- *Post-it and Cluster (ks. Creating the Solution 2012)*

Arvioinnin kautta voidaan kehittää toimintaa. Tämän takia pyysimme lähitapaamisten (face to face) lopuksi osallistujia piirtämään naaman ja siihen ilmeen sen mukaan, oliko yhteinen tapaaminen edesauttanut työskentelyä ja ollut tuloksellista. Prosessin aikana tapahtuva arviointi auttaa näkemään, ollaanko toiminnassa menossa oikeaan suuntaan. Tässä vaiheessa on mahdollista vielä etsiä erilaisia toimintamalleja, joiden kautta työ edistyisi toivotulla tavalla.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Saimme kasapäin hymynaamoja, joka merkitsi sitä, että osallistujat olivat oman toiminnan lisäksi tyytyväisiä käytettyihin menetelmiin, joiden avulla työtä edistettiin oikealla tavalla

-Anitra

LÄHTEET JA LISÄTIETOJA:

Braindrawing 2012. Usability Body of Knowledge. Design Methods, Generating Ideas. User Experience Professionals' Association. Hakupäivä 8.1.2013. <http://www.usabilitybok.org/braindrawing>

Creating the Solution 2012. PLAN Solution Development. Shared By: 6SUjxNYI. Docstoc. Hakupäivä 11.12.2013. <http://www.docstoc.com/docs/128116440/Creating-the-Solution>

Kantojärvi, Piritta 2012. Fasilitointi luo uutta. Menesty ryhmän vetäjänä. Helsinki: Talentum.

Mahon, Nik 2011. Ideation. Basics advertising 03. Lausanne: AVA.

Michalko, Michael 2011. How to Increase a Group's Ideas 10X in Brainstorming Sessions. Articles & Techniques. Hakupäivä 12.12.2012. <http://creativethinking.net/articles/2011/08/01/how-to-increase-a-group's-ideas-10x-in-brainstorming-sessions/>

TYÖN EDISTÄMINEN JA ESITYKSEEN VALMISTAUTUMINEN

Anitra Arkko-Saukkonen

Työskentelyn edetessä on tärkeää pitää kirkkaana mielessä toimeksiantajan haaste ja tavoite. Toimeksiantajalta tulee raamit, joiden sisällä voidaan luovasti ja innovatiivisesti työskennellä. Toimeksiantajalle voidaan myös tarjota lisäarvoa erilaisilla ideoilla, jotka ylittävät annetun sisällön rajat. Vaikka sisältö ylittäisikin annetut raamit, on muistettava, että se tähtää kohti toimeksiantajan tavoitetta.

On erilaisia syitä, miksi ideat eivät muotoudu innovaatioiksi. Vaikka idea näyttäisikin loistavalta suunnitelmassa, sen jatkotyöstämiseen ja toteutumiseen saattaa tulla erilaisia esteitä – esimerkiksi kuinka valmis toimeksiantajan organisaatio on satsaamaan idean kehittelyyn tai onko sellaisia sisällöllisiä tai rakenteellisia asioita, jotka vaativat tilanteeseen nähden liian suurta panosta.

Ideoinnin ja sen perusteella tehtyjen valintojen jälkeen työskentelyssä on tärkeää huomioida muutama seikka, jotta idea olisi jatkokehityskelpoinen ja perustelut olisivat selkeämmät myös toimeksiantajalle. Näitä ovat muun muassa kohderyhmä, kustannustehokkuus, käytökelpoisuus, soveltuvuus, idean aikajänne tai elinkaari sekä tietysti oma valmius jatkaa yhteistyötä toimeksiannon edistämisessä.

Idean työstämisessä on hyvä myös pitää mielessä ja kartoittaa, löytyisikö sellaista sisältöä ja tarpeita, jotka avaisivat mahdollisuuksia oman yritystoiminnan rakentamiseen. Löytyisikö rajapintaa ja kiinnekohtia, joissa olisi asiakas-tarve-tuote/palvelu-kombinaatiota.

Kun ideoita työstetään, on hyvä saada omat ajatukset ilmaistua mahdollisimman selkeästi toimeksiantajalle. Tämän takia kannattaa valmistaa demomateriaalia ja erilaisia esimerkkejä, joiden kautta idea tulee konkreettisemmin perustelluksi.

On hyvä miettiä myös presentaatiossa käytettävää muotoa ja esitysalustaa. PowerPoint on edelleen usein käytetty esitysalusta. Prezi puolestaan tarjoaa dynaamisen tavan esittää sisältöä, ja siihen voidaan liittää monenlaista esimerkkimateriaalia ja muotoilla se visuaalisesti näyttäväksi. Prezi-esityksessä voidaan käyttää tekstiä, kuvaa, ääntä, animaatiota tai videota.

Lopullisessa esityksessä voidaan hyödyntää myös erilaisia tapoja esittää sisältöä kertomalla tarinaa, näyttelemällä, kuvailemalla sisältöä monimuotoisesti tai rakentamalla prototyyppejä. Stephen P. Andersonin (2011) mukaan sellaiset esitykset tai myyntipuheet, jotka sisältävät kuvitusta, tarinankerrontaa tai teatraalisuutta, voittavat yleensä puolelleen kuulijoiden sydämet ja mielet.

Kartoita ja testaa ideaa työskentelyn aikana

Työryhmä voi miettiä, mitkä osat olisivat oman tiimin työskentelyn kannalta oleellisia huomioida ja työstää sekä sisältöön että esitykseen. Ideaa työstäessä on hyvä pitää mielessä seuraavia asioita (Baumgartner 2013):

- Mikä ideassanne on ainutlaatuista ja erityistä? Toimeksiantajalle on tärkeää vakuuttaa, miksi idea on hyvä ja kehityskelpoinen.
- Ennen kuin idea toteutetaan, kuvailkaa huolella, mitkä ovat tärkeät myyntivaltit ja miten voitte vielä parantaa ideaanne, jotta saatte siitä toimivamman asiakkaan kannalta.
- Annatte vakuuttavamman kuvan ideanne sisällöstä toimeksiantajalle, jos pystytte selittämisen lisäksi demonstroimaan idean. On hyvä alleviivata idean hyötyjä ja arvioida riskit.
- Muistakaa myös kertoa, millä tavoin olette valmiita jatkamaan yhteistyötä ja etenemään sisällön kehittelyssä. Miten pystyisitte henkilökohtaisesti tai työryhmänä olemaan mukana toteutuksessa? Mitä taitoja ja osaamista tarjoatte asiakkaalle, jotta voisitte samalla saada myös mahdollisuuden toteuttaa toimeksiantoa? Muistakaa olla rehellisiä.
- Kannattaa tarjota työpakettia koko ryhmänä, jossa jokaisella on oma osansa toteutuksessa. Tällaisen innovointitoiminnan kautta voi aueta mahdollisuus jatkaa yhteistyötä. On kiinni tiimistä, miten jatkatte neuvotteluita toimeksiantajan kanssa idean esittelyn jälkeen.
- Tavoitteletteko maalia vai onko vielä ongelmia, jotka estävät toteutusta etenemästä halutulla tavalla? Benchmarkatkaa ja tarkistakaa, minkälaisia toteutuksia on olemassa saman sisällön ympärillä. Ottakaa opiksi muiden virheistä ja pyrkikää hakemaan oma, parempi suunta.
- Tehkää ryhmänne kanssa kysymyksiä ja käyttäkää Kiplingin tarkistuslistaa hyväksi.

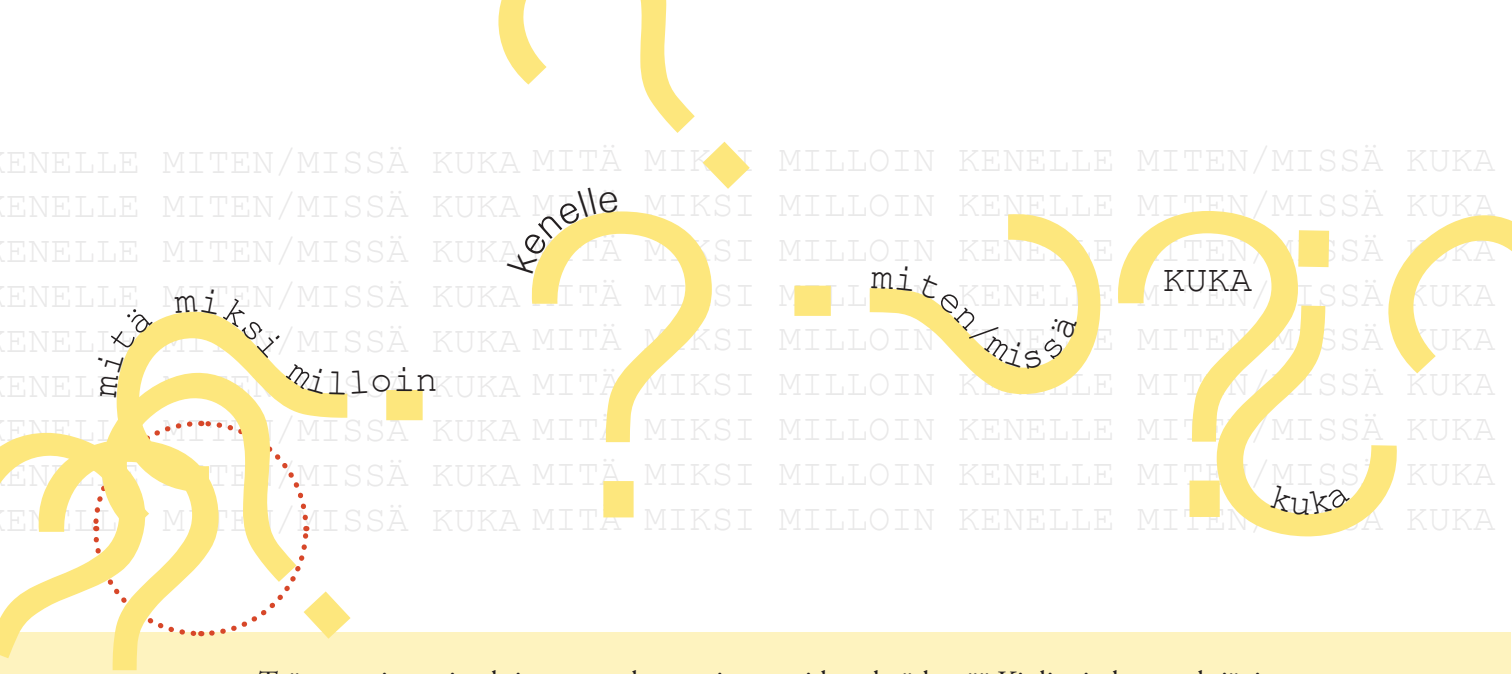

Työprosessissa toimeksiannon tarkentamiseen voidaan hyödyntää Kiplingin kysymyksiä, jotta sisältö tulee huomioitua mahdollisimman laaja-alaisesti. Vastauksia voidaan löytää esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä tarjotaan asiakkaalle (= toimeksiantajalle)? Mitä tarjotaan asiakkaan asiakkaalle? Miksi?
- Mikä on kohderyhmä, ja mitä kohderyhmä tarvitsee?
- Mitä toimeksiantaja todella haluaa? (Lue myös rivien välistä.)
- Miksi joku ostaisi tuotteen tai idean?
- Mikä tekee tuotteesta/ideasta/palvelusta/tarinasta erikoisen?
- Miksi käyttäjä innostuisi ideasta?
- Kenelle me todella puhumme?
- Mitä toimeksiantajan asiakas haluaa? Ota asiakkaan näkökulma.
- Minkälainen on tuote/palvelu ja sen imago?
- Miten tuote/palvelu muuttaa asiakkaan elämää?
- Oletko myymässä tuotetta/palvelua vai jotakin ihan muuta – statusta, unelmaa, tunnetta?
- Minkälaista sisältöä ehdotat?
- Minkälaisia taitoja voit tarjota, jos toimeksiantaja haluaa jatkaa yhteistyötä?
- Mikä on hyvän tarinan resepti?
- Minkälaista sisältöä/hahmoja/värimaailmaa käytätte?
- Minkälainen elämysmaailmasta tulee?

Koordinaatit hyvän esityksen valmistamiseen

- Sovi ryhmän kanssa esityksen kulku ja työnjako.
- Mieti aloitus ja lopetus sekä kokonaisuuden rakenne:
  - voidaan aloittaa kysymyksellä
  - kertomalla tarina
  - pyytämällä kuulijaa kuvittelemaan tilanne, jonka kautta johdatetaan heidät idean esittelyyn.
- Aloita ideasta, joka on tärkein. Esittele tämän jälkeen muu sisältömateriaali.
- Aktivoi kuulija, herätä asiakkaasi heti!
- Anna virike.
- Pyri verbaalisuuteen ja visuaalisuuteen esiintymisen ja oheismateriaalin kautta.
- Havainnollista.
- Huomioi asiakas.
- Ole selkeä ja looginen esityksessä.
- Perustele ratkaisusi. Voit tarjota todella innovatiivista ja erikoista vaihtoehtoa, mutta sinun täytyy osata perustella ideasi.
- Korosta erityisesti sitä, mitä asiakas hyötyy esittämästäsi ideasta.
- Kun esitetään demomateriaalia, kerro mitä materiaalin kautta haluat asiakkaan ymmärtävän.
- Ole valmiina vastaamaan kysymyksiin ja perustelemaan näkökulmasi.
- Ole ylpeä omasta työstäsi, älä koskaan vähättele tekemisiäsi.
- Ryhdikkyys ja innostuneisuus huomataan. Innosta myös yleisö.
- Ole kuitenkin realistinen siinä, mitä tarjoat ja mitä itse voit tehdä asiakkaan toimeksiannon jatkokehittämisen eteen.
- Ole oma itsesi.
- Etänä järjestettävässä esityksessä olet vain äänesi ja materiaalisi kautta kuuluvilla. Voit kuitenkin puhua ilmeikkäästi, ja muista artikuloida selkeästi.
- Voit antaa vaihtoehtoja, mutta korosta mielestäsi parempaa ideaa ja perustele se hyvin.
- Huomioi asiakkaan toivomukset esityksessäsi.
- Varmista, että asiakas on ymmärtänyt esityksesi sisällön.
- Pysy sovitussa esitysajassa.
- Mieti, miten lopetat ja annat asiakkaalle puheenvuoron: pyydä kysymyksiä ja kommentteja. Voit ehdottaa myös jatkotyöskentelyyn mahdollisuutta.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Panostakaa visuaalisuuteen! Lukeminen on valitettavasti aina vain katoavampaa ”kansanperinnettä” digitaalisen median jyrätessä painetun sanan allensa. Kannattaa myös muistaa, että visuaalisuus tarkoittaa muutakin kuin PowerPointin käyttöä; tosiasiassa PowerPoint edustaa nykyään jo mennyttä aikaa, koska esimerkiksi uudet presentaatiosovellukset ovat siirtyneet perinteisestä kaksiulotteisesta ajattelumaailmasta 3D-maailmaan. Siksi on tärkeää käyttää luovuutta, hyödyntää ja yhdistellä uusia, erilaisia tekniikoita ja sovelluksia parhaan lopputuloksen eli ideasi myymisen toteutumiseksi.

-Timo

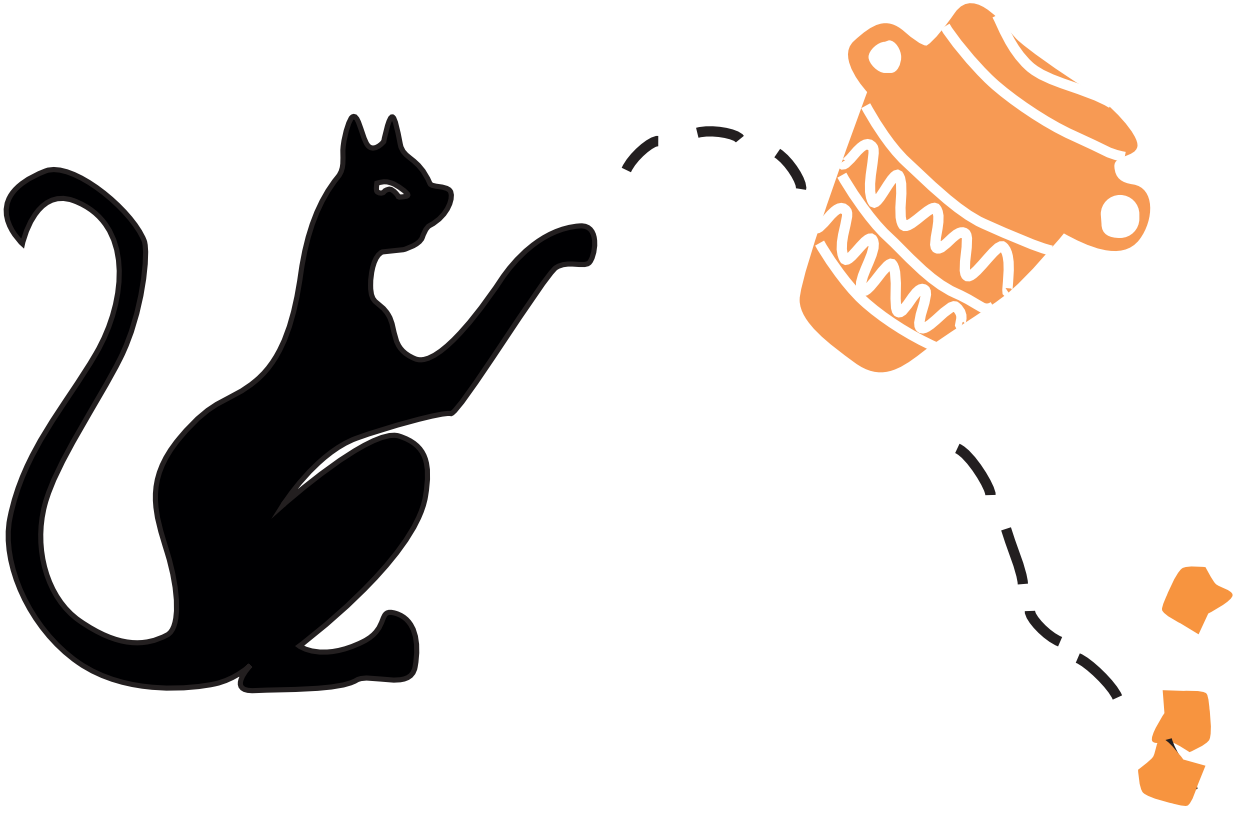

Osallistujan kommentti:

Oli erittäin hyödyllistä esittää omat ideamme muille osallistujille. Saamamme palaute oli tarpeellista. Saimme paljon hyviä neuvoja, ja oli myös mielenkiintoista nähdä, mitä muut ryhmät olivat saaneet aikaan.

-Anna

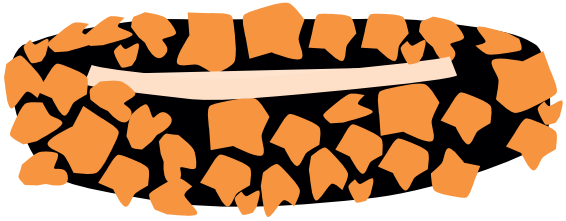

Esimerkkejä toimeksiantajan tarpeiden huomioimiseen:

”Koska olitte toivoneet, että miettisimme erilaisia hahmoja… haluamme esittää tässä päähenkilön ja hänen kaverinsa…”

”Halusitte taloudellisesti edullista vaihtoehtoa…siksi huomioimme tämän asian ja ehdotammekin kahta erilaista vaihtoehtoa…”

”Teille on tärkeitä ekologiset näkökulmat…siksi halusimme ideoida seuraavan vaihtoehdon.”

Ohjaavan opettajan kommentti:

Tärkeintä on uskoa siihen, mitä esität, eli seisot 101 % sanojesi ja ideoittesi takana. Jos asiakas vaistoaa, että et itsekään täysin usko tai luota omiin ideoihisi - pitsauksen lopputulos on helposti ennalta-arvattava.

Valmistaudu myös esitykseen niin hyvin, että osaat ja ymmärrät ideasi ”aukoitta”. Asiakkaan kysymys, johon et osaa vastata (vaikka pitäisi), voi johtaa esityksesi ja ideasi uskottavuuden menettämiseen - pitsauksen lopputulos on jälleen helposti ennalta-arvattava.

-Timo

Osallistujan kommentti:

Teorialuennot ja -tehtävät olivat inspiroivia. Sain uusia ajatuksia sekä kipinän työskentelyyn ja innovointiin juuri nyt ja myös tulevaisuudessa.

-Laura

Osallistujan kommentti:

Creative Steps osoitti minulle, kuinka työskennellä myös itsenäisesti täyttääkseen koko ryhmän vaatimukset. Tätä kokemusta sain työstää pitkin työpajan toteutusta.

-Klaudia

LÄHTEET:

Anderson, Stephen P. 2011. Problems With Innovation Workshops: Eight key pitfalls to avoid. UX Magazine. Article no. 613. Hakupäivä 5.11.2013. <http://uxmag.com/articles/problems-with-innovation-workshops>

Baumgartner, Jeffrey Paul 2013. The Creative Idea Implementation Plan. Version 1.0. Hakupäivä 5.11.2013. < http://www.jpb.com/creative/ciip.php>

Manning, Erin 2009. Speaking Tips - Stop Worrying and Start Presenting! Hakupäivä 5.11.2013. <http://www.youtube.com/watch?v=Nlp7EYn-44NU>

Osallistujan kommentti:

Meillä oli esityksemme tänään, ja olen erittäin tyytyväinen lopputulokseemme. Koko ryhmämme teki hyvää työtä. Toimeksiantajamme oli todella vaikuttunut ja tyytyväinen ideoihimme, ja toivon, että hän haluaa työskennellä kanssamme myös tulevaisuudessa.

-Jason

Osallistujan kommentti:

Prezi-koulutus oli hyödyllinen, ja se esitteli uudenlaisen työkalun, jolla voimme esitellä ideamme toimeksiantajalle innovatiivisella tavalla. Uskon, että tulen käyttämään Preziä säännöllisesti myös Creative Stepsin jälkeen.

-Alastair

VERKKOTYÖSKENTELY CREATIVE STEPS -TYÖPAJASSA

Anitra Arkko-Saukkonen &
Sanna Saukkoriipi

Verkko ja verkostomainen yhteistyö

Creative Stepsin yhtenä tavoitteena oli kansainvälisen yhteistyön rakentaminen ja yhteisen innovaatiotyöskentelyn edistäminen asiakastarpeisiin erityisesti etätyöskentelyn keinoin. Pilotin sisältöön valittiin kuitenkin työskentelymalli, joka jaettiin face to face -jaksoon ja etätyöskentelyjaksoon. Etätyöskentelylle haluttiin antaa vahva rooli ja samalla testata sen toimivuutta tavoitteellisessa sisällön rakentamisessa. Erityisesti kiinnitettiin huomiota etätyöskentelyn mahdollisuuteen verkostoitumisessa ja yhteisen sisällön tuottamisessa.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa on vahva osaaminen ja vankka kokemus etäopetuksen ja -työskentelyn saralla. eOppimiskeskus tarjoaa tukeaan ja osaamistaan läpi etätyöskentelyprosessien aina suunnittelusta toteutukseen. Tuki on sekä teknistä että pedagogista, ja tuen saatavuus ei rajoitu toimistoaikaan, vaan apua on saatavilla myös iltaisin.

Creative Stepsin innovaatiotyössä etätyöskentely oli yksi tärkeistä toimintaympäristöistä. Tämän takia alusta lähtien haluttiin kiinnittää huomiota toimivien työkalujen valintaan. Kun sisältöjä lähdettiin rakentamaan, heräsi tarve asiantuntijan apuun työvälineiden valinnassa, sisällön suunnittelussa ja alustojen materiaalipohjan rakentamisessa. Tarkoituksena oli valita alustat, joista työpajaan kuuluva sisältömateriaali olisi helppo jakaa. Tärkeimpänä asiana oli saada alusta toimivalle vuorovaikutukselle.

Käytettävien verkkotyökalujen valinta

Creative Steps -työpajan suunnittelun alkuvaiheessa lähetettiin Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun eOppimiskeskukseen tieto verkkotyöskentelyn tarpeista ja tavoitteista. Tämän jälkeen sovittiin suunnittelutapaaminen sisällön kartoituksen ja kokonaisuuden rakentamisen osalta. Etäopetuksen osalta tukipalveluiden tehtävänä on auttaa opettajia opintojaksojen ja materiaalin suunnittelusta aina järjestelmien käyttöön asti (Anttila & Kokkonen 2011, 69).

Alkukeskustelujen jälkeen eOppimiskeskuksen asiantuntija auttoi sopivien työvälineiden valinnassa etätyöskentelyn ajalle. Reaaliaikaisiin etätapaamisiin valittiin välineeksi iLinc ja asynkroniseen toimintaan Moodle. Esitysten toteutukseen välineeksi valittiin Prezi, jonka käytöstä ja hyödyntämisestä pidettiin työpajan myöhemmässä vaiheessa erillinen koulutus. (Saukkoriipi 2013, 20.)

Etätyöskentelyn tarvekartoituksen pohjalta eri sisältöjen tueksi valittiin käyttöön seuraavat etätyökalut:

ennakkotutustuminen?	Moodle
materiaalien jako?	Moodle
opetus- / ohjaustuokiot?	iLinc-etäluokka ja Facebook sekä Skype
kaikkien ryhmien yhteiset tapaamiset?	iLinc-etäluokka
ryhmien keskinäiset tapaamiset?	iLincin omat ryhmätyötilat
ryhmien oman työprosessin edistäminen?	Facebook ja Skype
esitysmateriaalin valmistamine?	Facebook ja Prezi
esitykset toimeksiantajille etänä?	iLinc ja Prezi
palautteen kerääminen?	Google Drive

Työpajan alussa opiskelijat perehdytettiin verkkotyöskentelyn välineiden käyttöön. iLincissä järjestettiin luentoja ja annettiin ohjausta. Jokaisella ryhmällä oli siellä myös omat tilat, joihin he kokoontuivat välillä keskustelemaan työn etenemisestä. Moodle oli toiminnassa mukana koko työskentelyn ajan, ja sinne kerättiin kaikki tärkeä aineisto. Vuorovaikutuksen osalta opiskelijat kokivat Moodlen liian kankeaksi sen asynkronisen luonteen vuoksi. (Saukkoriipi 2013, 20.)

Työskentely vaatii työkalujen tuntemista ja sisäistämistä, jotta se tukee yhteistä toimintaa. Mehtälän ja Pruikkosen (2011, 88) mukaan etäopetusvälineiden tarkoituksenmukainen ja laadukas käyttö edellyttää käyttäjien kouluttamista ja oikea-aikaista käytön tukea. Onneksi tukea oli tarjolla myös ”vierihoitona” sekä ohjaaville opettajille että työpajaan osallistujille.

Opettajat ohjasivat työskentelyä kahden tiiviin ja nopeatempoisen viikon ajan. iLincissä pidettiin ohjaustuokioita kaikille ryhmille yhdessä. Jokaiselle ryhmälle oli tehty myös ryhmätyöskentelytila iLinciin, jota hyödynnettiin ryhmäkohtaisissa ohjaustilanteissa. Tarvittaessa opiskelijat olivat yhteydessä toisiinsa ja toimeksiantajiin Skypen ja sähköpostin välityksellä.

Vaikka tarkoitus oli, että ryhmien toiminta tapahtuu Moodlessa ja iLincissä, ryhmät eivät kokeneet niitä heille sopiviksi välineiksi kaikkeen toimintaan. Opiskelijat siirtyivät nopeasti omalle mukavuusalueelleen ja perustivat Facebookiin suljettuja ryhmiä, joissa toimeksiantojen suunnittelu eteni. Siellä heidän oli helpointa heitellä ideoita ja kommentteja toisilleen nopeasti. (Saukkoriipi 2013, 21.)

Ohjaajat siirtyivät myös kommunikoimaan ryhmien kanssa Facebookiin, koska siten heihin sai parhaiten yhteyden ja viestit nopeasti perille. Ohjaajat näkivät helposti työprosessien etenemisen seuraamalla Facebook-ryhmien dokumentaatiota. (Saukkoriipi 2013, 21.)

Facebook on kuitenkin jatkuvasti läsnä ja vaatii tahtomattakin seuraamista, jolloin prosessi tulee iholle. Tämän vuoksi myös ohjaajat joutuivat miettimään ohjausprosessin aktiivisuuden tasonsa aikataulutuksineen. Samoin opiskelijat oman työympäristönsä valinnan kautta sitoutuivat aktiiviseen ja ympärivuorokautiseen kommunikointiin työprosessin edistämisessä.

Etätyöskentely käytännössä

Etätyöskentely oli jaettu kahteen kokonaisuuteen. Ensimmäinen työvaihe oli ideoiden kehittelyä ja sisältöä tukevan demomateriaalin valmistamista. Prezi-ohjelma oli uusi suurimmalle osalle osallistujista, joten he saivat erillisen koulutuksen työkalun käyttöön. Katsottiin myös tarpeelliseksi esiintymisvalmennus, jossa kerrataan hyvän esityksen perusasiat kiinnittämällä erityistä huomiota etäesittämisen haasteisiin. Toisessa työvaiheessa koostettiin esitysmateriaali ja harjoiteltiin etäesittämistä tukihenkilön ja ohjaavan opettajan läsnäollessa.

Kun toinen työskentelyviikko alkoi olla lopuillaan, ryhmien oli aika valmistautua esittämään työnsä toimeksiantajilleen. Esityksiä edeltävänä päivänä järjestettiin kenraaliharjoitukset iLincissä. Ryhmät harjoittelivat sovelluksen jakamista omilta koneiltaan, ja esitykset käytiin läpi ja tarkastettiin, että kaikki toimii moitteettomasti. Seuraavana päivänä työt esiteltiin toimeksiantajille iLincissä, ja ryhmät saivat välitöntä palautetta töistään yrityksiltä. (Saukkoriipi 2013, 21.)

Esitysten alussa ohjaaja kertoi esityksen kulun ja kommentoinnille varatun osuuden, jotta kaikille olisi selvää toimeksiantajakin tietäisi, miten esitykset iLincissä kokonaisuudessaan etenevät. Työryhmät oltiin valmistettu mahdollisia ongelmia varten pyytämällä heitä miettimään varasuunnitelma, jos teknisiä ongelmia tulisi esityksen aikana. Valitettavan usein etäyhteyksien aikana tulee esille ongelmia, jotka asettavat haasteita toiminnalle. Esitykset saatiin kuitenkin vietyä kohtuullisen sujuvasti läpi, vaikka muutamia teknisiä ongelmia nousikin esiin.

Etätyöskentely vaatii itseohjautumista, aktiivista työotetta, läpinäkyvyyttä ja reagointia sekä käyttökelpoisia työkaluja, jotta sen toiminta tukee vuorovaikutteista sisällönrakentamista.

Opiskelijoiden käyttämiin etätyökalujen valintoihin vaikutti luontainen tapa olla läsnä ja toimia. Ryhmä muodosti tiiviitä työyhteisöjä omien Facebook-ryhmien kautta. Työpajakokonaisuus muodostikin kiinteän ringin myös koko osallistujaryhmän välillä. He perustivat iLincissä järjestettävän palautetilaisuuden aikana kaikkien osallistujien kesken oman yhteisen Facebook-ryhmän nimeltä Creative Steps Reunion, jonka kautta yhteydenpitoa on jatkettu työpajan loppumisen jälkeen.

"Parhaimmillaan opetus- ja tukiprosessi integroituvat kiinteästi toisiinsa siten, että tukipalvelut ovat mukana jo koulutusohjelman ja opintojakson verkkototeutuksen suunnitteluvaiheessa. Tällöin tukipalveluiden työn painopiste siirtyy teknisten ongelmien ratkaisemisesta välineiden menetelmällisten käyttötapojen pohdintaan ja käyttöön yhdessä opettajan kanssa, sekä eri välineiden ominaisuuksien pedagogisesti mielekkään yhteiskäytön edistämiseen." (Mehtälä ja Pruikkonen 2011, 90.)

Työpajassa käytetyt verkkovälineet

Ryhmät käyttivät **Facebookia** paljon. Sitä on opiskelijoiden mielestä helppo käyttää, koska se on tuttu väline kaikille. Facebook on myös visuaalisempi Moodleen verrattuna. Siellä on helppo tallentaa ja jakaa asioita sekä kommentoida ehdotuksia. Facebookissa on helppo pitää yhteyttä myös toisiin ryhmiin. Puhelimeen oli mahdollista saada ilmoitus, jos joku ryhmästä julkaisi jotain Facebookissa. Se on paikka, jossa projektit elivät koko niiden elinkaaret, ja huippuväline jakaa tietoa ja saada välitöntä palautetta. (Saukkoriipi 2013, 23.)

iLinc tuotti osalle opiskelijoista hieman teknisiä hankaluuksia, ja osan mielestä se oli aivan kauhea. Joidenkin mielestä ulkoasu ei ollut kovinkaan havainnollinen. Opiskelijoilla oli jonkin verran yhteysongelmia iLinc-istuntojen aikana sekä vaikeuksia käyttää sitä. Hyvänä puolena opiskelijat näkivät tukihenkilön, joka oli mukava, iloinen, rauhallinen ja auttavainen sekä antoi opiskelijoille hyvää tukea. (Saukkoriipi 2013, 23–24.)

Moodle oli opiskelijoiden mielestä monipuolinen alusta, josta löytyi helposti kaikki heidän tarvitsemansa materiaali. Osan mielestä se oli kuitenkin hieman sekava ja ladattava aineisto oli hankala erottaa tehtävistä. Huono puoli Moodlessa oli se, että toimeksiantoihin liittyvien tehtävien palautus ei onnistunut suurten tiedostokokojen vuoksi. (Saukkoriipi 2013, 24.)

Prezi oli erinomainen työkalu opiskelijoiden mielestä, ja he aikovat käyttää sitä jatkossakin. Prezistä pidetty välineperehdytys oli hyvä, ja se auttoi tekemään työskentelyn helpoksi ja sujuvaksi. Prezi on erittäin käyttäjäystävällinen ja tarjoaa mahdollisuuden usean henkilön yhtäaikaiseen työskentelyyn. Se on inspiroiva ja luova tapa esitellä tehtävää. Se antoi ryhmien esityksille ammattimaisen ja selkeän ulkoasun. (Saukkoriipi 2013, 24.)

Prezin vahvuus on dynaaminen esitystapa, mutta juuri tiettyjen versioiden rajoitettu käyttötapa hankaloitti esityksen aikana sovelluksen yhteiskäyttöä, joka oli rajattu kymmeneen henkilöön. Toisaalta Prezin dynaamisuus ei toimi iLincin kanssa yhteen, vaikka iLincissä voi jakaa Preziä. Esitys nykii iLincin sisällä, ja tämä vaikuttaa katselukokemukseen. Myös ääntä sisältävä Prezi-esitys ei toista ääntä iLincissä. Tämän takia esimerkiksi Suomi-ryhmä, jolla oli ennakkoon tehty tarina ääniraitoineen esityksenä, ohjasi asiakkaan ja yleisön linkin kautta Prezi-esitykseen ja huolehti esityksen käynnistämisestä yhtä aikaa yleisölle. (Saukkoriipi 2013, 24.)

Työkalukimara

Google Docs on Googlen tarjoama palvelu, jossa voi luoda tekstidokumentteja, esityksiä ja tehdä taulukkolaskentaa. Dokumenttien käyttöoikeuksia voi jakaa toisille käyttäjille. Jos muokkausoikeuksia on jaettu, voidaan dokumenttia työstää yhtäaikaisesti. Dokumentteja voi myös kommentoida. Käyttäjä näkee aina, jos joku toinen henkilö on muokkaamassa sitä yhtä aikaa. (Kalliala & Toikkanen 2009, 136.)

Facebook on yhteisöpalvelu, joka on perustettu vuonna 2004. Se on maailmanlaajuinen, ja sillä on valtavasti käyttäjiä. Jäsenyys on kaikille maksuton ja avoin. Sivustolla voi pitää yhteyttä ystäviin ja liittyä erilaisiin yhteisöihin. Sinne voi myös perustaa omia suljettuja ryhmiä, joihin on pääsy vain tietyillä käyttäjillä. (Kalliala & Toikkanen 2009, 135.)

iLinc on reaaliaikainen etäopetusjärjestelmä, jonka välityksellä voi muun muassa opiskella ja osallistua kokouksiin internetissä. iLinc on verkossa sijaitseva luokka. Luokassa voi keskustella ja lähettää chat-viestejä. Siellä voi jakaa sovelluksia osallistujille, ja niitä voidaan käyttää yhdessä. Istunnot voidaan nauhoittaa ja chat-keskustelu tallentaa. (Saukkoriipi 2013, 2.)

Moodle on ilmainen verkko-oppimisympäristö, joka perustuu avoimeen lähdekoodiin. Moodlessa on laaja valikoima toimintovälineitä ja erilaisia mahdollisuuksia jakaa aineistoa. Vuorovaikutukseen ja ryhmätyöskentelyyn on useita eri välineitä. Siihen on saatavana myös satoja liitännäisohjelmia. Se on käytössä maailmanlaajuisesti ja on ladattavissa Moodlen sivustolta. (Saukkoriipi 2013, 3.)

Prezi on selainpohjainen esityssovellus, jolla voi tehdä dynaamisia esityksiä. Esitystä voi työstää yksin tai yhdessä. Palvelu vaatii rekisteröitymisen. Sitä voi käyttää ilmaiseksi, mutta ilmaisversiot ovat suppeampia kuin maksulliset. Preziä on helppo käyttää, ja sivustolta löytyy ohjeita laajasti. (Saukkoriipi 2013, 3.)

Skype on ohjelma, jolla voi soittaa ilmaiseksi ääni- ja videopuheluita internetissä sekä lähettää pikaviestejä. Sillä voi jakaa myös tiedostoja. Puhelut voivat olla kahdenvälisiä tai ryhmäpuheluita. Skypellä voi soittaa myös puhelimeen, mutta se on maksullista. (Kalliala & Toikkanen 2009, 145.)

Twitter on mikroblogi, johon lähetetään lyhyitä viestejä eli twiittejä. Sitä voi käyttää esimerkiksi kännykästä tai tietokoneelta. Twitter on yksi suosituimpia mikrobloggauspalveluita maailmalla. (Kalliala & Toikkanen 2009, 146.)

Osallistujan kommentti:

Etätyöskentelyviikot olivat onnistuneet, ja opin, kuinka kommunikoida ja rakentaa onnistunut tuote yhdessä lahjakkaan ja luovan tiimin kanssa helposti käyttämällä erilaisia ohjelmia, kuten Skypeä, Facebookia ja iLinciä.

-Jason

CREATIVE
ALTIVE
ZONE !!!

LÄHTEET:

Anttila, Kristiina & Kokkonen, Sirpa 2011. Tukipalveluiden puheenvuoro. Teoksessa Kokkonen, Sirpa & Mehtälä, Marko (toim.). Lapin etäopetuksen tukipalvelut. Omalla tyylillä, samoilla välineillä, kohti yhteistä maalia. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja B. Raportit ja selvitykset 4/2011. Sivut 69–74. Hakupäivä 27.8.2013. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5897-14-2>

Kalliala, Eija & Toikkanen, Tarmo 2009. Sosiaalinen media opetuksessa. Helsinki: Finn Lectura.

Mehtälä, Marko & Pruikkonen, Anu 2011. Kuokasta kuulokkeisiin – Syntyikö satoa? Teoksessa Kokkonen, Sirpa & Mehtälä, Marko (toim.). Lapin etäopetuksen tukipalvelut. Omalla tyylillä, samoilla välineillä, kohti yhteistä maalia. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja B. Raportit ja selvitykset 4/2011. Sivut 85–90. Hakupäivä 27.8.2013. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5897-14-2>

Saukkoriipi, Sanna 2013. Verkon hyödyntäminen kansainvälisessä innovaatioyhteistyössä - Case Creative Steps. Opinnäytetyö. Tornio: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

CHAPTER FIVE

• Järjestäjien ja osallistujien kokemuksia Creative Steps -pilotin toteutuksesta •

…Finally Creative Steps Realized That The Best Way Towards Innovation Is Joining Hands and Co-operating With Others…

YHTEISTOIMINTA PÄÄTAVOITETTA TUKEMASSA

Anitra Arkko-Saukkonen, Anna Koivukangas,
Minttu Merivirta & Nina Tuomainen

Creative Steps -toteutukseen kuului osana myös osallistujien kulttuurielämysten laajentaminen. Koska työpaja toteutettiin kahdessa maassa, sallistujat saivat mahdollisuuden tutustua laajemmin paikalliseen kulttuuriin niin Suomessa kuin myös Pohjois-Irlannissa. (Creative Edge 2013.)

Suomen ja Pohjois-Irlannin viikoilla työpajan osallistujat pääsivät muun muassa benchmarkkaamaan paikallisia yrityksiä. Suomalainen sauna ja rakenteilla oleva Kemin LumiLinna jättivät hienoja muistoja kaikille osallistujille. Pohjois-Irlannissa taas tunnelmaa nostatettiin muun muassa upottamalla kädet saveen.

Innovointia tukeva muu toiminta linkittyi vahvasti Creative Stepsin tavoitteisiin, sillä se antoi mahdollisuuden osallistujien ja paikallisten luovien alojen yritysten verkostoitumiseen. Erilaisiin kulttuurikohteisiin tutustumalla osallistujat pääsivät tarkkailemaan alan yritysten käytännön toimintaa. (Creative Edge 2013.)

Ei myöskään sovi unohtaa erilaisia osallistujille järjestettyjä tapahtumia, seminaareja ja illanviettoja, sillä niiden kautta yhteishenki ryhmän jäsenten välillä kehittyi. Esimerkiksi Suomi-viikolla Tervolassa järjestetty inspiraatiopaneeli toi yhteen alueen aloittavia ja myös kokeneempia yrittäjiä jakamaan Creative Steps -työpajan osallistujille hyödyllisiä vinkkejään. (Creative Edge 2013.) Pohjois-Irlannissa puolestaan Business-seminaari antoi uudenlaisia näkemyksiä luovuuteen ja innovointiin niin yksilö- kuin ryhmäkohtaisesti.

Benchmarkkaus

Creative Stepsin yhtenä virikepintana toimi vierailut eri kohteisiin, joista jokainen osallistuja ammensi itselleen sytykkeitä omista näkökulmista käsin. Valitut tutustumiskohteet kuvastivat jotakin ominaista alueelle. Avainasemassa oli moniaistillinen kokeminen, joten kohteisiin tutustuttiin kuulemalla, katsomalla ja kokemalla tai ennemminkin kokeilemalla. Samalla se synnytti elämyksen.

Benchmarkkaus on vertailua johonkin olemassa olevaan, usein parempaan toimintatapaan, josta voidaan saada sisältöä oman kehittämisen tai alkavan toiminnan tueksi. Kuvainnollisemmin se on sukeltamista olemassa olevan sisälle katsomaan, miten yritys, osaaminen tai sisältö toimii, ja poimimaan sieltä parhaita käytänteitä ja näkökulmaa myös luovan alan tarpeesta ja mahdollisuuksista.

Benchmarkkaus on vertailun ohella myös arviointia, avointa kiinnostusta toisten toimintatapoihin, oppimista yhdessä ja toisilta organisaatioilta, rakentava tapa kyseenalaistaa omia prosesseja ja menettelytapoja sekä ennen kaikkea, jatkuvaa pyrkimistä parempaan (Karjalainen 2013).

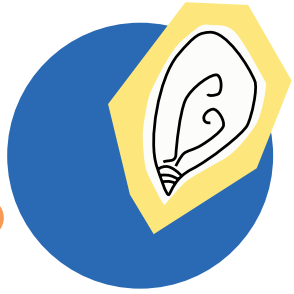

Kukkolaforsen Turist & Konferens, Haparanda

Perheyrityksen tarina johdatti vierailijat Tornion jokivarressa ainutlaatuiselle Kukkolankoskelle. Joki on muodostanut vahvan kalastuskulttuurin kautta ainutlaatuisen elämisen muodon, josta yritys saa toimeentulonsa. Sen ympärille on rakentunut majoituspalvelut ja elämyksellinen saunakylä. Suomalaisille niin tärkeän saunakulttuurin sisällön myötä päästiin pulahtamaan kuumaan kylpyyn, lämmittelemään perinteiseen suomalaiseen saunaan tai tunnelmallisen savusaunan löylyihin – nyt kylläkin Ruotsin puolella. Pakkasen kiristyessä yli -20 asteeseen ja vastaavasti saunan lämmön noustessa 80 asteeseen ei tämä kokemus unohdu kovinkaan helposti. Aterian jälkeen suuhun jäi Kukkolankoskesta pyydetyn siian herkullinen maku.

Kemin LumiLinna

Keväällä 2013 jo 18. kertaa rakennettu Kemin LumiLinna on kaupungin suuri ylpeydenaihe ja samalla todellinen taidonnäyte paikallisten rakentajien arkkitehtonisesta lumirakennustaidosta. Vuodesta toiseen LumiLinna on toiminut Kemin turistikohteena tarjoten uskomattomia elämyksiä niin lapsille kuin aikuisille. Kemin Sisäsatamaan nousemassa ollut LumiLinna oli upea elämys koko Creative Steps -porukalle. Lähes 30 pakkasasteessa nautitut kuumat glögit virittivät kaikki satumaiseen tunnelmaan, jonka LumiLinna läsnäololaan loi. LumiLinnaan sisään astuminen herätti ihmetystä ja innostusta. Erityiseksi vierailun teki se, että LumiLinna oli vielä rakenteilla: luovan alan osaajat pääsivät näkemään, kuinka eri rakenteita luotiin ja kuinka lumi- ja jääveistosten tekijät olivat työn touhussa. Vierailu osoitti samalla, miten luovan alan osaajien taitoa tarvitaan matkailualan eri osa-alueilla.

PolarHouse, Keminmaa

Taidegalleria Voima Kultturivoimala, Kemi

Ballydougan Pottery, Craigavon

Vuonna 1785 rakennetussa Bloomwale Housessa toimivan savenvalamon ja keramiikkamyymälän yhteydessä toimii myös palkittu ravintola ja kahvila. Ensimmäisenä nautittiin paikallisista pohjoisirlantilaisista leivonnaisista ja makeisista teen kera. Irlantilainen tee maistui kaikille, ja vertailimme tarjolla olleita leivoksia skandinaavisiin. Teehetken jälkeen valamon omistaja Sean O´Dowd kertoi paikan historiasta ja eurooppalaisen markkinatalouden ja laman vaikutuksesta pohjoisirlantilaisiin pienyrittäjiin. Hän esitteli omaa liiketoimintaansa ja antoi ryhmälle mahdollisuuden kokeilla dreijaamista. Lopuksi oli mahdollisuus tehdä ostoksia valamon lahjakaupassa, josta moni tekikin löytöjä itselleen tai tuliaisiksi.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Benchmarkkaukseen kannattaa suhtautua heti lähtökohtaisesti avoimin mielin, vaikka benchmarkattava yritys ei edustaisikaan omaa erikoisalaasi, kompetenssia tai opintojasi. Perusideahan kuitenkin kaikilla yrityksillä on sama, eli enemmän tai vähemmän hyvää liikeideaa markkinoidaan, myydään ja tuotteistetaan enemmän tai vähemmän hyvällä menestyksellä. Yleensähän benchmarkkaus-kohteeksi valitaan menestynyt yritys, mutta joskus voi olla myös mielenkiintoista ja kehittävää tutkailla asioita käänteisesti eli miettiä, että voisiko tietty yritys menestyä vieläkin paremmin ja miten tähän tavoitteiseen päästäisiin. Onko loistavan idean hyödyntämisen esteenä esimerkiksi huono markkinointi tai yrityksen puuttuva mielenkiinto kansainvälisiin markkinoihin?

-Timo

Ulster Folk and Transport museum, Belfast

Inspiraatiopaneeli

Osana Creative Steps -toteutusta järjestettiin Suomessa 17.1.2013 illanvietto Tervolatalolla, Tervolassa. Illan aikana nuoret luovan alan osaajat pääsivät verkostoitumaan nykyisten luovan alan ammattilaisten kanssa kansainvälisesti. Tapahtumassa oli mukana osallistujia myös Young Innovative Entrepreneurs- ja NoCry2-hankkeista.

Ilta huipentui inspiraatiopaneeliin, jonka keskeinen idea oli esitellä luovalla alalla toimivia ihmisiä ja heidän tarinoitansa, kokemuksiaan sekä näkökulmiansa luovalla alalla toimimiseen tarvittavista keskeisistä asioista osaamisen, mahdollisuuksien, yritystoiminnan, ideoiden luomisen ja kansainvälisyyden osalta. Paneelikeskustelun osallistujat olivat Miikka Niemi (Flatlight Films), Mikko Manninen (Koivu Interactive), Elina Stoor (iLme innorooms) ja Marju Matsin (Marju Matsin Design).

Inspiraatiopaneelin keskeisiksi asioiksi nousivat luovuus, verkostoituminen ja sosiaalisen median hyödyntäminen yritystoiminnan tukena ja näkyväksi tekemisessä. Yrittäjien kokemusten innoittamana Creative Stepsin osallistujat saivat intoa ja energiaa luoda jotain uutta ja toimia luovan alan edelläkävijöinä.

Business-seminaari

Pohjois-Irlannissa 22.1.2013 Craigavon Civic Centerissa järjestettiin Business seminaari aiheena Creativity and Innovation, the Role of the Individual and of Teams.

Kattauksena luovan alan osaajille tarjottiin erilaisia näkökulmia ja puheenvuoroja luovuudesta ja innovaatiosta. Nuori yrittäjä Nick Hutchinson esitteli esimerkkien kautta palkitun tuotantoyhtiönsä BNL Productions toimintaa, jonka tavoitteena on tehdä monimuotoisia, uniikkeja mediatuotantoja asiakkaiden tarpeisiin. Koulutuksen kautta he jakavat osaamistaan myös nuorten kokemusten lisäämiseen median eri alueilla.

Professori Alistair Fee johdatti kuulijat James Bondin maailmaan käyttäen Bondin toimintaa luovuuden ja innovaation esimerkkinä. Hän kehotti kuulijoita olemaan kuin James Bond. On ymmärrettävä haasteita, toimittava radikaalisti, ajateltava eri tavoilla ja suuntauduttava eteenpäin uusiin haasteisiin. Hän aktivoi läsnäolijat ideoimaan tulevaisuuden sisältöjä.

Bill Dixon korosti omassa puheessaan positiivista asennetta, joka auttaa valmistautumaan eri tilanteisiin, jopa yllättäviin. Hänen ohjauksellaan käännettiin katseet hetkeksi muka-

vuusalueelta epämukavuusalueelle. Bill Dixon rohkaisi oppimaan asioita ja parantamaan itseluottamusta. Hänen puheessaan viitattiin myös henkilöbrändin rakentamiseen. Jos aikoo menestyä on oltava intohimoinen tekemisiään kohtaan.

Vapaa-ajan verkostoituminen

Erilaiset elämykselliset tilaisuudet edesauttoivat osallistujia tutustumaan toisiinsa luontevasti rennossa ilmapiirissä. Yhteyden saaminen kanssaihmisiin oli tietysti olennaista ryhmäytymisen kannalta.

Ryhmä oli aika suuri, joten luonnollisesti kaikkiin ei ehtinyt tutustua yhtä hyvin, vaikka tämäkin oli huomioitu ohjelmanumeroissa. Esimerkiksi Tervolatalolla järjestetyssä illanvietossa kannustettiin istumaan pöytiin, joissa ei ollut valmiiksi tuttuja ihmisiä.

Elämyskokemukset, inspiroivat paikat ja esiintyjät sytyttivät ajatukset ja virittivät ideoinnin kannalta oikeaan tunnelmaan. Pienryhmässä oli helppo löytää oma paikkansa, kun muut osallistujat olivat tulleet tutuiksi.

Virallisen ohjelman ulkopuolella osallistujat verkostoituivat ja tutustuivat myös sosiaalisen median kautta (Facebook).

Ohjaavan opettajan kommentti:

Luovan prosessin käyntiin saamiseksi työryhmät pitää saada ensin tutustumaan toisiinsa. Erilaisten verkostoitumistekniikoiden (ryhmäytymistehtävät yms.) lisäksi on tärkeää järjestää muutakin luovaa ja ennen kaikkea vapaamuotoisempaa elämyksellistä ohjelmaa, missä ihmiset pääsevät tutustumaan toisiinsa muutenkin kuin tiettyyn teemaan (esim. ryhmätyö ja innovointi) sidottuna. Näin nähdään, miten yhteiset kemiat toimivat vai toimivatko ollenkaan. Näillä kemioilla on erittäin suuri vaikutus ryhmän toimivuuteen ja haluttuun lopputulokseen.

-Timo

LÄHTEET:

Ballydougan Pottery 2012. Yrityksen kotisivu. Hakupäivä 15.11.2013. <www.ballydouganpottery.co.uk>

Creative Edge 2013. Creative Edge Newsletter No. 3. June 2013. Hakupäivä 9.11.2013. <http://www.creative-edge.eu/wp-content/uploads/2013/05/Creative-Edge-Newsletter-June-2013.pdf>

Karjalainen, Asko 2013. Mitä benchmarking-arviointi tarkoittaa? W5W-Oulu. Opetuksen kehittämisyksikkö, Oulun yliopisto. Hakupäivä 13.11.2013. <http://www.oulu.fi/w5w/benchmarking/index.html>

Kukkolaforsen 2013. Yrityksen kotisivu. Hakupäivä 15.11.2013. <http://www.kukkolaforsen.se/utland/eng/index_eng.htm>

Kulttuurivoimala 2013. Yrityksen kotisivu. Hakupäivä 15.11.2013. <http://www.kulttuurivoimala.fi/kulttuurivoimala/index.php?option=com_k2&view=item&id=12:galleria-voima>

LumiLinna – SnowCastle 2013. The SnowCastle of Kemi. Visitkemi.fi. Hakupäivä 15.11.2013. <http://www.visitkemi.fi/en/snowcastle>

PolarHouse 2013. Yrityksen kotisivu. Hakupäivä 15.11.2013. <http://www.polarhouse.com/en/>

Ulster Folk and Transport museum 2013. Kotisivu. Hakupäivä 15.11.2013. < http://www.nmni.com/uftm>

OTTEITA OPISKELIJOIDEN PÄIVÄKIRJASTA

Ella Käyhkö & Nina Tuomainen

Creative Stepsin ensimmäinen viikko Suomessa

Tiistaina 15. tammikuuta alkoi Creative Steps -työpaja! Aamupäivällä oli orientaatio, jossa ohjaavat opettajat Anitra Arkko-Saukkonen ja Timo Puukko sekä projektipäällikkö Saila-Inkeri Puukko kertoivat, mistä Stepsissä on kyse. Samalla murrettiin jäätä ja leikkimielisesti tutustuttiin toisiimme erilaisten aktiviteettien avulla. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kaupan ja kulttuurin toimialajohtaja Leena Alalääkkölä kävi nopeaan esittelemässä kouluamme, ja samalla juotiin kahvit.

Ennen lounasta käytiin läpi neljä tehtävänantoa, ja sen jälkeen kaupan alan puolelta Marika Saranne kertoi business-ajattelusta. Ennen tiimien muodostamista Anitra kertoi luovasta ajattelusta. Kahvitauon jälkeen tiimit pääsivät valmistautumaan seuraavan päivän asiakastapaamisiin tutkimalla asiakkaiden yritystaustoja ja toimialoja.

Ilta jatkui Kukkolankoskella vapaan yhdessäolon, saunomisen, paljuilun ja ruokailun merkeissä. Ensin juotiin päärakennuksessa kahvit. Illan isäntämme kertoi Kukkolankosken historiasta nykypäivään saakka. Sen jälkeen siirryttiin nauttimaan hyvästä ruuasta ja saunaelämyksestä.

Keskiviikkona Team Finland lähti Ouluun tapaamaan asiakastaan Spinfyä. Team Sweden ja Creative Summit -tapahtuman järjestäjät pitivät etäpalaverin Skypessä. Muut ryhmät katsoivat Les Feux Arctiques -hankkeessa toteutetun Arktiset tulet -dokumenttielokuvan.

POLARHOUSE

Iltapäivä oli varattu benchmarkkaukseen. Kohteina olivat PolarHouse Keminmaassa sekä Kulttuurivoimala ja LumiLinna Kemissä.

Torstaina aamulla Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun eOppimiskeskuksen Sanna Saukkoriipi ja Marko Mehtälä tutustuttivat ryhmät iLinciin ja Moodleen, joilla ryhmät tulisivat seuraavina viikkoina pitämään toisiinsa yhteyttä. Työkalut olivat monille ryhmäläisille ennestään outoja, mutta ne omaksuttiin kuitenkin nopeasti.

Keskiviikkoiltainen tutustuminen torniolaiseen yöelämään oli jonkin verran verottanut osallistujien jaksamista, mutta kahvitauko piristi kummasti osanottajia. Kahvitauon jälkeen ryhmät jatkoivat brainstormauksella ja ideoidensa jatkokehittelyllä. He saivat hyödyntää Anitran esittelemiä oppimismenetelmiä, ja neljä tuntia kuluikin siivillä ryhmäläisten hahmotellessa ideoitaan fläppitaulusta repäistyille sivuille post-it-lappujen, tussien ja A4-tulostuspaperien avulla.

Neljän aikoihin lähti kyyti Tervolaan. Matkalla ihasteltiin myös Suomen luontoa – miten lunta voi olla noin paljon! Saavuimme Tervolatalolle, joka on Kemijoen varteen 1800-luvulla rakennettu vanhan ajan työväentalo, joka nykyään on saneerattu tilausravintolaksi ja leipomoksi.

Heti kärkeen paikan isäntä Matti Alatalo kertoi Tervolan ja talon historiaa. Hän kertoi esimerkiksi, että talon erikoisuuksia ovat oman leipomon tuotteet, kuten rieskat, pullat ja perinteiset peräpohjalaiset perinneruuat, joita väsyneet stepsiläiset pian pääsivät maistelemaan.

Illanvieton isäntänä häärivä Nic Mepham veti mukavan tutustumisleikin stepsiläisille, illan puhujille ja muille iltaan kutsutuille. Iltaan osallistuivat myös Young Innovative Entrepreneurs -hankkeen suomalaiset nuoret luovan alan yrittäjät. Creative Edge -hankkeen lisäksi osallistujia oli myös Northern Creative Youth 2 -hankkeesta. Illan aikana nautittiin peräpohjalaisia perinneherkkuja ja verkostoiduttiin muiden luovan alan yrittäjien, toimijoiden ja opiskelijoiden kanssa.

Illan tarkoituksena oli verkostoitua ja keskustella siitä, mitä luovalla alalla tällä hetkellä tapahtuu. Illan panelisteina kuultiin Miikka Niemeä Flatlight Films -tuotantoyhtiöstä, Mikko Mannista Koivu Interactive -some-yrityksestä, Elina Stooria iLme Innoroomsista ja Marju Matsinia Marju Matsin Designista.

Illan puheenaiheeksi nousivat verkostoituminen, sosiaalinen media ja luovuus. Ilta sai kehuja, ja moni stepsiläinen koki hyödyllisenä kuulla jo työelämässä olevien luovan alan vaikuttajien mielipiteitä ja tarinoita. Vuorovaikutteisesti vanhemmat ja kokeneemmat alan konkarit saivat nuorilta uusia näkökulmia ja tietoa alan uusista tuulista.

Kymmenen aikoihin bussi starttasi Tervolasta takaisin kohti Torniota. Seuraavalla viikolla matka jatkuisi Irlantiin, joten dramaattisia jäähyväisiä ei onneksi tässä vaiheessa tarvittu.

Seuraavalla viikolla saman porukan kanssa koettaisiin uusi seikkailu Euroopan toisella laidalla!

Osallistujan kommentti:

Mielestäni oli hieno kokemus työskennellä ryhmässä, jonka jäsenet eivät olleet toisilleen ennestään tuttuja, koska vastaava tilanne voi tulla vastaan myös ihan oikeassa työelämässä.

-Fiona

Etätyöskentely osana työpajaa

Creative Stepsissä meidät jaettiin monikansallisiin ryhmiin. Työskentely jatkui Suomen ja Pohjois-Irlannin kontaktiviikkojen jälkeen internetin välityksellä. Meidän ryhmästämme oli yksi henkilö Pohjois-Irlannista, ja pystyäksemme työskentelemään hänen kanssaan piti meidän oppia työskentelemään internetin kautta.

Suomessa meille opetettiin iLinc-verkkoalustan käyttö, jonka kautta pystyisimme projektin etäviikkojen aikana jakamaan materiaaleja ryhmämme muille jäsenille reaaliajassa. Lisäksi iLinc antoi kaikille mahdollisuuden päästä vaikuttamaan jaettun sisältöön reaaliajassa.

Perustimme myös Facebook-ryhmän, johon aloimme heti kerätä tehtävänantoon liittyviä inspiroivia esimerkkejä. Käytimme runsaasti myös Facebookin ryhmäkeskustelu-toimintoa. Facebookin vahvuuksiin kuului, miten helposti sen kautta pystyi tavoittamaan muut ryhmän jäsenet. Myös erilaisten sisältöjen jakamisen helppous oli tärkeää. Facebook-ryhmän sisällä kaikki materiaalit myös pysyivät tallessa, eivätkä ne kadonneet sähköpostin syövereihin. Se toimi eräänlaisena selkeänä “ideapankkina”.

Työpajan alussa meille esiteltyä iLinciä ehdotettiin etätyöskentelyvaiheessa käytettäväksi mediaksi. Emme kuitenkaan käyttäneet sitä paljon, sillä sen ongelmaksi nousi yhteyden pätkiminen, ja koimme myös jatkuvan headsettien käytön rasitteeksi. Ehkä myös entuudestaan tutut palvelut tuntuivat luonnollisemmilta käyttää työskentelyssä.

Pidimme yhteyttä Skypen kautta joka ilta ideoidessamme uutta materiaalia. Skypen välityksellä harjoittelimme myös työryhmämme loppuesityksen pitoa. Skypessä juurikin puheominaisuus oli tärkeää, sillä informaation jakaminen on puhuen helpompaa kuin kirjoittaen.

Rakensimme toimeksiantajalle iLincissä esitettävän esityksen Prezin avulla. Ohjelma osoittautui käytännölliseksi, koska sen avulla pystyimme rakentamaan reaaliajassa esityksemme internetin välityksellä yhdessä toimivaksi kokonaisuudeksi.

Lopuksi pidimme iLincin ja Prezin kautta esityksemme, jota olivat kuuntelemassa niin toimeksiantajamme kuin myös muut Creative Stepsiin osallistuneet oppilaat ja ohjaavat opettajat.

Etuja verkkotyöskentelyssä on se, että henkilöiden ei tarvitse olla paikan päällä, mutta vaikeudeksi nostaisin internetyhteyden pätkimisen ja sitä kautta työnteon hidastumisen. Mielestäni kasvotusten työskentely on tietenkin helpompaa ja sujuvampaa. Tekniikan tullessa ihmisten väliin sanomasta aina katoaa osa ja viestintä hidastuu.

Työskentely jatkui Pohjois-Irlannissa

Maanantaina 21. tammikuuta lensin Helsingistä Tukholman Arlandaan. Lentokentällä tapasin Creative Stepsin ruotsalaiset ja Luulajasta lentäneet loput suomalaiset. Yhdessä jatkoimme matkaa Dubliniin ja paikallisbussilla saavuimme parin tunnin päästä Portadowniin Pohjois-Irlannissa. Moni hyödynsi matkan nukkumiseen tai nautti bussin ilmaisesta nettiyhteydestä. Ihastelimme saaren vihreyttä ja kumpuilevaa maisemaa.

Matkalla tapasimme myös paikallisen isäntämme Paul Kavanaghin, jonka seurassa jatkoimme pieniä mutkaisia teitä minibussilla benchmarkkaamaan Ballydougan Potteryyn. Ensimmäisenä nautimme paikallisista pohjoisirlantilaisista leivonnaisista ja makeisista teen kera. Tauko oli paikallaan pitkän matkanteon jälkeen. Keskustelimme englanniksi maan historiasta ja siitä, millaisia odotuksia meillä oli tulevalle viikolle. Teehetken jälkeen valamon omistaja Sean O´-Dowd esitteli liiketoimintaansa, ja pääsimme myös kokeilemaan dreijaamista.

Saavuimme mukavaan hotelliimme, jossa jaoin huoneen toisen suomalaistytön, Lauran, kanssa. Hotellissamme oli ilmainen langaton netti ja biljardipöytä, josta varsinkin ruotsalaiset innostuivat kovasti. Hotellin omistajapariskunta toivotti meidät tervetulleiksi, jakoi avaimet ja näytti aamiaishuoneen. Reilun parinkymmenen minuutin kuluttua kokoonnuimme hotellin aulassa ja jatkoimme porukalla italialaiseen ravintolaan. Saapuessamme takaisin hotellille näimme sattumalta Creative Destruction -nimisen kaupan, jolle hekottelimmekin loppuillan.

Tiistaina tapasimme irlantilaiset ja pohjoisirlantilaiset ryhmäläisemme Craigavon Civic Centressä. Jakaannuimme edellisviikolla Suomessa jaettuihin tiimeihin jakamaan viikonlopun aikana tulleita ideoita. Osa tiimeistä valmisteli seuraavan päivän asiakastapaamisia, ja toiset jatkoivat toimeksiantojensa parissa.

Tunnelma pienessä neuvotteluhuoneessa oli väsynyt mutta innostunut, ja jälleennäkemisen riemu oli käsinkosketeltavaa. Tiimit jatkoivat brainstormausta ja päivän aikana pitsasivat ideansa myös muille tiimeille jakaen ideoita keskenään. Moni pitikin tätä tärkeänä, koska se selkeytti omaa senhetkistä tilannetta ja sitä, kuinka jatkossa tulisi edetä. Ohjaavat opettajat neuvoivat ja kävivät tiimien kanssa läpi toimeksiantoja.

Illalla hieman yli kuuden jälkeen osallistuimme Civic Centressä Creative and Innovation -seminaariin, jossa aiheena oli yksilön ja tiimien rooli. Puhujina olivat multimediayrittäjä Nicholas Huhtchinson, radikaali markkinointikonsultti professori Alistair Fee (vierailevamarkkinoinnin ja innovoinnin professori European Business Schoolissa, Belfastin Queen´s Universityssa ja Trinity Collegessa) sekä kevennyksenä maailmankuulu imagokonsultti Billy Dixon energisellä ja innostavalla esityksellään.

Seminaari erosi edellisviikolla Suomessa järjestetystä seminaarista (inspiraatiopaneeli) olemalla muodollisempi ja vakavampi. Pormestari ja paikalliset valtuutetut pitivät puheita, ja välillä nautittiin Emma Reynoldsin musiikkiesityksestä. Illan aikana tehtiin ryhmätöitä ja imagoharjoituksia sekä keskusteltiin yritystoiminnasta. Ilta oli informatiivinen mutta pitkä, ja sen aikana otettiin paljon ryhmäkuvia.

Keskiviikkoaamuna tiimit työskentelivät edelleen toimeksiantojensa parissa, ja osalla oli asiakastapaamisia. Suomi-tiimi soitti Spinfy-yhtiöön kertoakseen ideoistaan ja hahmoista, joita he olivat miettineet toimeksiantoonsa. Irlanti-tiimi tapasi vihdoin asiakkaansa James Cunninghamin Whitaker Institute for Innovation and Societal Changesta. Cunningham ihastui tiimin senhetkisiin suunnitelmiin ja kertoi lisää instituutin toiminnasta.

Pohjois-Irlannin-tiimi tapasi asiakkaansa R4 Limitedin omistajan ja johtajan Lynn Kerrin. Tapaaminen meni hyvin, vaikka tiimi olisi omasta mielestään voinut olla paremmin valmistautunut. Asiakas antoi tiimille kuitenkin vapaat kädet toteuttaa visiotaan. Tapaamisen päätteeksi saimme tutustua yritykseen ja sen toimialaan. Näimme, kuinka renkaita päällystettiin uudelleen ja kuinka rengaskasat syntyvät.

Lounaan jälkeen jatkoimme Belfastiin Ulster Folk and Transport Museumiin, jossa saimme vapaasti tutustua yli 100-vuotiseen museoalueeseen vanhoine kouluineen, kauppoineen ja taloineen. Vanhoihin asuihin pukeutuneet työntekijät esittelivät aluetta ja kertoivat historiasta.

Illalla vietimme aikaa isäntämme Paulin luona ja ihastelimme hänen taloaan. Paul tarjosi hyvät ruoat, ja jatkoimme iltaa irlantilaiseen pubiin, jossa kuulimme paikallista kansanmusiikkia.
Torstaina oli viimeinen kokonainen yhdessäolopäivä. Aamupäivä sujui toimeksiantojen parissa ja brainstormaamisen merkeissä. Tiimit pitsasivat ideansa muille vielä kerran ja sopivat, kuinka tulisivat toimimaan tulevina

online-viikkoina. Moni tiimi perusti Facebook-ryhmän, koska Moodle tuntui joistain epäkäytännölliseltä. Ryhmät pohtivat tulevien viikkojen haasteita ja kuinka pitkälle ovat päässeet. Ohjaavat opettajat antoivat vielä viimeiset vinkit tiimeille.

Kävimme tutustumassa paikalliseen kouluun, jonka jälkeen osa lähti viettämään vapaa-aikaa Belfastiin ja toiset tutustuivat paikalliseen kylään. Illalla kävimme vielä syömässä yhdessä ennen kuin perjantaiaamuna suuntasimme takaisin Dubliniin ja Skandinaviaan.

ME KAIKKI! :)

Ohjaavan opettajan kommentti:

Yhtenä aliarvostettuna verkostoitumis- ja ennen kaikkea myös ryhmätyöskentelyalustana pidän Facebookia. Itsekin käytän sitä opetuksessani eri ryhmien ja projektien tiedonjakelukanavana Google Driven lisäksi. Facebookin hyöty on juuri siinä, että keskivertokäyttäjä on joko 24/7 kirjautuneena sisään Facebookiin tai ainakin tarkistaa oman profiilinsa useasti päivän aikana.

Töissäni olen oppinut sen, että jos laitan saman viestin esimerkiksi oppilaiden sähköpostiin, niin viestiä ei ole joko luettu koskaan tai usein myöhässä tai sitten siihen ei tule koskaan mitään vastausta. Jos olen laittanut saman viestin Facebookiin, niin vastaus onkin tullut yleensä 1-30 minuutin sisällä. Ehkä hyvä motto olisi, että "mikä vain kommunikaatiomuoto savumerkeistä ja morsetuksesta sosiaaliseen mediaan kelpaa kunhan informaatio välittyy mahdollisimman sujuvasti".

-Timo

CREATIVE STEPS -TYÖPAJAN VASTAANOTTO – TOIMEKSIANTAJIEN JA OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA TOTEUTUKSESTA

Minttu Merivirta

Creative Steps -pilotin tavoitteena oli tuottaa hyötyä niin projektiin osallistuneille nuorille osaajille kuin myös toimeksiantajayrityksille. Luovien alojen nuoret saivat ainutlaatuisen mahdollisuuden työstää kansainvälisissä pienryhmissä oikeita, työelämälähtöisiä toimeksiantoja. Mukaan lähteneet yritykset puolestaan saivat toiminnalleen tukea tuoreista, innovatiivisista ja uudenlaisesta näkökulmasta pohdituista ideoista. On sanomattakin selvää, että tämän lisäksi Creative Steps tarjosi sekä nuorille osaajille että yrityksille mahdollisuuden näyttää omaa osaamistaan ja verkostoitua sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Osallistujan kommentti:

Toimeksiantajamme rakasti luovia ideoitamme ja kehotti meitä murtamaan esteitä ja olemaan pelkäämättä innovatiivisuutta ja luovuutta.

-Jason

Sekä toimeksiantajayritykset että pilotin osallistujat antoivat hyödyllistä palautetta Creative Steps -toteutuksesta sen päättyessä. Tämän palautteen perusteella voidaan tarkastella, missä asioissa pilotissa onnistuttiin ja missä asioissa taas tulisi seuraavalla kerralla petrata.

Ammattimaisuudesta plussaa, ajan vähyydestä miinusta

Ensimmäisen Creative Steps -toteutuksen toimeksiantajiksi saatiin Suomesta Spinfy, Ruotsista Creative Summit, Irlannista Whitaker Institute ja Pohjois-Irlannista R4 Limited. Pääasiallisesti toimeksiantajat kokivat luovan alan osaamisen ja innovatiivisuuden ylipäätään seikkoina, jotka joko ovat jo nykyisellään vahvasti mukana yrityksen toiminnassa tai sitten tärkeitä tulevaisuuden kannalta.

Toimeksiantajat olivat tyytyväisiä yhteistyöhön Creative Steps -toteutuksen kanssa. Yhteistyön todettiin olevan sujuvaa, positiivista ja ammattimaista. Kaikki toimeksiantajat saivat uuden-

laisia ideoita ja konsepteja toimintansa tueksi. Myös yhteistyö toimeksiantajien ja varsinaisten työtiimien välillä koettiin toimivaksi ja mielenkiintoiseksi. Erityistä kiitosta sai se, kuinka hyvin tiimit ymmärsivät ja omaksuivat varsinaiset tehtävänannot, jonka vuoksi myös tulokset olivat halutun tyylisiä ja helposti hyödynnettävissä olevia.

Creative Stepsin kaltaisille toteutuksille nähtiin olevan tilausta myös jatkossa, sillä varsinkin luovan prosessin kohdalla uudenlainen perspektiivi tuo lisäarvoa. Luovien alojen osaajien erilaiset, toisiaan täydentävät osaamisalat ja kansainvälinen ote olivat tässä toimeksiantajien mukaan ensiarvoisessa asemassa. Työskentelyn sekä lopputulosten ammattimaisuus ja hyödynnettävyys yllättivät monet toimeksiantajat positiivisesti.

Palautteessa nousi esiin muutama asia, joihin Creative Stepsin tyylisiä toteutuksia järjestävien tahojen tulisi jatkossa kiinnittää huomiota. Ensinnäkin muutamat toimeksiantajat kokivat, että jos heillä olisi ollut enemmän tietoa tiimin jäsenistä ja heidän osaamisaloistaan jo etukäteen, olisivat he voineet mahdollisesti hyödyntää tätä osaamista tehokkaammin. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että tiimien tulisi olla muodostettuina jo ennen toimeksiantojen laatimista tai ainakin viimeistelyä. Toinen useampien toimeksiantajien palautteessa esiin noussut kehittämisehdotus koski ajankäyttöä. Lisää aikaa toivottiin niin toimeksiantajan ja työtiimin yhteisille tapaamisille kuin myös työtiimien itsenäiseen työskentelyyn ja esitettävän konseptin hiomiseen.

Toimeksiantajien palautteessa korostui kuitenkin tyytyväisyys niin työtiimien työskentelyyn kuin myös esitettyjen ideoiden ja konseptien innovatiivisuuteen. Toimeksiantajat kokivat, että ideoiden vieminen käytäntöön on tulevaisuudessa hyvinkin mahdollista aika- ja resurssirajoitteet huomioon ottaen. Jos Creative Stepsin puitteissa kehitettyjä ideoita lähdetään toteuttamaan, toimeksiantajat ottavat mielellään työtiimien jäseniä mukaan prosessiin.

Vaikeuksien kautta voittoon

Creative Stepsiin osallistui eri-ikäisiä nuoria osaajia Suomesta, Ruotsista, Irlannista ja Pohjois-Irlannista. Toteutukseen osallistuneille opiskelijoille Creative Steps oli ennen kaikkea ainutlaatuinen ja elämyksellinen kokemus, joka mahdollisti uuden oppimisen, itsensä kehittämisen, verkostoitumisen ja erityisesti kansainvälisen ystäväpiirin laajentamisen.

Palautteessa nousi esille varsinkin ensimmäisen viikon ideointimenetelmäsessiot. Jo ensimmäi-

set jäänmurtajatehtävät loivat yhteishenkeä, vaikka ne saattoivat alkuun tuntua jopa lapsellisilta. Esimerkiksi folioveistoksen tekoon tai koordinaatistotehtävään heittäytymisen korostettiin tiivistävän koko ryhmää ja opettavan paljon toisten osallistujien luonteenpiirteistä, luovuudesta ja osaamisalueista.

Monet myös kokivat, että vaikkei Creative Stepsin puitteissa toteutetussa toimeksiannossa välttämättä tullut hyödynnettyä kaikkia ohjaavien opettajien esittelemiä menetelmiä ideointiin, niin niitä voi hyödyntää tulevaisuudessa erilaisissa projekteissa työskennellessä.

Toimeksiantajien tapaan myös Creative Stepsin osallistujat olisivat kaivanneet enemmän aikaa yhteistyöhön toimeksiantajan kanssa. Tiiviimpi yhteistyö toimeksiantajan ja opiskelijoiden välillä heti alusta alkaen olisi voinut olla hedelmällisempää kummankin osapuolen kannalta. Jotkut työryhmistä myös kokivat, etteivät saaneet toimeksiantajiltaan tarpeeksi tarkkaa kuvausta siitä, mikä toimeksiannon keskeinen sisältö oikeasti on. Silti koettiin, että toimeksiantajat olivat tyytyväisin saavutettuihin tuloksiin.

Myös Creative Stepsissä tarjotut verkkotyöskentelyalustat saivat opiskelijoilta osakseen kritiikkiä. Moodlesta ja iLincistä opiskelijat siirtyivätkin nopeasti itselleen tutummille ja helppokäyttöisemmille alustoille, esimerkiksi Facebookiin ja Skypeen. Muutenkin verkkotyöskentelyjakso nähtiin haasteellisena ensinnäkin verkkoyhteyksien toimimattomuuden ja toisekseen aikataulujen yhteensovittamisen vuoksi.

Kun toisaalta erilaiset toimintaa tukevat aktiviteetit (benchmarking, illanvietot, seminaarit) nähtiin hyvänä lisänä kokemukseen, niin toisaalta taas niiden koettiin osaltaan vievän aikaa varsinaiseen työntekoon keskittymiseltä. Vierailu rakenteilla olevassa Kemin LumiLinnassa jäi kuitenkin monelle mieleen erityisen upeana ja erityislaatuisena mahdollisuutena.

Ajan vähyyteen nähden opiskelijoiden työtiimit olivat kuitenkin hyvin tyytyväisiä toimeksiantojensa lopputulokseen. Oli hienoa huomata, kuinka neljä toisilleen työpajan alussa ventovierasta ihmistä sai yhteistyöllä aikaan jotain uutta ja innovatiivista.

Monet toimeksiantajat osoittivat kiinnostuksensa jatkaa työskentelyä työryhmän ja sen tuottaman idean parissa. Opiskelijoille jäi kuitenkin vähän epäselväksi, että miten olisi tullut menetellä, jos yhteistyötä toimeksiantajan kanssa olisi halunnut jatkaa. Paremmat eväät oman osaamisen markkinointiin jatkossakin olisivat siis tulleet tarpeeseen.

Osallistujan kommentti:

Toimeksiantaja vaikutti pitävän ideoistamme, ja toivottavasti he haluavat jatkaa idean työstämistä kanssamme myös tulevaisuudessa.

-Annica

Osallistujan kommentti:

Tämä Creative Steps -konsepti oli hieno, ja olen todella onnellinen, että sain mahdollisuuden osallistua siihen. Tulevaisuudessa kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että toimeksiantajat tietävät, kuinka konsepti toimii, ja tiedottaa heitä siitä, että palautetta tulee antaa pitkin prosessia, ei vain lopussa.

-Anna

TYÖPAJAN OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA

Minttu Merivirta

1. Miksi lähdit mukaan Creative Stepsiin?
2. Mitä odotit Creative Steps -toteutuksesta ja täyttyivätkö odotuksesi?
3. Mikä hetki jäi päällimmäisenä mieleen neljän viikon ajalta?
4. Minkälaista ammatillista hyötyä sait Creative Stepsiin osallistumalla?
5. Mitkä toteutuksen osa-alueet olisivat kaivanneet ehkä vielä kehittämistä?
6. Suosittelisitko Creative Stepsiin osallistumista ystävillesi?
7. Kuvaile kokemuksiasi Creative Stepsissä yhdellä sanalla!

Alastair Chambers, Pohjois-Irlanti

1. Ajattelin Creative Stepsin olevan erinomainen mahdollisuus matkustaa uuteen maahan, tavata uusia ihmisiä ja kehittää luovan alan osaamistani.
2. Kaikki odotukset, joita minulla ehkä oli, ylittyivät totaalisesti saadessani työskennellä mahtavan toimeksiannon parissa ja tavatessani niin mukavia ja vieraanvaraisia ihmisiä matkan varrella.
3. Vierailu Suomeen ja kaikki aktiviteetit siellä jäivät todellakin mieleen. Ihan joka päivä en voi sanoa, että hyppäsin paljusta tekemään lumienkeliä 27 asteen pakkasessa. Mieleenpainuvaa oli myös työskennellä yritykselle, joka tekee applikaatioita Muumeista, lapsuuteni suosikkiohjelmasta.
4. Voin nyt sanoa, että olen työskennellyt kansainvälisesti luovan toimeksiannon parissa tiimissä, jossa oli ihmisiä kolmesta muusta maasta. Sain myös keinoja kehittää esitystaitojani modernimpaan suuntaan esimerkiksi Prezin avulla.
5. Verkkotyöskentelyosio voisi mahdollisesti kaivata hieman jatkokehittelyä, mutta kaiken kaikkiaan koko Creative Steps -toteutus oli sujuva ja menestyksekäs.
6. Suosittelisin sitä ihan kaikille!
7. Amazing.

Annica Lindström, Ruotsi

1. Halusin lähteä mukaan Creative Stepsiin, koska kuulosti todella hauskalta päästä tapaamaan muunmaalaisia ihmisiä, joilla on samanlaisia kiinnostuksenkohteita kuin minulla.
2. Minulla ei juuri ollut muita odotuksia, kuin että tapaisin mielenkiintoisia ihmisiä. Tämä odotus sitten täyttyikin.

3. Erityisesti mieleeni jäi saunakokemus Suomesta ja toisaalta ilta irlantilaisessa pubissa, jossa lauloimme kaikki yhdessä. Se oli elämäni paras ilta!
4. Sain paljon kokemusta erilaisista ihmisistä, joilla on erilaiset taustat ja eri työskentelyalat. Sain myös kokemusta siitä, miten muut ihmiset ajattelevat ja lähestyvät erilaisia ongelmatilanteita työelämässä.
5 . Toimeksiantojen toteuttamiseen olisi voinut varata enemmän aikaa, ja työpajat eri maissa olisivat voineet kestää pidempäänkin.
6. Todellakin suosittelisin.
7. Superawesomefantastic!

David Rowland, Pohjois-Irlanti

1. Creative Steps vaikutti mahdollisuudelta, jota vain ei voinut ohittaa.
2. Kaikki odotukset, joita minulla oli, täyttyivät ja ylittyivät totaalisesti. Jos voisin, tekisin sen kaiken uudestaan koska vaan.
3. Koko kokemus säilyy mielessäni aina.
4. Oli hienoa työskennellä oikeiden yritysten ja toimeksiantajien kanssa ja nähdä, mitä he oikeasti haluavat.
5. Jos jotain pitää nostaa esiin, niin koko toteutus olisi saanut olla pidempikestoinen ja toimeksiannoille olisi voinut varata enemmän aikaa.
6. Kyllä, tietysti suosittelisin Creative Stepsiin osallistumista ystävilleni.
7. Lifechanging.

Laura Tiitto, Suomi

1. Creative Steps vaikutti mielenkiintoiselta tilaisuudelta päästä tutustumaan kansainvälisesti luovien alojen toimintaan. Erityisesti viikko Pohjois-Irlannissa houkutteli.
2. Toivoin monipuolista, ammattimaista ohjelmaa sekä työpajoja ja kokemusta ja kontakteja, joista olisi tulevaisuudessa hyötyä omalla alalla. Odotukset täyttyivät erityisesti monipuolisen ohjelman osalta.
3. Mieleen jäi asiakastyön vaatimat ponnistelut, vastuu ja lopulta onnistuminen. Uuden maan toimintatapoihin ja kulttuurin tutustuminen oli myös mahtava kokemus.
4. Sain kokemusta ja erityisesti varmuutta monenlaisten asiakastöiden hallintaan. Creative Stepsin jälkeen tunsin itseni ammattimaisemmaksi tekijäksi kuin ennen. Sain myös uskoa siihen, että selviydyn monenlaisista haasteista.
5. Toisaalta kaikki toimi hyvin, mutta sisällöstä ja sen vaatimasta ajasta olisi voinut informoida enemmän etukäteen. Aikataulu oli todella tiukka.
6. Ehdottomasti suosittelisin! Se antoi uutta näkökulmaa ja varmuutta omaan tekemiseen.
7. Mieleenpainuva.

Klaudia Lisek, Pohjois-Irlanti

1. Päätin osallistua Creative Stepsiin, koska uskoin sen olevan mielenkiintoinen projekti, joka lisää kokemusta yhteistyöstä kansainvälisesti.
2. En tiennyt ollenkaan, mitä odottaa. Kaikki oli mielenkiintoisempaa ja hauskempaa kuin olisin koskaan voinut kuvitella! Onneksi lähdin mukaan!
3. Monetkin asiat jäävät mieleeni ikuisiksi ajoiksi. Koko neljä viikkoa oli täynnä uskomattomia hetkiä, muun muassa Suomen pakkaset, saunakokemus, ihanien ihmisten tapaaminen ja heidän emännöinti Pohjois-Irlannissa, nauraminen, hauskanpito ja yhdessä työskentely.
4. Suurimmat hyödyt liittyvät kansainväliseen työskentelyyn ja oikeiden toimeksiantojen toteuttamiseen. Viestintätaitoni kasvoivat, ja sain myös luottamusta jakaa omat villeimmätkin ideani.
5. Ainoa parannusehdotukseni on, että työryhmän lähityöskentelylle olisi voinut varata enemmän aikaa, koska verkossa työnteko oli huomattavasti haastavampaa.
6. Suosittelisin ehdottomasti osallistumista muille ja lähtisin itsekin uudestaan mukaan koska vaan.
7. Super!

CHAPTER SIX

…So They Found The Innovation Together And Lived Happily Ever After…

• Ohjaavien opettajien näkemyksiä Creative Steps -pilotin toteutuksesta ja tulevaisuudesta •

ETÄTYÖSKENTELY ON TULEVAISUUTTA

Timo Puukko

Sanotaan, että jos haluaa nähdä lähelle, niin on joskus pakko matkustaa kauas. Creative Stepsin tapauksessa opettajat, oppilaat ja projektihenkilöt matkustivat Torniosta noin 2000 kilometrin päähän Pohjois-Irlannin Craigavoniin (ja päinvastoin) ideoimaan ja innovoimaan neljästä osanottajamaasta saamiaan toimeksiantoja. Itselleen näennäisesti liian läheisten, jopa itsestäänselvien, asioiden kehittämiseen tarvitaan usein ulkopuolisen näkökulmaa, tai ainakin kannattaa yrittää itse tarkastella asioita ulkopuolisen silmin, edes hetkellisesti.

Eri Euroopan maissa melkein vuosikymmenen kestäneen "maailmankansalaisuuden" jälkeen olen sittemmin opetustehtävissä yrittänyt painottaa ja kehittää kansainvälisyyden merkitystä opinnoissa ja muistuttaa opiskelijoille kansainvälisyyden aina vain suuremmasta merkityksestä heidän koulun jälkeiselle työelämälleen. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun "Les Feux Arctiques"-hankkeen ja kesän 2012 kv-kesäelokuvakurssin jälkeen olinkin enemmän kuin kiinnostunut Creative Stepsin (ja koko Creative Edge -hankkeen) tuomista mahdollisuuksista oppilaittemme sekä opetushenkilöstön kansainvälisyyden kehittämiseen.

Vaikka kansainvälisyyden merkitystä ei voi olla liikaa alleviivaamatta ja painottamatta, niin erittäin tärkeää on myös niin sanottu sisällöllinen ajattelu, jota Creative Stepsissä edusti oppilaiden luova "out-of-the-box thinking"-innovointityö. Elokuva-alaa opiskelleena ja alalla töitä tehneenä sisältötuotannon opettajana käytän usein opetuksessani yksinkertaista muistisääntöä: roska on roskaa, vaikka sen kuvaisi kalleimmilla mahdollisilla välineillä. Tällä luonnollisesti tarkoitan sitä, että ideat ja sisältö ratkaisevat lopputuloksen laadun, ei vain kiiltävä pinta. Nokia-kuplan puhjettua ja Aasian markkinoiden haastaessa suomalaisen raskaan teollisuuden maailmanmarkkinoilla kilpailutehokkaammalla hinnoittelullaan on uusille liikeideoille ja innovaatioille suurta kysyntää koko Suomen taloudellista tulevaisuutta ajatellen. Uusia innovaatioita tarvitaan koko ajan, koska tämän päivän huippuinnovaatiot voivat olla vuoden tai parin päästä jo parasta ennen -päiväyksensä ohittaneita.

Kansainvälisyyden ja työelämälähtöisen innovointityön ohella Creative Stepsin painopiste oli myös virtuaaliratkaisujen ja sosiaalisen median hyödyntämisessä opetuksessa. Aina ei ole mahdollista matkustaa paikasta toiseen, eikä se ajankäytöllisesti tai taloudellisesti olekaan usein järkevin vaihtoehto. Näin ollen oli tärkeää Suomen ja Pohjois-Irlannin kontaktiopetusviikkojen lisäksi kehittää online-opetusta, joka loi omat haasteensa ja ratkaisunsa Steps-viikkojen aikana. Tälläisen online-pohjaisen opiskelun ja opetuksen näenkin tulevaisuudessa olevan korkeakoulukoulutuksen arkipäivää, varsinkin kun opetussuunnitelmat ovat aina vain enemmän kv-painoitteisia. Tällöin opiskelijat toimisivat kansainvälisissä työryhmissä niin maantieteellisiä kuin kulttuurillisiakin rajoja rikkoen. Näin ollen Creative Stepsin edustamalle luovaan ajatteluun ja innovointiin perustuvalle opetusmuodolle tulee olemaan suurta kysyntää tulevina vuosina tuoden niin oppilaille kuin opettajillekin luovia haasteita opetuksen arkipäivään.

Parasta:

- Etäopetuksen työkalut ja presentaatiotyökalut sekä sosiaalisen median työkalut kv-ryhmätyöskentelyssä (erityisesti Facebookin käyttö ryhmien työalustana) kehittivät kaikkien osallistujien osaamista.

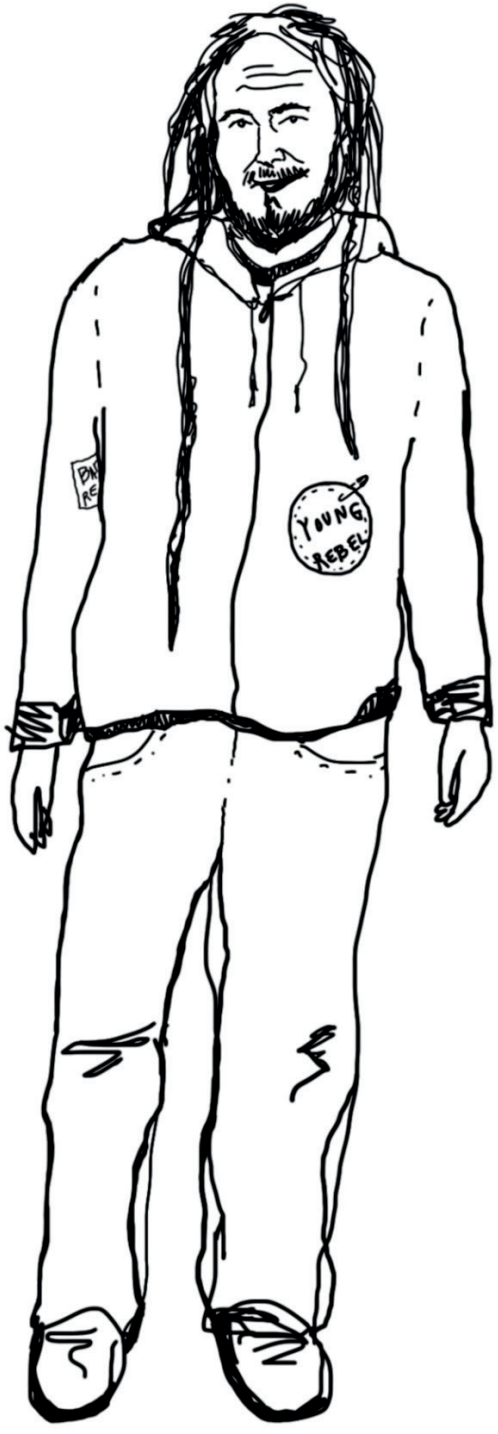

- Kv-ryhmäjako “pakotti” opiskelijat omien mukavuusalueiden (mm. tuttu kaveripiiri, kielen tuoma turva) ulkopuolelle ottamaan vastuuta oman ryhmänsä osana.
- Kansainvälisten kontaktien luominen niin opettajien kuin oppilaidenkin kanssa oli koko toteutuksen suola.

Haasteita:

- Etäopetuksen tekniset heikkoudet/epäluotettavuus (yhteydet eivät toimi aina maiden välillä yms. tekniset ongelmat) vievät usein paljon aikaa ja “syövät” luovaa tekemistä.
- Olisi ollut hienoa, jos olisimme saaneet kokoon myös kansainvälisen opettajaryhmän. Creative Steps -pilotissa me molemmat opettajat olimme Suomesta.
- Jälkiseuranta eli se, mitä stepsiläisten projekteille on tapahtunut presentaatioiden jälkeen, jäi nyt puuttumaan. Olisi mielenkiintoista selvittää, onko ideoita mennyt tuotantoon ja jos ei, niin miksi ei. Tämä tulee vaikuttamaan seuraavien osallistujien motivoimiseen, jos he haluavat tietää edellisten Stepsien tuloksista.

Osallistujan kommentti:

Creative Steps osoitti, että kaikki mahdollisuudet kannattaa käyttää hyväkseen, ja kova työ palkitaan aina lopulta.

-Laura

Osallistujan kommentti:

Creative Steps todellakin paransi järjestelmällisyys- ja esiintymistaitojani. Sain myös luottamusta esiintyä ihmisten edessä. Jos saisin mahdollisuuden osallistua samanlaiseen toteutukseen uudestaan, lähtisin ehdottomasti mukaan. Kokemus oli todella hieno, ja nautin jokaisesta päivästä yhtä lailla.

-Klaudia

Osallistujan kommentti:

Kaiken kaikkiaan Creative Steps oli erittäin kannattava projekti, josta hyödyin paljon. Ryhmätyö on aina vaikeaa, mutta nautin siitä. Vaikka ryhmäni tarvitsi paljon kannustusta alkuvaiheessa, loppua kohden kaikki kantoivat kortensa kekoon ja vaikuttivat siihen, että lopputuloksesta tuli hyvä.

-Alastair

CREATIVE STEPS -KONSEPTI KANSAINVÄLISEN YHTEISTYÖN FOORUMINA

Anitra Arkko-Saukkonen

Toimintakenttämme ammattikorkeakoulussa on hyvin käytännönläheinen. Tiedon lisäksi on tärkeää harjaannuttaa taitoja työelämästä saatujen haasteiden äärellä. Näen Creative Stepsin toteutuksen tekemällä oppimisen sijasta (learning by doing) enemmän tuottamalla oppimiseksi (learning by making), tai yhtä lailla toteutus sopii kehittämällä, suunnittelemalla tai luomalla oppimisen (learning by developing/ design/ creating) tavaksi monimuotoisen sisältönsä takia (ks. Poikela 2011, 27; 2009, 1).

Työpajassa tiimityöskentelyn ja yritysyhteistyön kautta osallistujien osaaminen kehittyi. Samalla muodostui verkostoja eri toimijoiden välillä. Muutama osallistuja on ehtinyt saada jo verkostojen kautta työmahdollisuuksia. Opettajan rooli muuttui valmentajan rooliksi, jossa vaadittiin kykyä johtaa oppimisprosessia erilaisissa toimintaympäristöissä, fyysisissä ja virtuaalisissa tiloissa, kannustamalla osallistujia ja kehittämällä heidän tekemistään eri menetelmin (ks. Poikela 2011, 27).

Viimeisen viiden vuoden aikana olen toiminut innovaatiotyöpajan valmentajana kulttuurialan opiskelijoille (Kulttuurimaraton). Ne ovat aina mielenkiintoisia matkoja ensihämmennyksestä yhdessä toimimisen kautta yllättäviin ja upeisiin lopputuloksiin. Creative Steps tarjosi haasteen ja oppimisen kentän myös minulle valmentajana. Palapelin palasia oli enemmän koottavana yhteen, jotta prosessi etenisi kohti päämäärää.

Olen kiinnostunut hyödyntämään erilaisia toimintamalleja, jotka edesauttavat luovaa työskentelyä. Monialainen ja kansainvälinen yhteistyö avaa uudenlaisia mahdollisuuksia yhteiseen työskentelyyn. Jokainen tuo oman osaamisensa ja kokemuksensa tiimin käyttöön. Oli upea huomata, kuinka nopeasti osallistujien välille kehittyi toimiva yhteistyö. Panostimme tässä toteutuksessa erityisesti erilaisten toimintatapojen kautta tutustumiseen ja tiimiytymiseen sekä työskentelyn tukemiseen. Palautteen perusteella onnistuimme tässä tavoitteessamme.

Työpajan suunnittelussa rakensimme perusraamin, jossa oli selkeät askeleet eri vaiheiden läpi. Mietimme pilottiin myös muita oleellisia toimintoja, jotka tukevat verkostoitumista

sekä avartavat näkemystä osallistujien omasta toimintakentästä. Tämän takia tärkeään osaan nousi kohtaamiset muiden luovan alan toimijoiden kanssa. Benchmarkkauskohteet ja elämykselliset virikkeet koin itsekin todella innostaviksi.

Tämä työpaja näytti myös suuntaa, miten etätyöskentely mahdollistaisi kansainvälisen toiminnan. Halusin saada kokemuksia siitä, voidaanko jatkossa tehdä yhteistä ideointiprosessia etätyönä eri maiden välillä ja kansainvälisille asiakkaille. Siksi panostimme etätyöskentelyn suunnitteluun ja toteutukseen. Saimme arvokasta tietoa osallistujien tavasta ottaa haltuun työkaluja ja työskennellä etäyhteyksin.

Erityinen kiinnostuksenkohteeni on innovaatiotyöprosessin ohjaaminen. Se muodostuu useista erilaisista palasista, joilla työskentelyä voidaan tukea. Suunnittelussa kannoinkin vastuun eri työkalujen valinnasta. Valmentajan roolina on kuvainnollisesti antaa haaste, aarrekartta, ja varustaa laiva reittiä varten. Välillä vinkataan navigaatteja ja kiristetään purjeita. Varsinaisen työn tekevät osallistujat muodostaen miehistön, etsien suunnan ja purjehtien eri säiden armoilla lopulta löytäen perille. Jokainen tiimi kaivaa aarteen omalla tavallaan.

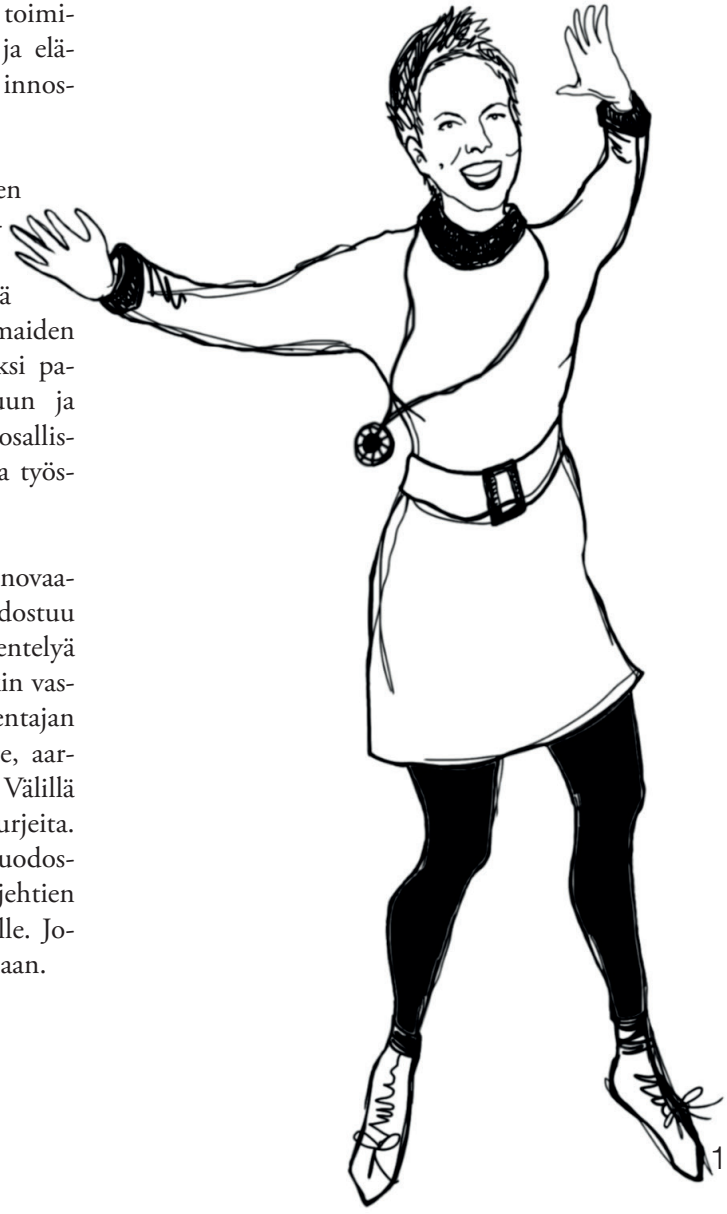

Creative Steps on vahvistanut omaa osaamistani todella monipuolisesti. Lähdimme rohkeasti kokeilemaan eri menetelmiä, ja palautteen kautta saatiin arvokasta tietoa sisällöstä. Olen entistä innostuneempi erilaisista menetelmistä, joiden kautta ideointia pystytään tukemaan. Luovan alan osaamista tarvitaan hyvin monenlaisiin tarpeisiin. Monialainen työskentely on oleellista. Haluan kannustaa opiskelijoita luovaan ajatteluun, ja erityisesti työelämälähtöiset toimeksiannot antavat arvokkaan oppimisympäristön harjaannuttaa omia taitoja tulevaisuutta varten.

Uskon Creative Stepsin avanneen mahdollisuuden uudenlaiseen toimintatapaan. Pilotti osoitti toki myös ongelmakohtia, joihin on jatkossa hyvä kiinnittää huomiota. Esimerkiksi toimeksiantoja tulisi valmistella paremmin sekä asiakkaille että opiskelijoille. On tärkeä huomioida myös työskentelyaika ja aikataulujen järkevyys, kun toimitaan eri aikavyöhykkeillä.

Etätyöskentely on haaste ja tuo intensiivisen, sitoutumista vaativan työskentelymuodon mukanaan. Se on myös mahdollisuus ja taloudellisempi tapa toteuttaa kansainvälistä yhteistyötä. Etätyöviikot, raskaudestaan huolimatta, tuottavat hienoa tulosta. Tärkeässä osassa työprosessin aikana oli etätyöskentelyn tuki, jota saimme Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun eOppimiskeskukselta.

Kansainvälisen toteutuksen osalta tarvitaan ehdottomasti myös partneriverkoston panosta. On haastavaa järjestää toimintoja eri maiden välillä ilman, että kaikissa maissa on vastuunkantaja. Onneksi Creative Stepsin toteutuksessa yhteistyö toimi hienosti.

Olemme kehittämässä Creative Steps -konseptiin vahvempaa asiantuntijaverkostoa tukemaan ideointiprosessia (Creative Clinic) ja arvioimaan lopputulosta (Creative Cave Pool). Pyrimme laajentamaan ohjausta eri näkökulmista.

Creative Stepsiä voidaan hyödyntää kansainvälisessä yhteistyössä välineenä eri oppilaitosten välillä. Toteutus avaa reitin verkostomaiselle toiminnalle. Creative Stepsin avulla voidaan rakentaa pohjaa yhteisten projektien toteuttamiselle.

Parasta:

- Yhteishenki oli mahtava heti ensiminuuteista lähtien. Ensimmäinen jäänmurtaja toimi tehokkaasti, ja opiskelijoiden yhteinen työskentely lähti käyntiin sujuvasti. He haastoivat itsensä ja valmistivat huolella sisältöä. Koin etuoikeutena saada tehdä tämän matkan näiden luovien talenttien kanssa. Osasin kokemuksesta jo odottaa hyvää tulosta, mutta aina yllätyn siitä, mitä osallistujat saavat valmiiksi ja kuinka paljon hyvää materiaalia syntyy.
- Yhteistoiminta, yhdessä tekeminen, synnyttää aina uusia ideoita, näkökulmia, yhteistä jakamista ja vastuunkantoa.
- Näen työpajan toimivan hyvänä ponnahduslautana oman tekemisen kehittämisessä, verkostomaisessa työskentelyssä sekä mahdollisuuksien avaajana. Uskon sen myös kasvattavan itseluottamusta.

Haasteita:

- Innovaatiotyöpajamme paisui elämystyöpajaksi, joten alkuperäisen suunnitelman laajeneminen monenlaisen kokemuksen ja tekemisen kentäksi teki järjestelyn ja työn aika valtavaksi. Seuraavaksi on hyvä pitää raamit pienempinä, vaikka mahdollisuudet pysyisivät yhtä suurina.
- Opiskelijoille työskentelyn haaste oli etätyöskentelyyn tarvittavan ajan löytyminen kaiken muun arjen toiminnan keskellä, ja eri aikavyöhykkeet toivat oman haasteen aikataulujen sopimisessa ryhmien omiin yhteisiin tapaamisiin.
- Asiakkaiden kanssa olisi hyvä tavata, palaveerata ja kunnolla käydä läpi työpajan tavoite, tarkoitus ja tulokseen liittyvät odotukset. Se helpottaisi työskentelyn aloittamista. Tämän lisäksi pitäisi kehittää yritysten ja luovan alan tekijöiden jatkotyöskentelyä tukevaa sisältöä, jossa tarjottaisiin työkaluja yhteistyön rakentamiseen sopimusten sekä hinnoittelunkin osalta. Sitä osallistujat toivoivat. Näin Creative Steps voisi toimia tehokkaammin valmentavana polkuna yrittäjyyteen.

Ohjaavan opettajan kommentti:

Työpajassa oli mukana upea porukka, joka lähti toteutukseen hyvin avoimin mielin. Saimme kaikki uusia ystäviä; sehän se on aina parasta. Kansainvälinen toiminta tuo suolaa tekemiseen ja uusia näkökulmia varmasti ihan meille kaikille työpajaan eri rooleissa osallistuneille.

-Anitra

LÄHTEET:

Poikela, Esa 2009. Oppimisen design. Teoksessa Ruohonen, Sinikka & Mäkelä-Marttinen Leena (toim.). Kohti osaamisen ekosysteemiä. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A. Nro 24. Kouvola: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Sivut 10–17.

Poikela, Esa 2011. Oppiminen, työ ja osaaminen - haasteena asiantuntijuus ja yrittäjyys. Teoksessa Pelli, Raimo & Ruohonen, Sinikka (toim.). Oppimisen ja osaamisen ekosysteemi. Learning and Competence Creating Ecosystem – LCCE. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A. Nro 32. Kotka: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Sivut 24–33.

KIRJOITTAJAT

Anitra Arkko-Saukkonen

Anitra Arkko-Saukkonen on luovan alan moniosaaja ja työskentelee Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa kulttuurin alan lehtorina opetus- ja kehittämistehtävissä. Arkko-Saukkonen on taiteen maisteri audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutuksesta pääaineenaan videoilmaisu sekä mediataide. Hän on laajentanut osaamispalettiaan aikuiskoulutuksen kehittämisen, prosessinjohtamisen ja verkostoitumisen suuntaan. Creative Edge -hankkeessa hän on toiminut Creative Steps -työpajan vastaavana suunnittelijana ja ohjaavana opettajana sekä julkaisun toimittajana.

Anna Koivukangas

Anna Koivukangas on luovan alan yrittäjä ja taiteen tekijä. Hänellä on ollut useita yksityis- ja ryhmänäyttelyitä, ja viime vuosina hän on keskittynyt eniten yhteisötaiteellisiin projekteihin. Tällä hetkellä Koivukangas hankkii lisäkoulutusta Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussassa kuvataidelinjalla (kuvataiteilija AMK). Creative Edge -hankkeessa Koivukangas oli mukana yhtenä Creative Steps -työpajan osallistujista ja myöhemmin tämän julkaisun kuvittajana.

Ella Käyhkö

Ella Käyhkö on kuvataiteilija, joka on ollut mukana organisoimassa ja suunnittelemassa useita museo- ja ryhmänäyttelyitä. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta hän hakee lisäkoulutusta kuvataiteilijan (AMK) opintojen myötä. Viime aikoina hän on toiminut myös projektityöntekijänä Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa keskittyen erilaisten julkaisujen tekoon. Creative Edge -hankkeessa Käyhkö oli mukana yhtenä Creative Steps -työpajan osallistujista ja myöhemmin eri julkaisujen sisällöntuottajana ja taittajana.

Minttu Merivirta

Minttu Merivirta työskentelee Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa projektityöntekijänä, asiantuntijana ja suomen opettajana. Koulutukseltaan hän on filosofian maisteri pääaineenaan suomen kieli. Loppuvuodesta 2013 hän valmistuu myös medianomiksi (AMK) Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta. Creative Edge -hankkeessa Merivirta on ollut mukana toiminnan popularisoijana ja erilaisten julkaisujen toimittajana.

Saila-Inkeri Puukko

Saila-Inkeri Puukko työskentelee Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa projektipäällikkönä. Tehtävänkuvaan kuuluu niin hankkeiden koordinointi kuin hankesuunnittelu ja asiantuntijatehtävät. Koulutukseltaan hän on kasvatustieteiden maisteri. Creative Edge -hankkeessa Puukko on ollut hankekoordinaattorina Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun osalta.

Timo Puukko

Timo Puukko on kansainvälisesti palkittu elokuvaohjaaja ja tuottaja sekä käsikirjoittaja. Hän työskentelee kulttuurin alan lehtorina Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. Koulutukseltaan Puukko on taiteen maisteri (MA) pääaineinaan elokuva- ja TV-ohjaus sekä käsikirjoitus. Creative Edge -hankkeessa hän on toiminut Creative Steps -työpajan toisena ohjaavana opettajana.

Marika Saranne

Marika Saranne toimii Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa useissa eri hankkeissa asiantuntijana ja lehtorina markkinoinnin sekä liiketoiminnan alalla. Koulutukseltaan hän on kauppatieteiden maisteri. Creative Edge -hankkeessa hän on ollut mukana hankkeen työpajoissa ja seminaareissa.

Sanna Saukkoriipi

Sanna Saukkoriipi työskentelee Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa suunnittelijana ja projektipäällikkönä. Koulutukseltaan hän on tietojenkäsittelyn tradenomi. Creative Edge -hankkeessa hän on toiminut Creative Steps -työpajan verkkotyöskentelyn suunnittelijana, kouluttajana ja tukihenkilönä.

Nina Tuomainen

Nina Tuomainen työskentelee Ammattiliitto Prossa viestintäharjoittelijana tuottaen monimediallista sisältöä verkkouutisiin, sosiaaliseen mediaan ja jäsenviestintään. Keväällä 2014 Tuomainen valmistuu Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta medianomiksi (AMK). Creative Edge -hankkeessa hän toimi toisena Social Media Toolkitin sisällöntuottajana My Creative Edge -sivuille sekä Creative Steps -työpajan valokuvaajana, tiedottajana ja dokumentoijana.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu

Lapin korkeakoulukonserni LUC

Luova ala on jatkuvasti kasvava ja kehittyvä osaamisen alue. Luovan alan osaajien ja tulevien ammattilaisten on jatkuvasti etsittävä uudenlaisia keinoja tehdä yhteistyötä ja rakentaa toimivia verkostoja, jotka hyödyttävät kaikkia osapuolia.

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun luotsaama Creative Steps -pilotti toteutettiin osana Creative Edge -projektia. Tämän kansainvälisen innovointityöpajan tavoitteena oli luoda nuorille osaajille ja yrittäjille tilaisuus löytää ja kohdata toisensa. Samalla edistettiin kansainvälisen osaamisen, tiedon ja taidon vaihtoa.

Tämä teos kertoo kattavasti, miten Creative Steps -työpaja toteutettiin neljän partnerimaan yhteistyötä ja verkostoja hyödyntämällä, ja toimii tiekarttana vastaavanlaisten kansainvälisten yhteistyötoteutusten järjestämiseen.

Haluamme toimia inspiraationa ja näyttää, että luovan alan osaajat tarvitsevat ja ennen kaikkea ansaitsevat uudenlaisia keinoja maailmanlaajuisten verkkojen laskemiseen. Tämä teos sisältää niin Creative Stepsin järjestäjien ja osallistujien kokemuksia pilottitoteutuksesta kuin myös ihan konkreettisia neuvoja ja vinkkejä kaikille, jotka haluaisivat vastaavanlaisia työpajoja tulevaisuudessa järjestää.

Tervetuloa mukaan innovatiivisuuden satumaiselle matkalle!

ISBN 978-952-5897-87-6 (pdf) suomi

NUI Galway OÉ Gaillimh

SOUTH EAST Economic Development

WDC

Northern Periphery Programme 2007–2013

Vipuvoimaa EU:lta

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto